

DEVRİMCİ emek

18

KDV DAHİL 1000 TL.

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR, HER ŞEY EMEĞİN OLACAK!..

EMPERYALİZMİN TAŞERONU
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER!

Devrimci Emek

Aylık Sosyalist Dergi
Yıl: 3, Sayı: 18 Şubat 1993

Sahibi: Emek Yayıncılık Adına
Hüseyin DURMAZ

Genel Yayın Yönetmeni
M. Reşat GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü
Hüseyin DURMAZ

Abone Koşulları

Yurtiçi

6 Aylık ..... 50.000 TL

1 Yıllık ..... 100.000 TL

Yurtdışı

6 Aylık ..... 60 DM.

1 Yıllık ..... 120 DM

Hesap No

Hüseyin DURMAZ

Yapı Kredi Bankası

Aksaray/İST. Şubesi 75098-4

Adres**Merkez Şube**

İnebey Mah. Küçüklanga Cad.

Hürgeç Apt. No: 19 K: 4

Aksaray / İSTANBUL

Tel: 529 94 46

İzmir Şubesi

850. Sok. 3. Beyler

Yaparsoy İşhanı No: 31/404

Konak / İZMİR

Temsilcilikler**Avrupa Temsilcisi**

Selahattin KARATAŞ

İsviçre Temsilcisi

Haşim YORULMAZ

Almanya Temsilcisi

Mehmet KÖMÜRCÜ

Baskı

Aydınlar Matbaacılık

Tel: 552 86 14-15-16

Şirinevler / İSTANBUL

Genel Dağıtım: YAY-SAT AŞ.

İÇİNDEKİLER

Uğur Mumcu Cinayetinin Perde Arkası	2
Sınıf Mücadelesi	5
Avrupa'dan	16
Haber-Yorum	18
Gündem	24
Cezaevleri	26
Okurlardan	29
Kamu Çalışanları	38
Haber-Mektup	39
Öğrenci Gençlik	43
Haber-Mektup	47

Sunu,

Yeni bir sayımızda yeniden buluşmanın kıvancıyla merhaba,

Yine yoğun bir ayı geride bıraktık. Bu ay içerisinde hemen bütün Türkiye'de belediye işçilerinin eylemleri vardı. Bu eylemler işten atılmalara ve geçen yıl imzalanan toplu sözleşmeden doğan alacaklarının ödenmemesine karşı örgütlenen, hayata geçirilen eylemlerdi.

Bu yılın ilk günlerinden beri işçi sınıfının büyük kesimini ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri yapıyordu. Tıkanan görüşmeler kitleleri büyük eylemlere sürüklerken, sarı-burjuva sendikal anlayışlarla bugün sendikaların tepesine çöreklenenler bu sözleşmeleri birer satış mukavelesi haline getirerek tek tek imzaladı ve eylemler daha başlamadan bitirildi. İşçi sınıfının büyük çoğunluğu gereken sınıf örgütlenmesini henüz yaratamamış, bu örgütler içinde yer alamamış olduğu için, sendikaların imzaladığı satış sözleşmelerini zoraki de olsa kabullenmiş ve eylemler sönmüştür.

Birleşmiş milletler, ABD'nin başını çektiği emperyalist dünyanın karar ve inisiyatifiyle bir kez daha Irak'a saldırmış ve Irak halkı üzerine tonlarca bombşa yağdırmıştır.

Bütün bunlar karşısında biz sosyalistler yeterli duyarlılığı ve inisiyatifi kullanarak toplumun önüne geçmeli, giderek sertleşen mücadelenin taviz tanımızlığı ile daha da çelik bir iradeyle kavgayı örmeliyiz. Dönem daha militan daha kararlı kitle eylemleri dönemidir ve kavgada başarı bizim tavırlarımıza, irademize bağlıdır.

Dergimizin geçen sayısında iki önemli hata yapılmış bulunuyor. Bunların ikisi de dizgiden kaynaklanan hatalar. Birincisi; "31 Yıl Önce Kongo, Şimdi Somali" başlıklı yazımızda yer alan 31 yıl, 81 yıl olacaktı. İkincisi; Malatya'dan "Bir Grup Devrimci Emek Okuruna" yanıt başlıklı yazımızda ise 21. Sayfada "Bu büyük sosyalist ülkede, N. Krusçev gibi sağ revizyonist liderler," diye başlayan paragraf, "Bu büyük sosyalist ülkede, N. Krusçev gibi sağ revizyonist politikalara kapıyı açan liderler" diye başlayacaktı. Düzeltir özür dileriz.

Dergimizin 17. sayısı da İstanbul DGM'nin kararıyla taplatıldı ve "Bizim Meşruluğumuzu Yok Edemeyeceksiniz" başlıklı yazıyla "TKEP/LENİNİST-AVRUPA" imzalı bildiri nedeniyle soruşturma açıldı.

"Başka Ulusları Ezen Bir Ulus Özgür Olamaz" başlıklı 20. özel sayımız nedeniyle dergimizin sahibi ve yazı işleri müdürü Hüseyin Durmaz hakkında İstanbul DGM tarafından verilen 20 ay hapis ve 41.666.666 TL para cezası yargıtay tarafından onaylandı.

Daha önce de belirttiğimiz gibi ne bu cezalar, toplatmalar nede uyguladıkları, uygulayacakları baskılar mücadelemizi engelleyemeyecek.

Yeni sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle...

DEVİRİMCİ
emek

UĞUR MUMCU CİNAYETİNİN PERDE ARKASI

Gazeteci yazar Uğur Mumcu 24 Ocak 1993'te arabasına konulan bir bombanın patlaması sonucu öldürüldü. Cinayetten hemen sonra bu cinayeti kimin işlediği tartışmaları aldı başını gidiyor. Devlet güçleri bazen cinayetin faillerinin açığa çıkarıldığını ve yakalanmak üzere olduğunu, bazen dış bağlantıları nedeniyle yakalanamayacağını açıklıyor. Cinayetin kim ya da kimler tarafından işlendiğini anlamak için Uğur Mumcu'nun kim olduğunu ve bu cinayetin kimlerin işine yaradığını bilmek önemli. Bu konuda yetkililerin/yetkisizlerin açıklamaları, işlenen cinayetin faillerini saklamak ve bu cinayeti de diğerleri gibi "faili meçhul"ler arasına katmak içindir.

Uğur Mumcu'nun kim olduğu geniş kamuoyunca zaten bilinmekte, ama kısaca değinelim. Uğur Mumcu uzun yıllardır "demokrat" gazete Cumhuriyette yazan, tekelci sermayenin en iyi kalemlerlerinden biridir. Araştırmacılığına gelince; MİT'le iç içe çalışan, MİT'in basına sızdırmak istediği bilgileri alıp araştırma ürünü gibi yayınlayan ve kendi istihbaratıyla elde ettiği bilgileri de yine MİT'e ulaştıran devletin en sadık koruyucularından bi-

ridir. Kaldı ki artık bu karşılıklı bilgi alış verişini MİT yetkilileri dahi gizlemiyor, açıktan ifade ediyorlar. Yıllardır kamuoyunu sosyalist olduğunu ifade ederek aldatan, ama Kuvayı Milliye'ci, devlet savunucusu, devletin bazı reformlarla düzeltilip devamını ve kalıcılığını sağlamak için tekelci sermayeye ve onların hükümetlerine bedava danışmanlık yapan

sahibinin sesi faşist basının en iyi kalemlerlerinden biridir Uğur Mumcu.

Uğur Mumcu'nun kim olduğunu kısaca hatırladıktan sonra bu cinayetin kimin işine yaradığına bakalım. Önce, bu cinayet radikal dinci, şeriatçı akımların işine yaramıyor. Çünkü, cinayet sonrası laik düşünceyi (sözüm ona laik, zira devlet bugün tam anlamıyla din işlerini düzenliyor, imam hatip okulları, kuran kurslarıyla, okullarda zorunlu din dersleriyle bol miktarda dinci, yobaz yetiştirip, bunlar eliyle sivil faşist örgütlenmeyi ve olası bir devrimci ayaklanmada bu güçleri kullanmayı düşünüp ona göre hazırlanıyor) savunanlar, toplumda dinci-yo-

baz-faşist akımlara karşı bir gövde gösterisi yaparak onların toplumda son yıllarda edindikleri konumu bir anda yıktı.

Bu cinayet çok yönlü olarak devletin işine yarıyor. Olayın hemen arkasından ilk ve yakın yararı olarak gündemi değiştirdi. Cinayet işlendiği anda kamuoyunda iki önemli olay vardı. Belediye işçilerinin giderek turmanan eylemleri, Irak'a yönelik son ABD (BM) saldırıları ve İncirlik'in kullanımı. İşten atılan, maaşları ve geriye yö-

Jak Kamhi'ye suikast girişimi Uğur Mumcu cinayetiyle birlikte oynanmak istenen oyunun bir parçası olarak gündeme geldi. Jak Kamhi'ye suikast girişimini de radikal islami akımların yaptığı iddia ediliyor.

Faşist basında Jak Kamhi'nin boy boy resimleri ve ne kadar laik, ne kadar kemalist bir vatansever olduğu yazılıyor. Sınıf farklılıkları böylece silinip «sınıfsız ve imtiyazsız» bir toplum olduğumuz, işçilerle tekelci sermayenin aynı saflarda nasıl birleştiği propaganda ediliyor.

nelik alacakları ödenmeyen belediye işçileri bütün ülke çapında geniş katılımlı eylemler düzenliyor, sokak gösterilerine girişiyor, açlık grevleri ve işyeri işgallerine başlıyorlardı. Cinayet bir anda bütün bu gelişmeleri gözlerden silip attı.

ABD patentli BM güçlerinin, kırk dereden su getirip yarattıkları bahanelerle ve suç ortakları Irak

diktatörü faşist Saddam'ı da kullanarak Irak halkı üzerine yine tonlarca bomba yağdırmasının hemen arkasından kamuoyu bu saldırının, arkasına çok sığındıkları uluslararası hukuk kurallarına aykırılığını, Adana İncirlik hava üssünün bu saldırıda kullanılmasını ve Çekiç Güç'ün Türkiye'deki varlığını tartışmaya başlamış ve giderek bu politikaların karşısında konum almaya yönelmişti. Cinayet, birden bire bu tartışmaları da bıçak kesigi gibi kesti attı.

Cinayetle hemen aynı günlere denk gelecek biçimde başbakan Demirel'in Arap ülkelerine yaptığı diplomasi gezisi ve buralarda yapılan planlar, tartışılan konular ve alınan kararlar kamuoyunun gözlelerinden kaçırıldı.

İkincisi; Devlet, cinayetin hemen arkasından operasyonlara başladı bile. Bunun hemen arkasından toplumu terör ortamı yeniden doğdu, huzur ve güven ortamı bozuluyor masallarıyla daha da terörize etmeye, emekçi sınıflar ve toplumsal tabakalar üzerinde zaten var olan baskı, sindirme, terör politikalarını daha da artırma, böylece yaşadığımız devrimci durum ortamı ve sürmekte olan iç savaşta ka-

zançlı çıkma hesapları yapıyor.

Üçüncüsü; Devlet radyo ve televizyonlarının yanı sıra boy boy sahibinin sesi özel radyo ve TV kanalları, Babıâli'nin renkli-renksiz faşist basını ve tekeli sermayenin kalemleri uzun uzun cinayet mahallini gösterdi, yazıp çizdi. Cinayete karşı toplumun geniş kesimlerinde oluşan tepkileri kendi potalarına aktarıp, toplumun devletin yanında olduğunu iddia ederek, hızla bir propaganda bombardımına giriştiler.

Burada bir parantez açıp, bu oyunun devamı olan bir başka konuya değinelim: Jak Kamhi'ye suikast girişimi. Evet! bu da Uğur Mumcu'nun öldürülmesiyle birlikte oynanmak istenen oyunun bir parçasıdır. Jak Kamhi'ye suikast girişimini de Uğur Mumcu'yu öldüren radikal İslami akımların yaptığı söyleniyor. Böylelikle bugün yapılmak istenen şovun hazırlıkları tamam'anyor. Faşist basında boy boy Jak Kamhi'nin resimleri ve ne kadar laik, kemalist bir vatansever olduğu yazılıyor. Böylelikle sınıf farklılıkları bir çırpıda silinip "sınıfsız ve imtiyazsız" bir toplum olduğumuz, işçilerle tekeli

sermayenin aynı saflarda nasıl birleştirildiği propaganda ediliyor. Şimdi esas konumuza dönelim.

Bütün bunlar, cinayetin devletin işine ne kadar yaradığının ortaya serilmesine yetiyor de artıyor. Cinayeti kimin işlediğine gelince: ortaya atılan iddialara göre, İBDA/C, PKK ve İKO cinayeti üslendi. Ancak, bu açıklamaların hemen arkasından PKK, böyle bir cinayetle ilgisi olmadığını duyurdu. Daha sonra İBDA/C'de bu olayla ilgisi olmadığını ve eylemi kendilerinin gerçekleştirmediklerini açıkladı. Geriye İKO kalıyor. Bugüne kadar adı dahi duyulmayan böylesi bir örgüt hakkında tek bilgi Ankara DGM savcısı Nusret Demiral'dan geldi. Demiral'a göre bu örgüt İslami Cihad'ın bir kolu imiş (!). Kamuoyunda, bugüne kadar yaptığı uygulamalar, sürdürdüğü soruşturmalar, hazırladığı mütalaalarla ve yürüttüğü politikalarla faşist tavrını açık açık ortaya koyan Demiral'a ne kadar inanılır? Kaldı ki aynı savcı, daha olay yerine bile gitmeden olayın hemen arkasından "cinayetin dış bağlantısı olduğunu ve faillerinin yakalanamayacağını" açıklayarak henüz soruşturma başlamadan nasıl biteceğini dile getiriyordu. Nusret Demiral'ı alelacele bu açıklamaya iten şey, cinayeti devletin kendisinin işlemesi ve bunu gizleme görevinin de bu savcıya verilmesinden başka bir şey değildi.

Evet! Bu, devletin yeni bir cinayetidir! Bu cinayeti devletin işlediğini görmek için neden-sonuç bağlantısını kurmak ve yaşananlardan kimin kazançlı çıktığına bakmak yeterlidir.

Toplumun geniş kesimlerinin yanı sıra faşist basının kimi kalemlerinin, cinayeti Kontgerilla'nın işlediği söylemine gelince; bu iddiaların gerçekliği ya da gerçek dışılığı tartışmalarına girecek değiliz. Sadece şunu söylüyoruz: Kontgerilla, devleti temize çıkarmak için yaratılmış bir aldatmacadır. Adına ister Kontgerilla, ister Hizbi-kontra, ister başka bir şey deyin.

Bu kurum faşist TC devletinin bir kurumudur. Özellikle 1970'li yıllarda Doğu Perinçek ve bazı çevrelerin ortaya attığı bu isim bir yanıltmacadır. Amacı da devletin işlediği bu ve benzeri suçları, devlet kurumları içinde üslenmiş ve devlet istemediği halde bunları yapıyormuş gibi bir görüntü yaratıp, bu

ucubenin üzerine atmak, böylece devleti aklamaktır. Kontgerilla denen bu kurum, faşist TC'nin örgütlediği, ödenek ayırarak giderlerini karşıladığı ve denetlediği bir resmi kuruluştur ve bunun yaptığı her iş doğrudan devletin yaptığı bir iştir. Kontgerilla ya da başka bir isim koyarak işlenen suçları bilinmeyen(!) bu ucubenin üzerine atmak, halkı aldatmak, devleti aklamaktır. Bu aldatmacaya hiç bir devrimcinin alet olmaması, devletin teşhirini ve toplumun gerçekleri görmesini sağlaması gerekir. Faşist basın, cinayeti kontgerillanın işlediğini öne sürerken üzerine düşeni yapmakta ve devleti aklamaya çalışmaktadır. Toplumun geniş kesimleri de bu aldatmacaya kanarak aynı söylemi tekrarlamaktadır. Devrimci basının görevi, bu oyunu da boşa çıkarıp devletin gerçek yüzünü ortaya sermek, bu oyuna ortak olmamaktır.

Uğur Mumcu'nun öldürülmesinden hemen sonra toplumun geniş kesimleri cinayete tepkilerini dile getirdiler. Başta İstanbul olmak üzere, Ankara, Antalya, İzmir, Adana ve daha bir çok şehirde kitleler sokaklara dökülüp protesto eylemleri yaptılar. Ancak toplumdaki çeşitli sınıf ve katmanlar bu eylemlerde salt cinayetin protestosu için değil, kendi talepleri ve şiarlarıyla yer aldılar. Devlet bu gösterileri kendi potasına çekmeye ve kitleleri destekçisi gibi göstermeye çalıştıysa da bunda başarılı olamadı. Bu gösteriler sırasında emekçi katmanlar, "İşçi kıyımına son", "Kahrolsun faşizm", "Kahrolsun MİT-CIA-KONTRGERİLLA" sloganlarıyla eyleme girdiler. Yaşanan devrimci ortam nedeniyle faşist devlet buna tahammül edemedi ve bir çok kereler bu gösterileri durdurmaya çalıştı. Göstericilerin önüne devletin kolluk güçleri tarafından barikatlar kuruldu, ancak sokaklara dökülen kitleler, faşist devlet barikatlarını aşarak gösterilerini sürdürdüler. 500.000'i aşan insanın katıldığı kitle gösterileri boyunca hemen bir çok yerde yaşanan benzeri olaylar, devletin, katlettiği en has kalemler Uğur Mumcu'nun cenaze törenine bile ne kadar tahammül edeceğini ve içinde bulunduğumuz dönemin özelliği olan ateşleyiciliği göstermesi açısından önemli bir göstergedir.

Nazım DEMİR

BELEDİYELERDE YAŞANAN KIYIMLAR!

Belediyelerde yapılan son ara seçimlerden bu yana işten atmalar daha da yoğunluk kazandı. Bunun iki nedeni var: Birincisi, belediye başkanlığını kazanan RP'lilerin kendi adamlarını buralarda işe almak için yapılmaktadır, ancak ikinci ve esas neden ise, belediyelerde, temizlik vb. hizmetlerin taşeron devri ve özelleştirmelere hız verilmesidir. Bu yöntemle yıllardır belediyelerde çalışan işçiler işten atılmakta ve asgari ücretle taşeronlar bu hizmetleri yerine getiriyormuş gibi yapılmaktadırlar.

İşten atmalara karşı mücadele giderek sertleşmekte ve yaygınlaşmakta. Bu süreçte SHP'li belediyelerin iki yüzlülüğü de iyice açığa çıkmakta; işten atmalar RP'li belediyelerde gerçekleşmişse SHP'liler mücadeleyi yükseltmek için ellerinden geleni yapmakta, eğer işten atmalar SHP'li belediyelerde gerçekleşmişse hiç ses çıkarmamakta, mücadeleciler işçileri de ya geriye çekmekte ya da onların da işten atılmalarını sağlamaya çalışmaktadırlar.

Son toplu sözleşmelerden sonra belediye işçilerinin geriye dönük alacakları ve 10 aydan beri düzenli ödenmeyen maaşlarından doğan alacakları var. İşçiler yokluk, yoksulluk içindeyken, belediyelerde 1,5-2 milyar civarında alacakları var. Bu alacaklarının ödenmesi için eylemler sürüyor. Belediye-İş

genel merkezi hem işçi alacakları nedeniyle tabandan gelen baskılar, hem de DİSK Genel-İş'in SHP'li belediye başkanlarını da kullanarak örgütlenme girişimi karşısında bir takım eylem kararları almak zorunda kaldı. Bu çerçevede Belediye-İş genel merkezi ve bazı şube yöneticileri 19 Ocakta bir açlık grevi yaptılar. Bakanlarla görüşüp sorunu çözmeye çalıştılar. Tabii olmadı. 22 Ocakta örgütlü olduğu belediyelerde 2 saat iş bırakma eylemi gerçekleştirildi. Aynı gün bütün şube yöneticileri 3 gün süren bir açlık grevini hayata geçirdi. Burada esas mantık 200.000'e varan belediye işçisini eyleme çekmekti. Çünkü işçiler eyleme bir başlarsa bunun nereye kadar süreceği bilinemezdi ve bu dalga kendilerini de sürükleyip bir tarafa fırlatabilirdi. Sendika-

nın başına çöreklenmiş Belediye-İş yöneticileri hem kendi konumlarını korumak, hem de devlet karşısında konum almaya yönelecek bu eylemleri geriye çekmek için işçileri bu işe bulaştırmadan kendileri çözeceklerdi. Ama sonuç elde edemediler. Sonuç derken kastımız işçilerin lehine bir sonuçtur. Yoksa eylemlerin sönmesi amacını şimdilik sağlamış görünüyorlar.

İstanbul özeline gelince, hem Kâğıthane'de hem de Küçükçekmece'de işten atmalar karşısında eylemler sürüyor. Küçükçekmece'de işten atılan işçilerin (344 kişi) açlık grevine başladı. Önce 38 kişiyle başlayan eylem giderek kitlesel bir hal aldı. Eylemi ilk başlatan 38 işçi arasındaki doğal önderlerle yaptığımız bir söyleşiyi yayınlıyoruz.

Devrimci Emek: İşten atılmalar ve taşeronlaşmadan önce yaptığımız bir görüşme ve o günlerde yapılan eylemler vardı. Bundan sonraki süreci bize anlatır mısınız?

Yavuz ....: Şimdi biraz daha geriye gitmek istiyorum. Küçükçekmece'de 1989'da ki toplu sözleşmede toplu sözleşmenin tüm maddeleri kabul oluyor. Sözleşme içinde sözleşme mantığı vardı.

Türk-İş veya var olan sendikaların böyle bir anlayışı var. Çünkü maddeyi ihlal ediyor. Adam protokol yapıyor. Protokol nedir? Sözleşme ve bu sözleşme geçicidir. Bu sendika bu olumsuzlukları o gün de yaşamıştı. Artı 92-93 toplu sözleşmesini imzalarken o dönemdeki olumsuzlukları ve madde ihlallerini bugün var olan özelleştirmeyi falan hepsini yaşamıştık. Hatta 25-30 güne varan eylem süreci yaşanmıştı Küçükçekmece'de. Ama ne yazık ki sendika bu eylemleri yaşadığı halde 2. dönem toplu sözleşmesinde gi-

ren bir teminat olmadı. Neden? Yani bugün sendikanın bakış açısı ortada, konumu ortada, çizgisi ortada. Tabi bu ikinci dönem toplu sözleşmenin ihlali durumu da taban içersinde bir mücadele biçimi gelişti. Artık var olan sendikaların gücüyle birlikte yürümek. Bu durum açık açık ortada, görüyoruz. En haklı yanımız nedir? Yasal bir olay yok, yasalıcı, maddeci olay yok. Yasal olmayan yollarla direnmişiz almışız. İşçi sınıfının kaderi bu. İşte Küçükçekmece işçileri şu anda 1992 1 Marttan bugüne (bu gün 20 Ocak) 10 aya varan sosyal hak kaybı, toplu sözleşmeden doğan 5 aylık, 7 aylık geriye dönük haklar, 15, 17, 20 milyona varan farkların karşılığı. Artı 2 tane ikramiyeye vardı. İşte bu ikramiyeler 1992'de 7. ayın 25'i devlet ikramiyesi, artı 25 Kasım 92 işveren ikramiyesi, bunlarda dahil olmak üzere elbise parası, izin parası, yılbaşı parası, vergi iadesi, artı 15 Aralık 92 ve 93 15 Ocak maaşlarında içeride kaldı, mesailerle birlikte. İşveren şu anda

belediyeyi zaten bir mafyaya teslim etmiş durumda, artık devletin zaten teslim aldığı belediye var. İşte biz işçiler bu haklarımızı almak için bugün eylemdeyiz. Bugün 1993 20 Ocak yani aşağı yukarı 20 gün falan eylem süreci var ve bu süreçte de hiçbir hakın verildiği falan olmadı. İşverenin yaklaşım biçiminde de değişiklik yok.

Devrimci Emek: Peki bu 22-23 günlük süre içerisinde yapılan eylemler neler oldu?

Yavuz ....: Eylemler daha önce vezne idi. Yani vezne önünde kuyruk eylemleri, daha sonra bu eylem başkanlığa taşındı. Başkanlığın önünde yürüyüş, ondan sonra başkanlık yemekhanesinde toplu oturma eylemi İstanbul emniyetinin veya devletin polisi insanları işgalcilikle suçlayarak gece Havalanı karakoluna, Çekmece karakoluna, Sefaköy karakoluna, kimlik yoklaması için götürdü. Götürülen işçiler 38 tane hatta 41 taneydi. 3 tanesi avcılar işçisi olduğu için 38 tane arkadaşımız 1,5 gece 2 gün nezarete kalarak ondan sonra mahkemeye çıkıp mahkemeden beraat edip tekrar işyerlerimize döndük. Bu kez işyerlerinde işveren 38 kişinin iş akdini feshediyorum. 17. maddeye dayanarak bunlar verilen görevi yapmamıştır dedi. Tabi disiplin kurulunun tek yanlı almış olduğu karar, gerekçe olmadan, bir yasaya veya bir maddeye başvurmadan. Tabi bundan sonra tekrar Küçükçekmece işçileri yine direnişlerini atölyeden başkanlık önüne devam ettirdiler. Bu direnişin bitiminden sonra ertesi günü temizlik, atölye müdürlüğü, park bahçeler vs. müdürlüklerde şu anda

hemen hemen 600-700 tane işçi çalışmakta. O işçilere de sabah işe gelip çevik kuvvet, devletin polisi işyerlerini işgal ederek onları işyerine koymadı. Bu arada 2 günlük bir süre beklendi. İşçiler yine işyerlerine giremediler. Arkasından bir yürüyüş daha başladı. İşverenin şu gerekçesi var. Ben bu 49. maddeyle 2 aylık bir süreyle sizi yol yapım-onarıma sevk ediyorum. Bundan sonra 2 ay orda çalışacaksınız Yol yapım müdürünün emrinde. İşte atölyeyi temizleyip taşeronlaştırıyorum ve bu 38 insanında iş akdini feshediyorum. Bu durum biz işçilerde tepki uyandırdı. Orada işyerlerine giremediğimizden dolayı bir yürüyüşle yol yapım-onarıma geldik. Bundan sonraki eylemleri orada sürdürdük. Bugün ayın 20'si demek 3. gün. 17 Ocak 93'te bu 38 kişi süresiz açlık grevine başladık Yapım-onarımda. Ve bugün 20 Ocakta çarşamba günü başkanlı-

ğa bir yürüyüş hedeflemiştik. Dün 19 Ocak 93'de süresiz açlık grevine giden arkadaşların çevik kuvvet tarafından işverenin şu mantığıyla yani gerekçesiyle, "bu 38 kişiyi işten attım, bunların hiç bir hakkı yoktur. Şu anda benim işyerimi işgal etmişler, bunlar işgalcidir. Bunların çıkarılmasını istiyorum." Bugün var olan emniyet çevik kuvvet, işte İstanbul bölge emniyet amiri "arkadaşlar işveren sizin iş hakkınızı feshetmiştir. Siz işgalcilik yapıyorsunuz. Ya çıkacaksınız ya da sizi çıkartacağız. Ya da sizi alacağım." Biz buna rağmen yine çıkmadık. Buna rağmen yine kapı dışarı edildik. Bundan sonra da 19 Ocak saat akşam 7'30'dan sonra Belediye-İş 2 no'lu şubede açlık grevimizi devam ettirdik. Sabahleyin (20 Ocak) arabaya binerek açlık grevimizi tekrar yapı-onarıma taşıdık. Yapım-onarımda 10'30'da tekrar başkanlığa bir yürüyüş hedefle-

dik ve bu yürüyüşle yine çevik kuvvet olsun devlet polisi, emniyeti, şusu busu insanlara çoluk çocuk demeden, halk demeden, jop ile saldırarak kimisinin kafasını, kimisinin kolunu kırarak yürüyüşü engellemeye çalıştı. Ama buna rağmen bu eylem yine büyük bir zaferdir. Yürüyüşümüzü hedefine vardırmaştık ondan sonra da başkanlık önünde basın açıklamasından sonra tekrar yapım-onarıma dönülmüştür ve bu 38 arkadaşımız bundan sonra işyerlerinde polisin, işverenin saldırısı nedeniyle kalamadılar. Hükümet ortağı SHP ilçe binasında açlık grevimizin 3. gününde eylememezi devam ettirmekteyiz.

Devrimci Emek: 38 işçi arkadaşın iş akdi feshedilmiş durumda, bunun yanı sıra 442 arkadaşın daha iş akdinin feshedileceği söyleniyor. 17. maddeye dayanarak yahut taşeronlaşma nedeniyle işten atmalar sü-

recek. Bu konuda genel yönelim nedir? Tekrar işe dönmek için neler yapılması düşünülüyor? Yani demin sen 1200 Küçükçekmece belediyesi işçisinin bu noktada bir düşünce birliği var, bütün işten atılan arkadaşların tekrar işe alınması, taşeronlaşmanın durdurulması biçiminde bir görüş birliği var dedin. Ama belediye başkanlığı yada belediye aynı yöndeki kararları bugün hayata geçirmeye başladı. Biz gelirken gördük. Polis nezaretinde çöpler toplanıyordu taşeron firma tarafından. Peki önümüzdeki süreçte neler düşünülüyor? Kesin bir şeyler var mı? İşçilerin düşüncesi ne?

Yavuz ....: Tabi ki bu direnişi 38 tane işçi arkadaşımızla beraber süresiz açlık grevini sonuna kadar, taki bütün işçilerin istekleri yerine gelene kadar sürdüreceğiz. İstediklerimiz şunlardır; birincisi, 38 tane işçinin işe dönmesi. İkincisi, 9. aya varan bütün sosyal hakların ve yahut ta toplu söz-

leşmeden doğan geriye dönük hakların verilmesi. Üçüncüsü, taşeronlaşma ile bu 38 kişinin yeniden işçi kıyımına gidilirse, işçi kıyımı olmaması vb. hedefler. Taki bunların sonuna varana kadar bir 38 işçi arkadaş süresiz açlık grevine devam ediyoruz. Artık geriye kalan birimlerdeki işçi arkadaşlarımız olsun sendikanın tavrı olsun, benim demin saydığım tüm hedeflediğimiz şeyler yerine gelene kadar bu eyleme devam edilecektir. Yapı-onarımda zannederseniz 21 Ocak 1993'ten itibaren dönüşümlü açlık grevi, yani işten atılmayan insanlarda 100 kişilik dönüşümlü açlık grevi biçimi içerisine girecek. Eylem sorunlarımız çözümlene kadar sürecek.

Devrimci Emek: Taşeronlaşmanın yanı sıra tabi işten atılmalar devam edecek görünen o. Şimdi bir söylenti olarak 442 arkadaşın iş hakkının feshedilmesi söz konusu deniliyor. Şimdi işten atılmalar devam edecek 38 arkadaşın işten atılmasının yanı sıra. Bu anlamda işçi arka-

daşların ve sendikanın ileriye yönelik kararları, düşünceleri nedir?

Recal ....: Şimdi ta bu eyleme başlarken genel merkez ve şube yönetimiyle beraber bir sürü eylem aldık. Bir imza kampanyamız devam etti. Aşağı yukarı 35.000 imza halktan toplanmış. Bunu Ankara'ya kadar taşımak istiyoruz. Biz kararlıyız. Bizi işten atma tehditleri yıldırılmayacak. Yani bu konuda genel merkez de şube yönetimi de son derece kararlıdır. Çünkü biz hakkımızı istiyoruz.

Devrimci Emek: Şimdi benzeri bir sorun geçen sene ocak ayında yaşandı. İzmir belediyesinde Yüksel Çakmur gündeme getirmişti. İzmir belediyesindeki işçi arkadaşlar "ölüm yürüyüşü" adım verdikleri İzmir'den Ankara'ya kadar süren bir yürüyüş ve işbaşı yaptılar. Hepsi çalışıyorlar. Geçen ocak ayı içerisindeydi bu yürüyüş. Yani onların işten atması karşısında işçi sınıfının kararlılığını ortaya koyan benzeri eylemler düşünülüyor mu? Recal....: Böyle teklifler var zaten. Tartışıp bir karara varacağız. Şu anda 38 arkadaş sizin dediğiniz gibi 442 bizim aldığımız haberi göre 517 (üç aşağı beş yukarı) tekrar sendika yönetimiyle tartışacağız. Bunu tekrar gözden geçirip ona göre bir sürü eylemlilikler belirleyeceğiz.

Burada şu aşamaya gelmiştir. Ya burada biz son derece kararlı olarak mücadele edeceğiz, kazanacağız. Ama ne olursa olsun biz kazanacağız, kazanmak istiyoruz. Son derece kararlıyız. Çünkü bu adam 59 bin insanın teşhir ettiği (kamuoyunda) bir mafya. Yani kendi çıkar çevrelerine bugün-

ne kadar işçinin haklarını peşkeş çekmiştir. Aşağı yukarı 65 milyar lira, göreve geldikten sonra iller bankasından borç almıştır. Fakat, bu işçiye yansımamıştır. Nereye yansımıştır. *İhalelere, çıkar çevrelerine yansımıştır. Bir belediye bunu alır fakat bir yatırımı olur Halka hizmet götürür. Bunun halka hizmet anlamında da ortaya koyduğu bir icraat yoktur.

Usulsüz bir ihale vardı. Taşeron firmaya encümen kararı olmayan, meclisin kararı alınmadan ve encümende 4 tane arkadaşın muhalefet şerhi var. Buna rağmen Ertuğrul Tıgılay son kozunu oynuyor. Yani artık başkan yardımcısı Nevzat Birdal'la beraber DYP ilçe başkanı Yaşar Aydır'la beraber çünkü bu insanların artık haya damarları çatlamış.

Devrimci Emek: Nereye kadar sürdürmeye düşünüyorsunuz bu eylemi?

Recai....: Netice alana kadar arkadaşlar kararlı. Yani biz bu arkadaşlar işbaşı yapana kadar ve haklarını alana kadar devam edeceğiz.?

Devrimci Emek: Bugünlerde İstanbul'un birçok belediyesinde işten atmalar söz konusu Küçükçekmece'nin yanı sıra Kâğıthane de var. Bağcılarda var, Güngörende var. Anadolu yakasında var. Bu eylemlerin ortaklaştırılması düşünülüyor mu?

Recai....: Şimdi tabii ki biz kitle sel eylemler tarafındayız. Yani Belediye-İş genel merkezinin tüm Türkiye genelinde, Türk-İş'in Türkiye genelinde bir genel grev çağrısı yapması taraftarıyız.

Devrimci Emek: Sendikamızın mücadeleye yaklaşımı nedir? İşçiler salt sendikaya mı bağlı, yoksa tabanın kendi sınıf

örgütleri var mı?

Yavuz ....: Sendikal çalışma biçimi içerisinde Çekmece işçisinin içerisinde bulunduğu durum Türkiye işçi sınıfının durumudur. Konuya bakış açısı bu güne kadar 4-5 senelik belediye işçisi böyle o zaman şu doğuyor. Şimdi bir; iş ve eylem komitesi veya komisyonları hiçbir zaman bir sendikamızın uşağı değildir. Bir sendikamızın kuyrukçusu değildir. Burada, sınıf zarar görürse taban ne yapacak? Taban öncülüğünde de komitelerin görevi, tabanı zirveye bu yaşadığımız koşullarda mücadeleye götürmek. Sınıfsal mücadeledir bu ve zirveye taşır. Komiteler, komisyonlar çalışmak için tabii, Bu kitle ve sınıf sendikacılığını kalıcı hale getirir. Bu gün Türkiye'de var olan çağdaş sendikacılıkta böyle bir sınıfsal mücadele biçimi veya komite, komisyon bakış açısı yok. Yani bugün var olan sendikaların bakış açısı teslimiyettir. Çünkü benim dediğim tarzda gelişirse olay tabanı aldığı kararlar, merkezin aldığı karar bir-

birine uymuyor. Sendikamızın uzlaşmacı, daha doğrusu teslimiyetçi bir tavırları var. Burjuva sendikal anlayışla farkı yok. İşte o demin dediğimiz komisyonların sırfta gerçekleşmesi için demokratik merkezîyetçilik biçiminde bir sendika çizgi olmalı. Bu da kitle ve sınıf sendikacılığından geçer.

Bugün Türkiye'de yaşadığımız koşullarda sendikalara baktığımızda maalesef öyle bir şey yok.

Eğer sınıfımızın mücadelesini kalıcı hale getirmek istiyorsak, bugünkü yaşamı ve sömürüyü istemiyorsak bu komitelerin ve komisyonların kurulması, sınıfın kendi taban örgütlerinin yaratılması gerekiyor. Mücadeleyi sonuna kadar sürdürecektir ve her şart altında devam ettirecek bu örgütlerimizi kurmak, yaygınlaştırmak zorundayız. Başka yolu da yok.

Devrimci Emek: Bu söyleşi için teşekkür ediyor, 3. gününde bulunduğun uz açlık grevinde ve devam eden mücadelezinde sizlere başarılar diliyoruz.

İZMİR BELEDİYE HOLDİNGDE İŞÇİ KİYİMİ

Belediyelerde yaşanan taşeronlaştırma ve özelleştirmeyle yoğunlaşan işçi kıyımının öncülüğünü İzmir belediyesi yapıyor. 1991'de ücretlerin ve sosyal hakların ödenmesi için Ağustos ayı içinde belediye işçileri 10 gün süren bir iş bırakma eylemini hayata geçirdi. Eylül 91'de 405 belediye işçisi bütün hakları gasp edilerek 17. maddeye dayandırılıp işten atıldı. İşçi kıyımı, TANSAS'ta bini aşkın işçinin atılmasıyla sürdü. 405 belediye işçisinin işe dönme uğruna verdikleri mücadele uzun ve zorlu bir mücadele oldu. İzmir'den Ankara'ya kadar kar ve soğukta şanlı "Ölüm

Yürüyüşü"nü gerçekleştirdiler. Hemen arkasından başladıkları ölüm orucu sonucunda yeniden işe başladılar. Aradan 1 yıl geçti ve hala büyükşehir belediyesi kıdem tazminatlarını ödemedi. Toplu sözleşme yapılabilecek aylar geçti, işçilerin kollarıyla emekleriyle ürettiklerine karşı kendilerine ödenmesi gereken ücretler enflasyon yoluyla eritilip sermayenin kasasına aktarılırken hala toplu sözleşmeden doğan alacakları ve toplu sözleşme farkları ödenmedi. Son aylarda işçilerin ya maaşları ya sosyal hakları kesiliyor. Yalnız İzmir belediyesinin işçilere ödemesi gereken miktar 133 milyar lira.

Ölüm Yürüyüşçüleri işten atıldıklarında kendi işkollarındaki diğer belediye işçileri sözü edilecek bir destek vermediler. Biz de işten atılırız korkusuyla atılan işçileri yalnız bırakarak bugün

yaşanan işten atmaların zeminini hazırladılar. Ama Ölüm Yürüyüşçülerinin kararlı mücadeleleri, işten atılmalar karşısında geri adım atmadan taviz tanımaz biçimde yükselttikleri kavgaları işten atmaların önünü tıkayan önemli bir etken oldu.

Bütün bunlara rağmen özelleştirmeler ve taşeronlaştırmalar devam etti. Özellikle TANSAS'ta işçi kıyımı kronik bir hal aldı. Bugüne kadar 4000 civarında belediye işçisi işten atılmış durumda.

Şimdi sıra ESHOT işçilerinde. 18 Ocakta 121 işçi (Güzelyalı ve Bornova'daki atölyelerde) işten atıldı. Sırada 400 işçi daha var. Atılan işçiler ilk gün işyerlerini terk etmeyerek eyleme başladılar. İkinci gün Alsancak'ta bulunan sendikadan Konak'taki ESHOT genel müdürlüğüne

kadar süren bir yürüyüş gerçekleştirdiler. İşten atılanlar 13. maddeye dayandırılarak atıldıkları için kıdem tazminatı alacak olduklarından işçilerin tepkileri de yeterli düzeyde olmuyor. Diğer işçiler de atılanları desteklemek için herhangi bir eylem yapmıyorlar. Atılanlar yine yalnız bırakılıyor. Sadece bir kaç işçi iş bırakarak atılanlar karşısında tepkilerini dile getirdiler.

Bu süreçte üzerinde durulması gereken önemli bir konuda DİSK. Atılan işçilerin üçte birine yakını DİSK üyesi olmalarına rağmen DİSK hiç bir tepki göstermiyor. İşçilerden aidat alınmanın yollarını çok iyi bilen DİSK yöneticileri, yaşanan işten atılmalar karşısında hiç bir eylem yapmadığı gibi bir açıklama dahi yapmamaktadır. KAVEL gibi, 15-16 Haziran gibi büyük işçi eylemleriyle kurulan ve gelişen DİSK, bugün "Çağdaş Sendikacılık" gibi bir burjuva sendikal anlayışı benimsemiş, reformist bir çizgiye oturarak dün savunduğu sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını terk etmiş, böylelikle de kendi gelişimini engellediği gibi işçi sınıfının sendikal anlayışındaki netliği de bulandırarak bugünkü sendikal mücadelenin önünde bir engel haline gelmiştir. Artık DİSK ile TÜRK-İŞ arasında hiç bir farklılık kal-

mamıştır, sadece oturdukları koltuklar bu sarı sendikacıların DİSK ile TÜRK-İŞ'in birliğini engellemelerine neden hale gelmiştir. İşçi sınıfı DİSK'te yuvalanan reformizmi yıkmak için örgütlü ve kararlı bir mücadele yürütmek zorundadır.

Belediye iş ve TÜRK-İŞ her zaman işçilerin zorlamasıyla bir şeyler yapmak zorunda kalıyor. Belediye İş başkanlar kurulu, işten atılmalar, ücretlerin ve biriken hakların ödenmemesine karşı, çıkarılmasını istedikleri sözde iş güvenliği yasaasının çıkarılması için kısa süreli bir açlık grevi yaptılar. Bu eylem aslında sınıfın kendi eylemlerini engelleyebilmek için kotarılmış ve sınıf mücadelesini sekteye uğratici bir eylemdi. Çünkü sınıf kendi hakları için sürdürdüğü mücadeleyi giderek sertleştirip yaygınlaştırıyordu. İşte bu noktada Başkanlar Kurulu, işçi sınıfının kendilerini aşır mücadeleyi yükseltmesini engellemek ve burjuvaziye, biz bu mücadeleyi durdurup sizin potanıza akıtabiliriz demek için böylesi bir eylem kararı alarak uyguladılar.

İzmir'de işten atılmaları engelleyecek örgütlülük ve mücadele anlayışı yaratılmadı. Bu örgütlülük ve mücadelenin yaratılmasında, şu an-

da işbaşı yapmış bulunan Ölüm Yürüyüşçüleri üzerlerine düşen görevi yerine getirmelidir. Ancak, Ölüm Yürüyüşçüleri, büyükşehir belediyesinde çalışmadıkları için bu alanda büyük bir boşluk yaşıyor. Büyükşehir işten atılmaların en fazla yaşandığı bir yer. Bu nedenle buradaki boşluğun doldurulması ve örgütlenmenin hızla yaratılarak mücadelenin yükseltilmesi, yeni kıyımların engellenmesi için âcil bir zorunluluktur.

Bir Ölüm Yürüyüşçüsü

SON «SATIŞ» SÖZLEŞMELERİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Son olarak Zonguldak Maden işçileri, SEKA, GİMA işçilerinin oldu.bittiye getirilerek hükümete "satılmaları" sınıfımız arasında yeni bir haya kırıklığı yarattı. İki yıl önce işçi sınıfının "madenci feneri" rolünü oynayan Zonguldak işçilerinden yeni bir başkaldırı bekleniyordu. Özellikle sıradan işçiler ne olursa olsun Zonguldak işçilerinin greve çıkıp mücadeleyi sertleştireceğini ve süreç içinde diğer sendikalı işçilerin T.İ.S dönemlerinde bu mücadeleyi kopmaksızın devam ettireceklerini düşünüyorlardı. Fakat bu olmadı. Sadece Zonguldak madencileri değil, SEKA-GİMA ve diğer işçiler susturuldu. 4 yıldan bu yana ekonomik temelde mücadelelerini birleştiren TÜRK-İŞ'li işçilerin bir kısmı çok kötü sözleşmeler imzalayarak, Mart ayından sonra TİS dönemine girecek 720 bin işçiye iyi örnek olmadılar ve onlara kötü bir miras bıraktılar. Yapılan sözleşmelerle kazanılan ücretler 91'de bağladığı sözleşmelerle "yüksek" ücret alan bazı KİT işçilerinin seviyesine dahi ulaşamadı. Oysa yeni sözleşme imzalayan işçilerin ücretlerinin en yüksek ücret olması gerekirdi. Tam tersine onlar halen var olan ücretlerin düzeyine dahi ulaşamadılar. Bu sebeblede "yüksek" ücret alan işçilerin Mart ayından sonraki ekonomik mücadelesini zorlaştırıp, sermayenin ücretlerin aşağı çekilmesi politikasını kolaylaştırdılar. Diğer bir yanlış ise sözleşme sürelerinin 30 ay olmasıdır. Yani sermaye hükümetine "sorunsuz" bir 30 ay bağışlanmasıdır. Peki 30 ay sonra milyonlarca işçi T.İ.S masasına oturunca ne olacak. Şüphesiz hükümet 30 ay sonra yüksek ücret verip erken seçime gidecek ve işçileri bir defa daha burjuvazinin kuyruğuna takarak onlardan bol oy olacak ve yeniden seçim kazanacaktır. Ondan sonra ise zamlar, enflasyon, işten atmalar, özelleştirmeler devam edecektir. Kısacası ücretli kölelik bugüne kadar nasıl gelmişse öyle devam edecek. Son sözleşmelerde kabul edilen diğer bir madde ise II ve III. yıllarda enflasyon oranında zamlardır. Bugüne kadar gerçek enflasyonu gizleyen resmi enflasyon rakamları bundan böyle tam bir komediye dönüşecektir. Çünkü 1 milyon civarında işçi kitlesi resmi enflasyon rakamla-

rı oranında zam alacaksa, hükümet en az zammı vermek için enflasyon oranını da en az seviyede açıklayacaktır. Bağıtlanan son sözleşmelerin ekonomik yorumu budur. Fakat başlangıçta sıradan işçilerin ve kamu emekçilerinin çok şeyler bekledikleri bu TİS döneminde uğradıkları hayal kırılığından bahsetmiştim. Şu gerçektir ki tekelci burjuvazi hayal kurmuyor. Tedbirini önceden alıyor. Tekelci burjuvazi ilk tedbirini SHP ve DYP hükümetini kurarak aldı. Yani sağ ve solu(!) birleştirdi. Böylelikle solcu (!) sendikalarda hükümetin destekçisi oldular. Bir çok vaatlerde bulunuldu. Sendikacılar hükümet süre üstüne süre tanıyorlar. Çünkü başka alternatifleri yok. Bu hükümet giderse ne olacak. Sağ tek başına hükümet olur. Ya da "askerler" gelir. Burjuvazi eskiden beri uyguladığı bu basit politikayı, sömürüye sömürücülerden daha çok iman eden burjuva uşağı sarı sendikacılara bir daha dayattı. Bunların kafasında "bu hükümet giderse ne olur?" sorusu çok önemli bir bilmece. Çünkü onların kafasında sistemi aşmak diye bir şey girmemiştir. Hükümetteki tekelci sermaye solu da(1) hükümete dahil ederek sendika yönetimlerini satın aldı. Böylece ANAP dönemindeki grevler, direnişler, Ankara yürüyüşleri de engellendi. Hatta zaman zaman burjuva sendikacılarının hükümete karşı yaptıkları sahte sertliklerde yaşanmadan bu sözleşmeler oldu bittiyle imzalandı. Çünkü tekelci sermaye 14 aydır kurduğu düzenin çok hassas olduğunu biliyor ve kusursuz devamını istiyor. Kürdistan'da devam eden ulusal mücadeleye "batı"danda eşlik edecek sınıfsal mücadele onun için bir kâbus olacak. Mücadelenin tek ayak üzerinde durmasını istiyor. Kürdistan'daki mücadeleyi tek başına bırakarak ateş ve kanla bastırmak istiyor. Eğer "batı"da ayağa kalkarsa kime ne anlatabilir. İşte sarı-burjuva sendikacılar işçileri ekonomik olarak geri götürmekle kalmayıp şovenizme hizmetlerini de esirgemiyorlar. Onlar bu dönem sömürücü ve faşist devletin milyonlarca emekçi üzerindeki egemenliğinin devamı için hayati bir rol oynuyorlar. Zaten bu görevi hiç bir burjuva devlet görevlisi ve politikacısı da yapamazdı.

Diğer bir ayrıntı ise işçileri satarken burjuva sendikalarının yalnız kalmadığıdır. Tam sözleşme döneminde hükümetin çıkardığı "radyasyon" tartışmaları gündemi işgal etmiş ve oltaya başka balıklarda takılmıştır. Bunlar bazı demokratik kitle örgütleridir. 7 sene önce olmuş ve sonuçları hakkında doğru bir bilgi edinilemeyen "radyasyon" olayı hükümet tarafından gündeme oturtularak ne kadar "anti-kanserci" demokrat varsa bir araya gelerek hükümetin muhalifi Özal'a veryansın ettiler. Böylece dikkatler başka tarafa çekilmiş oldu.

İşbirlikçi tekeli kapitalizmin faşist devletinin ve hükümetlerinin bugüne kadar görülmedik yoksulluk, işsizlik, katliam, yalan söyleme, siyasal baskı, yayımcılık politikaları bir toplumsal devrimle süpürülüp atılmazsa başka türlüde atılamaz. Çünkü sistemin ekonomik ve siyasal toleransı yaşamı emekçi halkımız için çekilebilir düzeye indirgeyemez. Örneğin ücretli çalışanların 2 katını geçen işsiz kitlelerini nasıl iş sahibi yapabilecekler. Ya da Kürt ulusal sorununu nasıl çözecekler. Farz edelim ki bu sorunların birisini çözdü. Ama diğer sorunlar onun baş belası olarak kalacaktır. Burjuvazi faşizme mahkumdur. Halkımız da devrime. Günümüz Türkiye'si sosyalizmden geri düşen ülkelerle beraber dünyanın en sorunlu ülkelerinden birisidir. Bugünün karakteristiği genel memnuniyetsizliktir. Yaşamından memnun olan bir emekçi yoktur. Sistemin tüm pislikleri insanlarımızın yaşamını karartmıştır. Bu ise büyük bir bekleyişe çoğunlukta güvensizliğe ve umutsuzluğa, azınlıktaki bir kitle için ise direnişe yol açmıştır. Direnenler devrimci demokratlar, komünistler kamu emekçileri, işten atılan işçiler ve Kürt ulusudur. Çünkü faşizmin zehirli oku önce bu kesimlere deşmektedir. Peki büyük çoğunluk neyi beklemektedir. Aslında buna şaşmamak gerekir. Devrim kendi diyalektik yolunu izliyor. Yani öncüsünün güven vermesini bekliyor. Hiç bir toplumsal devrim birden bire kitlelerin ayağa kalkması ile olmamıştır. Süreç içerisinde sessiz kalan çoğunluğun en enerjik en özverili kitesi de devrim mücadelesine çekilebilir. Bugün en önemli sorunumuz olan bu konuda yeniden örgütlü bir çalışma yapabilmemiz için iyi tahliller geliştirebilmeliyiz.

Bu eylemsizliğin bugün iki nedeni var. Birincisi; işçi sınıfının yolunu burjuvazinin yolundan ayırması onun kuyruğundan kopamamasıdır. Diğeri ise sınıfımızın kendi iç çelişkileri. Sınıf mücadelesinde

devrim için bir okul görevi görmesi gereken sendikalar bugün burjuva devletinin bir gayri-resmi organı durumuna gelmiştir. Oysa, ülkemiz sınıf mücadelesinin işçiler için yaratabildiği en hatırı sayılır organlar olan sendikalar bugünde doğal olarak kendi öz örgütleri olarak görülmektedir. 50 yıldan bu yana faaliyet yürüten Türk-İş anlayışından fazlaca bahsetmeye gerek yoktur sanırım. Sınıfımızın örgütlü mücadeleye yöneldiği ilk günlerden bu yana onun tepesinde egemenlik kuran bu anlayış devletçi ve gericidir. Bugünde hiç bir şey değişmemiştir. Sadece mücadelede ulaşılan noktaya ayak uydurmuştur. Devlet için zararlı bütün yöntemlere karşı hep birlikte savaşmaktadırlar. İşçi sınıfını düzen içinde tutup gene devletin ideolojik hukuki kurumlarının baskısıyla sınıfı bir köleler ordusu durumuna getirmeye çalışıyorlar.

Kervana yeniden katılan DİSK ise en tehlikelidir. O işçi sınıfını "bilimsel" ve "çağdaş" bir şekilde köleliğe devam ettirmek istiyor. Türk-İş umursamaz bir şekilde klasik TC ideolojisini sınıfa şırınga ederken, DİSK reformizme yöneliyor ve sınıfı maceralara sürüklemek istiyor. DİSK sadece sendikacılık yapmak istiyor. Sistemi değiştirme sorunu yok. Bütün cıvalı laflarının ardında uzlaşma var. Ama DİSK'in bilmediği, işçi sınıfımız sadece kendi sosyal yaşamını biliyor ve yaşıyor. Öyle "bilimsel" ve "çağdaş" gevezeliklere kulak kabartacak durumda değil. DİSK bugün SHP sayesinde örgütlenmeye çalışıyor. Fakat DİSK'li işçilerinde kendi sendikalarının ne olduğunu anlamaları yakındır.

Birde gene devlet tarafından kurulan Türk Kamu-Sen var. Kamu emekçilerini bölmek için kurulan bu sendikanın amacı daha önce örgütsüz olan memurları örgütlü bir şekilde devlet diktasında tutmak. Kurucuları ise eski faşistler ve yüksek bürokratlar.

Bütün bu işçi-memur sendikalarının yöneticilerinin ortak faaliyeti, emekçileri burjuvazinin kuyruğundan ayırmamaktır. Yapılması gereken, bu sendikacılara karşı da sınıf mücadelesi vermektir. Geniş bir teşhir kampanyasına girişilmeli ve onların aslında burjuva sınıfın bir uzantısı olduğu anlatılmalıdır. Sendika yönetimlerinde yer kapabilmek için sarı-reformist sendikacılarla işbirliği yapan "devrimcilere" gelince, aslında onlar iflah olmaz küçük burjuva kafalıdır. Faydacı bir zihniyetle işçi sınıfı adına "mevziler" kazandığını ilan edenler kısa zamanda "tabandan" şif-

kâyet etmeye başlamaktadırlar. Kongre dönemlerinde devrimcilerle değil de sosyal-demokratlarla ittifak kuranlar, sosyal-demokrasinin devrimcilerle işbirliği yapan "ilerici" (!) bir anlayış olarak algılanmasını sağlamakta geniş bir işçi kitlesinin sosyal demokrat partilerde "huzur" içinde burjuva siyaseti yürütmesine yardımcı olmaktadır. Böylece devrimden bahseden "devrimciler" sapla-samanı birbirine karıştırmakta sosyal-demokrasi vasıtasıyla işçi sınıfının burjuvazinin kuyruğundan ayrılmaması için üzerlerine düşeni yapmaktadırlar.

İşçi sınıfı bugün kendi içinde önemli zaafırları barındırmaktadır. Eğer müdahale edilmezse bu zaafırları burjuvazinin iyi değerlendireceği açıktır. Bunlardan birincisi işçiler ve işyerleri arasındaki ücret farklılıklarıdır. Son yıllarda imzalanan % artışlı sözleşmelerle aynı işyerindeki işçiler arasında önemli ücret farklılıkları ortaya çıkmıştır. Aynı durum işyerleri ve işkolları arasında da vardır. Fakat % artışlı sözleşmelerden en çok memnun olanlar sendikacılarıdır. Çünkü en büyük ücret artışı kendi bordrolarında olmaktadır. Bugün sendikacılar işçilerin 3-4 katı maaş almaktadır. Ücretten doğan bölünmeyi engellemek için seyyanen zam sistemi savunulmalıdır.

Diğer bir çelişki ise işçi ve memur arasındaki ücret farklılıklarıdır. 89'dan bu yana işçiler çeşitli taban eylemleri ile satın alma güçlerini görece iyileştirdiler. Fakat memurlar örgütsüz olduğu için satın alma güçlerinden daha da çok kaybettiler. Kuşkusuz burada daha yüksek ücret alan işçiler suçlu değildir. Çünkü kapitalizmde işgücünün de bir pazarı vardır. İşçiler işgücünü daha iyi "pazarladıkları" için daha yüksek ücrete satıyorlar. Burjuvazi işçi-memur arasındaki ücret çelişmesini kullanmaya hazırdır. Kendi eliyle kurduğu Türk Kamu-Sen yöneticileri şimdiden "işçi ile memur aynı ülkede yaşamıyor mu?" diye işçi ücretlerinden şikâyet etmeye başladılar.

İşsizlerin çalışanlardan daha fazla olduğu bir ülkede şüphesiz ki çalışanlarla işsizler arasında ya da çalışan işçilerin işini kaybetmemek için sınıfın arasında bölünmelere neden olacağı açıktır. Bugün burjuva politikacılarının ve yazarlarının en çok savurduğu tehdit yüksek ücretli işçileri çıkarıp asgari ücretle işsizleri iş sahibi yapmaktır. Zaten bunu yoğun olarak yapıyorlar da. Sınıf arasında bölünmeye yol açan bu rekabeti önlemek için iş güvenliğini en başa almalıyız. Ayrıca özelleştirmeye ve taşeronluğa karşı müca-

deleyi sertleştirmeliyiz. Burjuva sendikacılar bugün aslında özelleştirmeye karşı çıkamıyorlar. Çünkü çıkacak doğru bir tezleri yok. Onlar kapitalizm sınırları içinde kaldıkları için mantıken kapitalizmi daha rasyonel kılacak olan özelleştirmeye karşı bir alternatif sunamıyorlar. Özelleştirilen KİT'lerin daha çok kâr edeceği açıktır. Kapitalizmi savunan bir kişinin bunu da savunması gerekir. Fakat bizim burjuva sendikacılığımızın açıktan özelleştirmeyi savunma şansları da yok. Onlar "hem ağlarım, hem giderim" tavrıyla işten atılmalara göz yummaktadır. Yaptıkları sadece burjuvaziden "sosyal-devlet" rica etmektir.

Komünistler bir bütün olarak kapitalizme karşı çıkarlar. Kapitalizmin nasıl rasyonel hale getirileceği kapitalistlerin sorunudur. Bizler işçi sınıfını kapitalizmin üzerlerinde yarattığı tahribat, sömürü, işsizlik ve yoksulluk temelinde gene kapitalizmi yıkmak için birleştiririz. Tek çözüm sosyalizmdir. Sosyalizmi görmezden gelip özelleştirmeye karşı KİT'leri savunmak daha yaşanabilir kapitalizm aramak demektir. Böylesine tarihte uzun süreli rastlanmamıştır.

Yoğun işsizliğin sebep olduğu çelişkilerden birisi ise "parti kanalıyla" işe girmektir. Bugün özellikle SHP'li belediyelerde ve devlet kurumlarında bu şekilde iş sahibi olmuş işçi çoktur. Bu durum özellikle belediyelerde başta büyük sıkıntılar yaratmıştır. Geçen yıllarda belediyelerde işten atma, maaş ödememe gibi sebeplerle işçiler direniş yapınca burjuva basın geri işçi ve halk kesimleri "kendilerine ekmek verenlere ihanet ediyorlar" diye belediye işçilerine kızmıştı. Belediyelerde kısa zamanda yaşanan yoğun mücadeleler, işçilere SHP'nin değil kendi sınıfının bireyi olduğunu öğretiyor. Fakat SHP gene bu olguyu alabildiğine sömürüyor. Örneğin RP'li ya da SHP'den ayrılan belediyelerdeki direnişleri destekliyor. Ama sıra kendine gelince gerçek yüzü ortaya çıkıyor. Bu olgu sadece belediyelerle sınırlı değildir. Tüm devlet kurumlarına hatta özel sektörde bile "torpille" işe girilebilmektedir. Türkiye kapitalizminin yapısallığından doğan bu çelişkide gene yoğun sınıf mücadelesi içinde giderilebilir.

Sınıfımız içinde bugün bir değerlendirme yapılsaydı bu etmenler göz önünde bulundurulmalıdır. Olguları doğru değerlendirip devrimci sonuçlar çıkardığımız ölçüde başarıya yaklaşacağız.

Halil SOLMAZ

SOSYALİST BASINA YÖNELİK BASKILAR PROTESTO EDİLDİ! *

Türkiye ve Kürdistan'da emekçi halk yığınlarının sömürüye ve baskıya karşı geliştirdikleri mücadeleler boyutlandıkça, egemen güçlerin devrimci-sosyalist ve yurtseverlere karşı saldırıları da buna paralel olarak ivme kazanmaktadır.

TC'nin gelişen mücadeleleri baltalamak için gündeme getirdiği yöntemlerin bir bir işlevsiz kalması, onu daha azgın yöntemler geliştirmeye sevk ediyor. İşte, son dönemlerde "top yekûn savaş" olarak somutlaşan devlet terörü de gerçekte TC'nin içine girdiği çaresizliğin bir ifadesidir. Yaşanan süreç, "top yekûn savaş"ın halklarımız için baskı, sömürü, işkence, yargısız infaz, toplu sürgün, köy ve kasabaların tahrip edilerek boşaltılması, demokratik kuruluşların kapatılması, kontrgerilla cinayetleri ve halklar arası düşmanlık tohumlarının ekilmesi gibi uygulamalar olduğunu apaçık ortaya koymuştur.

Devrimci ve yurtsever gazetecilerin katledilmesi, dergi ve gazetelerin sistemli bir şekilde toplatılarak haklarında davalar açılması, dağıtımının engellenmesi, devrimci yayınları taşıyan okuyucuların gözaltına alınarak işkencelere maruz bırakılmaları gibi uygulamalar da özünde "top yekûn savaş"ın bir parçasıdır.

DYP-SHP Koalisyon Hükümetinin "demokratikleşme", "reform" ve "şeffaflık" gibi vaatlerinin de birer aldatmaca olduğu çok geçmeden kitlelerce görülmüştür. Son olarak çıkarılan Ceza Muhakemeler Usul Kanunu (CMUK), bu aldatmacaları ortaya koyan en iyi örneklerden biridir. Düşüncelerini özgürce açıklamaya çalışan gazeteci ve yazarların birer terör suçlusu olarak gösterilip günlerce gözetim altında tutulduğu ve işkenceyle karşılaştıkları bir ortamda, CMUK fiilen gerçekleşen bu uygulamalara yasal bir kılıf oluşturmuştur.

TC devleti, basına yönelik insanlık dışı faaliyetlerini dünya kamuoyunun gözlerinden saklamak için çeşitli manevralara girişerek demokrasi havarisi kesilmektedir. Hatırlanacağı gibi daha önceleri de 141, 142 ve 163. maddelerin kaldırılmasıyla Türkiye'de düşünce özgürlüğü önündeki tüm engellerin yıkıldığı imajı verilmiş istenmişti. Ne var ki, uluslararası basın ve diğer demokratik kuruluşlar bu aldatmacalara kanmadılar. Çünkü onlar da gazeteci ve yazarların "terör suçlusu" olarak yargılandıklarını, işkence gördüklerini ve tutuklanarak ya da para cezasına çarptırılarak haklarının ihlal edildiğini çok iyi bilmektedirler. Sınır Tanımayan Gazeteciler örgütünün (RSF), "1992 Dünyada Basın Özgürlüğü" ile ilgili olarak yayınladığı raporun Türkiye bölümünde şu görüşlere yer veriliyor: "Gazetelere sansür uygulanıyor, büroları basılıyor, gazeteciler tutuklanıyor, hapsediliyor, dövülüyor ve işkence görüyor.

Sertlik gazetecileri hem konuşurmak, hem de susturmak için kullanılıyor."

Uluslararası Basın Birliği (IPU) de yayınladığı hemen hemen tüm raporlarında TC'nin insan haklarına ve basına yönelik işlediği suçları bir bir ele alarak teşhir etmekte ve yetkilileri uyarmaktadır.

Peki acaba devlet neden basına bu kadar çok yönelmekte ve terör estirmektedir? Çünkü TC, "top yekûn savaş" olarak adlandırdığı kirli savaşı, ancak gerçekleri dünya kamuoyunun gözlerinden saklayarak yürütebilir. Başka bir deyimle, Kürdistan'da sürdürdüğü baskı-sürgün-yok etme ve Türkiye işçi ve emekçi muhalefetini ezme yönündeki politikalarını, ancak ilerici-devrimci basını susturarak ve kendi güdümündeki iletişim araçlarıyla kitleleri yanlış biçimlendirerek sürdürebilir.

TC'nin kirli yüzünü sergileyen devrimci basın, aynı zamanda mücadelenin sesi ve soluğudur, emekçi halk yığınlarının bilinçlenerek örgütlenmeleri ve mücadele saflarına kanalize olmalarında etkin bir rol üstlenmektedir. İşte bu yüzden devrimci basın, devletin korkulu rüyası haline gelmekte ve bu yüzden kirli savaştan nasibini almaktadır. Ancak bütün baskı ve yıldırma politikalarına rağmen devrimci basın, doğru bildiği yolda kararlılıkla yürüyerek her türlü zorluğa göğüs germeyi bilmiştir. Bu kararlılık bugün de Koalisyon Hükümeti, Milli Güvenlik Kurulu ve Özel Harp dairesinin ortak olarak basına yönelik yürüttükleri kirli savaş politikalarının bertaraf edilmesinde özünden hiçbir şey kaybetmeksizin varlığını sürdürmektedir.

Bu kararlılığın bir ifadesi olarak biz aşağıda imzası bulunan devrimci ve sosyalist yayınlar, gazetecilere yönelik baskı ve cinayetlere, yayınların keyfi bir şekilde toplatılarak dağıtım ve satışlarının engellenmesine dur demek için gücümüzü birleştirdik.

Devletin yargısız sokak infazlarına, Kürdistan'da işlenen kontrgerilla cinayetlerine, köy ve kasabaların imha edilerek boşaltılmalarına ve hukuk görüntüsüne büründürülmüş tüm anti-demokratik uygulamalara dur demek için bütün ilerici, devrimci ve sosyalist insanları sesimize ses, gücümüze güç katmaya çağırıyoruz.

TC devletinin kirli savaş ve top yekûn imha politikalarını deşifre etmek ve yığınları aydınlatıp seferber etmek için mücadelemize devam edeceğiz.

**BASKILAR BİZLERİ YILDIRAMAZ
DEVİRİMCİ BASIN SUSTURULAMAZ**

* Bu yazı, 28 Dergi temsilcisinin vilayetin önünde yaptığı basın açıklamasıdır.

EMPERYALİZMİN ÇÖZÜMSÜZLÜĞÜ ARTIYOR!

Emperyalist sisteminin sürekli olarak emekçi halk kitlelerine bunalımdan başka bir şey vermediği günümüzde emperyalist devletlerin içine düşmüş olduğu durumla daha da belirgin olarak göze çarpmaya başladı. Özellikle son yıllarda sosyalist ülkelerde karşı devrimcilerin iktidara gelmesi ile birlikte pazar paylaşım savaşına giren emperyalistler kendi ülkelerindeki çözümsüzlüğü görmemezlikten gelip üstünü kapatmaya çalıştılar. Ama güneşin balçıkla sıvanamayacağı tarih bir kez daha gösterdi. Evet emperyalist ülkelerdeki bunalım her geçen gün derinleşmeye devam ediyor. Bir taraftan işsizlik çığ gibi büyürken diğer taraftan işsizliğin getirmiş olduğu ekonomik bunalım, konut sorunu yabancılar sorunu toplumlara derinden etkilemeye başladı. Bugün emperyalist ülkelerdeki işçiler artık eskisi gibi yarınlarından emin değiller. Her geçen gün gelişen ve büyüyen işsizlik artık işsizler ordusunu yaratmaya başladı. Bununla birlikte "sosyal devlet" olmakla övünen bu emperyalistlerin sosyalistlikle" hiç bir ilişkisi olmadığı görüldü. Çünkü yaşam pratiğiyle emperyalizmin o görüntü al-

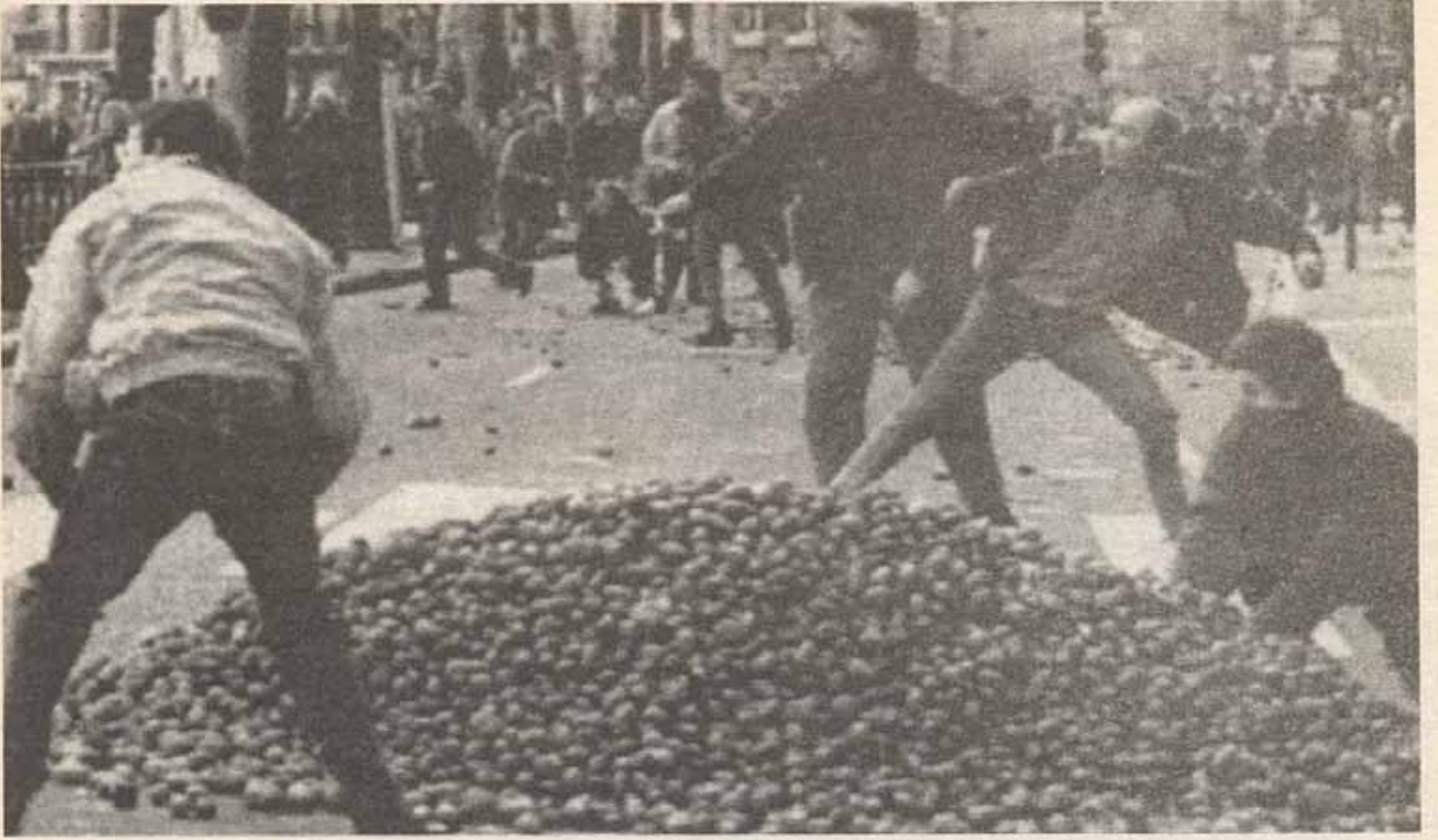
tında ne kadar barbarlık, çağ dışılık olduğunu görmeye başlıyor. Emperyalist devletler şimdiden işsiler için ayrılan işsizlik parasının artık tükendiğini belirtiyorlar. Ve bunun faturasını yine emekçilerin üzerine yıkmaya başladılar. Örneğin İsviçre devleti yeni yıldan itibaren çalışanlardan işsizlik sigortası için kesilen ödeneğin arttırılacağını söyledi.

İngiltere de işçiler ekonominin yetmezliğiyle birlikte 30 bini aşkın madencileri işten çıkarılması tehdidi ile karşı karşıyadır. Bu amaçla İngiliz maden işçiler haftalarca süren eylemlilikler yapmaya başladı. İsviçre'de işsizlik sayısında çok büyük bir artış var. Daha şimdiden %8 varan işsizlikten bahsediliyor. Ki bun oranın önümüzdeki yıl çok daha artması bekleniyor.

Almanya'da ise "yüzyılın grevleri" yaşanmaya başladı. Bununla birlikte ırkçılık körüklenmeye başladı. Bizzat iktidardaki CDV partisi bir taraftan ırkçılığı körükleyerek bir taraftan da ona karşıymış gibi görünerek iki yüzlü politika oynuyor. Sanki işsizliğin sorunu yabancı sayısının ülkeye girişindeki artmış gibi gösterim Alman burjuvazisi basını yayını televizyonu ile ırkçılığın temellerini atıyor. Bu ülkede sosyal demokratların tavrı da ilginçtir. Geçmiş Hitler faşizminin iktidara gelmesine yardımcı olanlardan birisinin de o dönem ki Alman sosyal demokratları olduğu biliniyor. Bu dönem de yine aynı politikayı güderek Alman burjuvazisiyle tam bir mutabakat içindedir. Doğu ile Batı Almanya'nın birleşmekten dolayı problemleri çözülebilmemiş değil. Doğu Almanya'da söylenen yatırımları daha gerçekleştiremedi. İşsizlik çığ gibi büyüyor. Hala Doğu Almanlar kendilerini üvey evlat gibi görüyorlar. Alman burjuvazisi iğrenç politikasını bu alanda da devam ettiriyor. Son günlerde ki ırkçılık hareketlerinin ana kaynağını Doğu Almanya gösterip suçu yine geçmişteki sosyalist yönetime yıkmaya

Almanya'da Nazi saldırılarına karşı protesto gösterisi yapan insanlara Alman polisi saldırdı.

çalışıyor.

Bugün eğer Almanya'nın bir kentinde sabahın erken saatlerinde geçerseniz kuyruktan gazete alanları görebilirsiniz. Bu habere olan ilgi den değil bazı gazeteler de ev ilanları ağırlıklı olduğu için sabahın erken saatlerinde mir an önce gazete alıp kiralık ev ilanı bulup erken telefon edip baş vuran şanslı sayılıyor. Bu da Almanya'da ki konut sorunun hangi boyutlarda olduğunu küçük bir kanıttır.

Fransa'da ise konut sorunu yüzünden işsizlikten dolayı metrolardan yatan insanları görüldüğünde emperyalist sistemin refah düzeyini anlayabiliyoruz.

Emperyalist sistemlerin girdiği bu bunalımdan kurtulabilmek için burjuva ideologları çözüm önerilerinde bulunuyorlar. Kimileri AEP için AET için girilmesi gerektiğini söylüyorlar. Yapılan halk oylamasında Fransa'da çok az bir farkla evet çıktı. Danimarka'da ise Hayır çıktı. Geçtiğimiz günlerde İsviçre'de yapılan halk oylamasında ise yine hayır çıktı.

Fransız çiftçilerin tepkileri giderek büyüyor.

Bu çiftçi hareketlerinde İsviçre ve Alman köylüleri de etkilendiler tepkilerini göstermeye başladılar. Özellikle ABD'nin tarım ürünlerine koyduğu vergiyle ilgili olarak Avrupa'da gelişen çiftçi ayaklanması Amerikan tesislerine yönelmeye başladı.

Emperyalistler çözüm üretmiyorlar. Her ürettikleri çözüm karşısında biraz daha batağa saplanıyorlar. Batağa saplandıkça toplumda hoşnutsuzluklar muhalefet her geçen gün artmaktadır. Örneğin İngiltere'de ikinci dünya savaşından beri yapılan en büyük kitlesel işçi gösterisini 30a yakın maden ocağında çalışan işçilerin hep birlikten işten atılma isteğine tepki olarak yapıldı. İngiliz gazeteler katılımın 250 bin civarında olduğunu yazdı. Tepkinin güçlü olmadığı karşısında Major hükümeti 30 bin işçiyi aynı anda değil üç taksitte atmayı kabul etti.

Tabiki bugün Avrupa'da gelişen bu muhalefet hareketlerine fazla misyon yüklememek gerekiyor bu hareketlerin iktidarları sarsan konuma girmesi gerekiyor.

D.Emek Avrupa

POLİSİN TKEP/L OPERASYONU İŞKENCECİ VE KOMPLOCU YÜZÜNÜN BİR GÖSTERGESİDİR

Faşist devlet ne kadar makyaj tazelese de, ne kadar demokratik görünmeye çalışsa da havanın radikalizmden yana esmesiyle tüm kurumlarıyla sarsılıyor. Gerçek yüzü ortaya çıkıyor. KOMPLO, İŞKENCE, GÖZALTINDA KAYBETME, KATLIAMLAR. Çaresizliğin çaresi olarak işçi sınıfımıza, Kürt ulusuna tüm emekçi halklarımıza saldırıyor.

İşçilere, memurlara, gençlere, analara, çocuklara saldırıyor. Kitlesele işkencelerden, kitlesele imhalara yoğun bir şekilde baş vuruyor. Provokasyonlar düzenliyor komplolar yapıyor, yine çaresiz yine çözümsüz kalıyor.

Bunun en son örneğini "TKEP/L operasyonu" olarak 31 Aralık haber bülteninde duyuruyor.

Faşist devletin faşist hükümeti, emekçi halklarımıza yılbaşı armağanı olarak kendi çocuklarını sunuyor. "TKEP/L üyesi 9 azalı terörist yakalandı." IRKÇILIĞIN, ZULMÜN, SÖMÜRÜNÜN sesi kanalların hangisine basarsan bas, aynı ses zaffer kazanmış edayla bunu du-

yuyordu. "Sabah, Hürriyet gazetesini kurşunlayanlar yakalandı". "Çeşitli bombalama, soygun eylemlerine katıldıkları belirlendi." 21 Aralıktan 31 Aralık akşamına kadar her türlü insanlık dışı işkencelerde bitkin hale düşürdüğü proletarya komünistlerini, halkımızın özgürlük ışıklarını, umutlarını saf dışı ettiğini duyurarak, halklarımıza umutsuzluğu, çaresizliği teslimiyeti dayatıyordu. Oysa 10 gün boyunca halklarımızın yiğit evlatları her namuslu devrimci, yurtsever, komünist gibi halklarımızın onurunu, proletaryanın bayrağını asla düşmana teslim etmedi. Işık olmayı, umut olmayı, inatla sürdürdü. Çaresiz, çözümsüz kalan düşman oldu. Bu bizim değil kendilerinin ifadesidir. 18 gün boyunca her gün günde 2-3 hastane dolaşacak duruma getirdikleri devrimcilere sonunda "su alın, şeker alın" diye kendileri yalvararak alçaldılar.

Bütün bunlara rağmen Cuma Şat arkadaştan, birlikte kaldıkları Semahat Atlı'yı işkencede slogan atmaması su

ve şeker alması için ikna etmesini isteyerek, teslim oldular. Çünkü Semahat Atlı evinden alındığı andan başlayarak işkence tezgâhlarında da sloganlarını haykırıyordu. Cuma Şat arkadaş ise onların deyimiyle "ufak, tefek ama çelik" gibiydi. Bütün uygulamaları sonuçsuz kalmış, onların deyimiyle operasyon "TOPAL" olmuştu.

Evet tamda yeni yıla girerken işkence, gözaltında kaybetme, sokakta, kırdada infazlar, Kürt ulusunun özgürlük savaşçılarının çelik iradesi işkencecilerin hesabını boşa çıkartmıştı. Kısaca polisin maliyet bilânçosu açık vermişti herhalde. Zira diğerleri gibi Menzir'inde prestiji çabuk yıkılmıştı, restore etmek gerekiyordu ve düzmece komplolarla bu açık kapatılmıyordu. Zira Menzir bir taraftan "Halkımız polisleri alkışlıyor 055'e ihbarlar yağıyor" diyordu. Daha sonraysa halkımızın gözleri önünde pankart asılıyor halkımız yanı başındaki polise haber vermiyor (milyet) diye de itiraf ediyordu.

Sabah ve Hürriyete yapı-

lan eylemlerle Menzir'in prestiji iyice bozuluyor. Gazetecilere söz veriyor, yapanlar bulunacak! İşte bütün senaryo böyle başlıyor. Bütün çabalarına rağmen bir sonuç elde edemeyen Menzir, efendilerine boynu bükük kalmamak, ayrıca sarsılan prestijini tekrar elde edebilmek için yasal bir dergi olan Devrimci Emek ve okurlarına karşı birçok saldırıya baş vuruyor; önce dergi bürosu basılıyor her şey kırılıp dökülüyor, derginin arşivleri, resim yazı vb. yağmalanıyor, büro çalışanları gözaltına alınıyor, TKEP/L ile bağlantı kurmaya çalışılıyor. Bundan da bir sonuç elde edemeyince TKEP/L operasyonu adı altında birçok operasyonlar yapılıyor, evler basılıyor. Yine sonuç alamayınca bu sefer Devrimci Emek okurlarını "TKEP/L örgüt üyesi" yaparak işi, evi belli olan insanlar evlerinden işyerlerinden toplanarak bir komplo düzenleniyor. Dergi kurucularından 1989 Yerel Seçimlerinde Bağımsız Sosyalist aday Yılmaz Ekşi ve 7 işçi TKEP/L üyesi Cuma Şat ile birlikte bayan arkadaşı Semahat Atlı bir araya getirilerek senaryo tamamlanıyor.

İş yerinden alınan Yılmaz Ekşi, işyerinde gerek arka-

daşlarına gerekse sorumlu usta başına kendisinin sapa sağlam bir insan olduğunu, sivil polislerin kendisini şubeye götürdüğünü bağırarak haykırıyor. Ancak Yılmaz Ekşi alındığı akşam hastanelik oluyor. Çözüm polis hastanesi. Polis hastanesi yapacak bir şey bulamayınca H. Paşa Numune, Taksim İlk Yardım ve Şişli Etfal. Ve Şişli Etfal'de, sadece geçici bir tedavi yapabileceğini bildiriyor ve ekliyor hastanın uzun vadeli tedaviye ihtiyacı olduğunu belirtiyor ve böylece ilk beş gün şube ve hastane arasında gidip geliyor. Cuma Şat ve Semahat Atlı'nın gördüğü işkenceler sonucu Cuma Şat'ın iki kolu tutmaz oluyor. Tuvalet ihtiyacından, su ihtiyacına kadar polisler karşılıyor. Semahat Atlı'nın ise belden aşağı mosmor polislerin yardımıyla ancak tuvalet ihtiyacını giderebiliyor ve diğerleri de bunlardan pek farklı değil. Bütün bu işkencelere rağmen Cuma Şat, Yılmaz Ekşi ve Semahat Atlı hakkında ifade vermeye zorladığı insanlar, bahsedilen kişileri tanımadıklarını söylüyorlar. Yine bu insanların evlerinde ve işyerlerinde yapılan aramalarda yasa dışı her hangi bir materyal bulunamıyor. TV

ve basının durumu polisinden pek farklı değil, DGM ise herkesin malumu, Yılmaz Ekşi, Semahat Atlı polise ifade bile vermezken savcılık bir kişinin dışında 8 insanı tutuklayarak cezaevine gönderiyor. Böylece operasyon başarıyla(!) tamamlanıyor.

Bütün bunlar ülkemizde her gün yaşanan gerçeklikler. Bunu yadırgamıyoruz. Sınıflar mücadelesinin doğal bir sonucu olarak kavırıyoruz ve haykırıyoruz; "Bizleri öldürebilirsiniz, sakat bırakabilirsiniz, ancak bizleri yıldırılmaz, teslim alamazsınız".

Ama Devrimcilerin sizleri kendi kalelerinizde, işkence tezgâhlarınızda bile teslim alacak kararlılığa sahip olduğunu gördükçe çözülürsünüz, çözüldükçe İRKÇİLİĞİN, ZULMÜN VE SÖMÜRÜNÜN sesi basınımız ve TV kanallarınızda sizi kurtaramayacak ve o karanlık düzeninizle birlikte tarihin karanlığına gömüleceksiniz. Ve direnenler tarihini kendi elleriyle yaratacak ve o tarihin içinde insanlık suçları asla bağışlanmayacak, dökülen kan yerde kalmayacak hesabı sorulacak.

**TESLİM OLMAK ÖLÜM
DİRENMEK YAŞAMAKTIR.
YILMAZ EKŞİ**

Sağmalcılar Cezaevinde Açlık Grevi

Sağmalcılar cezaevinde bulunan siyasi tutsaklar, yükselen Kürt ulusal mücadelesini ve Avrupa'da kurulan Kürt ulusal meclisi üyelerinin açlık grevini desteklemek üzere 3 günlük açlık grevine gittiler.

Sağmalcılar cezaevindeki TDP, EKİM, Direniş Hareketi, DKP, TKP-Kıvılcım ve HKG davaları tutsakları adına yapılan basın açıklamasında, Kürt Halkı üzerinde uygulanan baskılar ve katliamların "Top yekûn mücadele" ile daha da artırıldığını, yapılan bu uy-

gulamalara meşruiyet kılıfı geçirilmeye çalışıldığını ve daha büyük katliamlara zemin hazırlandığını açıkladılar.

TKEP/L tutsakları adına yapılan basın açıklamasında ise; ülkelerimizde yaşanan iç savaşta tekeli sermaye kendi iktidarının devamını sağlamak için "top yekûn mücadele" adını verdiği kapsamlı bir saldırı planını hayata geçirdiği ve bu plan çerçevesinde Kürt halkı üzerine en katliamcı yöntemlerle giderek Kürdistan'ın dağlarını, köylerini insansızlaştırmaya yönel-

diğini belirtti. Ayrıca, Kürt Ulusal Meclisinin ve siyasi tutsakların eylemlerinin Kürt halkının kendi kaderini belirleme hakkının savunulmasına yönelik olduğunu böylesi bir eylemin Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirleme hakkını kayıtsız şartsız tanımaları nedeniyle kendileri tarafından da destekleneceğini ve bu amaçla 3 günlük açlık grevine başladıklarını belirtti.

Aşağıda TKEP/L tutsakları adına yapılan basın açıklamasını yayınlıyoruz.

BASINA VE KAMUOYUNA

Türkiye ve K. Kürdistan'da bir süreden beri olgunlaşmış bulunan devrimci ortamı, derinleşen kriz ve yükselen muhalefetle birlikte tekeli sermayenin çaresizliği artmış, yönetme yeteneğini kaybeden tekeli sermaye ve onun hükümetleri, ülkelerimizde her gün daha da artan bir şiddetle bir savaş yürütmeye başlamışlardır. Bu savaşta başvurdukları son taktiklerden biri de "Top yekûn mücadele" adını verdikleri savaşın bütün alanlarda daha da sertleşmesini sağlayan, saldırı ve katliamlarına yasallık kılıfı girişimleri olmuştur.

Bu girişimden önce de sürdürdükleri savaşta, özellikle Kürdistan'da giderek yükselen ulusal-toplumsal kurtuluş savaşı sonucu Kürt halkı daha çok saldırılara, baskılara, katliamlara hedef olmuş, ancak faşist TC'nin bütün saldırılarına karşın mücadeleden geri durmamış ve bu anlamda olmak üzere bu durum, ülkelerimiz devrim mücadelesinin önemli bir ayağını oluşturmuştur.

Bugün gelinen süreçte Avrupa'da yaşayan Kürtler tarafından ve PKK'nın da desteğiyle Kürt Ulusal Meclisi kurma girişimleri hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. Bu girişime yönelik düşüncelerimizi burada belirtmeyeceğiz. Ancak Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız tanıyıp destekliyor olmamızdan dolayı KUM üyelerinin ve cezaevlerindeki siyasi tutsakların yaptıkları açlık grevi karşısında sessiz kalmamızın kendi ülkelerimiz ve devrimci sorumluluğumuzla bağdaşmayacağı da ortada.

Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirleme hakkını desteklemek ve Kürt halkı üzerindeki baskı ve katliamları protesto etmek için biz TKEP/L davasından yargılanan tutsaklar 3 gün açlık grevine gidiyoruz. Tüm devrimci kamuoyunu, işçi sınıfını ve emekçi halklarımızı bu katliamlar karşısında sessiz kalmamaya, protesto eylemlerine ve katliamların durdurulmasını sağlamak için duyarlı olmaya çağırıyoruz.

TKEP/L Tutsakları Adına CUMA ŞAT

RADYASYONUN SUÇLUSU KAPİTALİZMDİR

16 Ocak 1993'te İstanbul Gaziosmanpaşa Meydanında İnsan Hakları Derneği tarafından organize edilen "Radyasyon suçluları yargılansın" mitingi yapıldı.

1986 yılında yaşanan ve kamuoyunda "Çernobil Faciası" adıyla bilinen nükleer Santral yangının sonucunda özellikle Avrupa üzerine yayılan radyasyon bulutları ülkemizde üretilen çay, fındık ve süt ürünlerini ileri boyutlarda etkilemişti. Ancak tekeli kapitalist sınıf ve onların devleti faşist TC radyasyonun kârlarını düşüreceğini hesaplayarak bu olayı ve sonuçlarını kamuoyundan gizlediler. O dönemin bakanları, sözüm ona bilim adamları ve o bilim adamlarından oluşan YÖK, Atom Enerji Kurumu gibi kurumlar ve kişiler gazetelerde televizyonlarda boy gösterip radyasyonun zararlı boyutlarda olmadığını, halka bir zararı dokunmayacağını duyuruyor ve daha çok yalanlarla halkı aldatabilmek için adeta birbirleriyle yarış ediyorlardı.

Bugün gelinen aşamada, radyasyon yağmurundan en çok etkilenen bölgelerde (Karadeniz ve Trakya) tekeli sermayenin kâr hırsı uğruna önlem almaktan kaçındığı radyasyon, ilk sonuçlarını vermeye başladı. Sakat doğumlar, erken doğumlar, ölü doğumlar ve düşüklerde son aylarda alabildiğine artışlar var. Ve yine radyasyonlu süt, fındık ve çayların gerek o dönemde bebeklere doğrudan verilmemesi, gerekse bunları yiyen annelerin sütü vasıtasıyla bugün 5,6,7 yaşlarındaki çocuklarda lösemi, lenf kanseri vb. hastalıklar alabildiğine artmış durumda. Sonuç olarak bu bölgelerde oturan halkın büyük bölümü hem çocukların hastalığı ve ölümü karşısında duygusal ve ruhi bozukluklara hem de hastalığın tedavisinin çok pahalı oluşu nedeniyle ekonomik çöküntüye uğratılmaktadır. Kâr hırsı nedeniyle hastalığa neden olan sermaye, bu kez de tedavi yapmak için kârına kâr katıyor. Sermayenin iktidar aygıtı devlet 1986'da gösterdiği lakaytlık ve sağlık hizmetlerini kâr aracı olarak kullanma mantığıyla olaya seyirci kalmakla yetinmektedir.

1985'de radyasyonun zararsızlığı üzerine yalan yarışına giren "bilim adamları" bugün radyasyonun zararlarını devletin gizlediğini, açıklamaması için kendilerine baskı yapıldığını ve buna rağmen açıklamalarını sürdürdüklerini iddia ederek yalanlarla sorumluluklarını üzerlerinden atmaya çalışırken, devletin bi-

limsel araştırmalarının sonuçlarını açıklamalarını engellediğini itiraf ederek de bilim adamlığı onurundan yoksunluklarını ortaya koyuyorlar.

Radyasyon yağmurunun sonuçlarının yeni yeni görüldüğü günümüzde yaşanan bütün olumsuzlukların hastalıkların ve ölümlerin sorunlusu, kâr uğruna insani değerlerin tümünü ayaklar altına alan, cinayetlerine cinayetler katan tekeli kapitalizmdir, sermayenin devleti faşist TC dir ve bu devletin yöneticileridir, bilgileri kamuoyundan saklayan sözüm ona bilim adamlarıdır.

Gaziosmanpaşa meydanında yapılan miting boyunca sık sık "Radyasyonun Suçluları Yargılansın" ve "Radyasyonun suçlusu Kapitalizmdir" sloganları atıldı.

Evet! Radyasyon suçluları yargılansın. Ancak radyasyonun gerçek suçlusu olan tekeli sermayeyi, onun devleti faşist TC'yi, yani temeli kâr olan kapitalizmi yargılamak gerekir. Kapitalizm ve onun bizim ülkemizdeki uzantısı tekeli sermayeyi ve iktidar aygıtı faşist TC'yi yargılamak, ancak işçi sınıfı hegemonyasındaki emekçi sınıflar ve ezilen halkların yapabileceği bir iştir. Üstelik salt radyasyon suçlusu olarak değil, ülkelerimiz Türkiye ve K. Kürdistan'da işlenen cinayetler, uygulanan baskı, süren sömürü, yok etme, katliam ve işkencelerin yanı sıra daha yüzlerce, binlerce suçtan dolayı yargılayacak, mahkûm edecek ve toplumun özgürce gelişiminin yolunu açacak önce Demokratik Halk İktidarı ve giderek de sosyalizmi kuracak biricik sınıf işçi sınıfıdır.

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HER ŞEY EMEĞİN OLACAKI!..

SOSYALİZMİN TEMELİ YAŞIYOR!

Dağılmanın ve atılan geri adımların meyveleri alındıkça, SSCB topraklarında hareketlilik artıyor. Devrim dönemlerinde olduğu gibi saflar hızla netleşirken kitleler politikleşiyor, sokaklar ısınıyor. Ve bu ortamda SSCB'yi savunan güçler hızla prestij kazanıyor.

SSCB'yi savunan güçlerden bir kesimi, eski SBKP içinden gelip bu partiyi yeniden açmaya çalışanlar. Bunların geneli için "geçmişten ders çıkarmak", Stalin dönemini mahkûm etmek ve reform sözü vermek anlamını taşıyor. Parti bürokrasisindeki birçok kişinin son birkaç yılda aldığı "mesafe" göz önünde tutulursa, hele Yeltsin gibi karşı devrimci küçük burjuvaların bile SBKP içinden çıktığı anımsanırsa, bu kesimin SBKP'den kalan en onurlu insanlar olduğu söylenebilir. Ancak biraz sonra örneğini göreceğimiz gibi, ne kadar onurlu olursa olsun, insan eğer yıllarca bürokrasi içinde pişmişse, bunun etkilerini tümüyle atması olanaksızlaşabiliyor. Ancak belirttiğimiz gibi, bunlar SSCB'yi yeniden kurmaya çalışanların yalnızca bir kesimi.

Yirmi yıl süreyle SBKP II. sekreterliğini yürüten İgor Ligaçev, bu kesimin önde gelen adlarından. Perestroyka döneminde Gorbaçov'la birlikte davranan ve bir dönem perestroyka hareketinin ikinci adamı olan Ligaçev, 1990 yılında Gorbaçov'un uygulamaları karşısında "muhafazakâr" durumuna düştüğü için yöneticilikten ayrıldı. Bugün Gorbaçov'u döneke olarak niteliyor ve onun sosyalizme ihanet ettiğini söylüyor. Kendisinin perestroyka anlayışının sosyalizmi yıkmak değil geliştirmek olduğunu ifade ediyor.

Ligaçev, İşçi Partisinin davetlisi olarak geldiği İstanbul ve Ankara'da konferanslar verdi. Ankara'daki, Rusya'nın Siyasal Durumu ve Sorunları konulu konferansını 18 Ocak günü veren Ligaçev'in bu konferansta dile getirdiği görüşleri özetliyoruz.

Şimdi ki hükümetin reformları mağlûp oldu. Gerçekten onların üç hedefi vardı: Ekonominin stabilizasyonu, maliyenin stabilizasyonu ve halkın hayatının iyileştirilmesi. Ama bu üç hedeften hiçbiri başaramadı. Endüstriyel üretim hacmi son yıllarda % 30'a kadar indi. Enflasyon % 2200. Son 50-60 yılda hiç görülmeyen şeyler var: İşsizler, evsizler, dilenci-

ler... Milyonlarca kişi yarı aç. Çünkü fiyatlar 50-100 kat arttı. Kentlerde inşaat vs. yok.

Ülkemizde Yurtsever Halk Güçleri Bloğu kuruluyor. Ortak komünist parti kurulması planlanıyor. Komsomol yeniden faaliyete başladı. Rusya Federasyonu meclisinde bile Yeltsin'e muhalefet yaratıldı. Muhalefetin kendi plan ve programları var. Bu plan ve programlar şimdiki hükümetin reformlarına karşı alternatif. Yeltsin Amerikan telkinleriyle reform yapıyor. Biz ise önce kendi güçlerimize dayanacağız. Önce Sovyetler Birliği tarihinde yapılanların en iyilerini almak gerekir. Ve Rusya tarihinde de... Aynı zamanda yabancı ülkelerin de deneyimlerinden yararlanacağız. Ama mutlaka planlamaya dayanarak...

Kısacası yolumuz, sosyalizmi kurmak değil yenileştirmektir.

Biz planlama, pazar ve çok mülkiyetli sistemi destekliyoruz. Yeni bir mülkiyet olabilir ülkemizde.

SSCB'siz bir yıl, cumhuriyetlerin tek başlarına bunalımdan çıkamadıklarını gösterdi. Önce 3-4 devletle bir federasyon veya konfederasyon olabilir. SSCB yeniden kurulmalı: Ama reel olarak bence ilk önce ekonomik işbirliği kurulacak. Yavaş yavaş yeni SSCB kurulacaktır. Bunu halklar kendileri çözeceklerdir. SSCB'den kalan birçok şey vardır ki bunlar birleşmeyi zorunlu kılıyor. Halklar ve cumhuriyetler arasında ekonomik, kültürel ve nüfus açısından kaynaşma olmuştur.

Şimdi RKP yeniden kuruluyor, Şubat ayında kongresi yapılacak. Amaç Rusya'daki bütün komünistleri birleştirmek. Aynı zamanda başka cumhuriyetlerde başka partiler de kuruluyor. Bunun dışında BDT'de bulunan bütün KP'lerin birleşmesi süreci devam ediyor. Yanlış söylemiyorum, bu büyük bir parti olacak ve SSCB'nin kurulmasına yardım edecek. Ama tekrarlıyorum ki bu süreç zor bir süreç ve uzun yıllar alacak. Ama başaracağız.

Ben sol muhalefet güçlerinin temsilcisi olarak konuşuyorum. Bence Sovyetler Birliği'nde sosyalizm kuruldu, ama bu devlet sosyalizmi idi. Devlet sosyalizminin kazanımları çoktur. Birçok soruna devlet tarafından çözüm bulunmuştur. Aynı zamanda emekçilerin sosyal koruma sistemini desteklemeye çalışı-

yor, ekonomik planlama sistemine çok imkân veriyor. Sovyetler halk iktidarı sistemleridir. Devlet sosyalizminin ekonomik temeli kamu mülkiyetidir. Bu saydıklarımın hepsi vardı ve bugün de var. Bazılarına göre sosyalizm yoktur, ama doğru değil. Sosyalizmin temeli yaşıyor, demokratlar tarafından biraz parçalandı. Mülkiyet hala devlet ve emekçiler elinde. Devlet çalışmaya devam ediyor. Yeltsin devlet mülkiyetini parça parça yeni doğan burjuvaziye veriyor. Sovyetleri yıkmak istiyorlar.

Gorbaçov ve onun ekibinin marksizm-leninizm'den revizyonizme dönmesi SSCB'nin yıkılışındaki subjektif faktördür. Diğer faktörler ise, bürokrasi, "Stalin zamanından kalan şeyler" ve dışarıdan gelen etkilerdir.

İP'çiler ta Rusya'dan konferansçı getirmişler. Tabii ki kendi tezlerine malzeme yapabilecekleri bir-iki söz duymak isterlerdi, ama Ligaçev'in Rus sosyal emperyalizmi gibi tezlerle pek yakınlığı olmadığı anlaşılıyordu. Salonda çoğunluğu oluşturan İP'çi izleyiciler homurdandılar, itiraz ettiler, sordukları soruları eğip-büküp yeniden sordular, ama Ligaçev'e istedikleri sözleri söyletmediler. Ligaçev yalnızca konferanslarda değil, Ankara'daki konferansını verdiği gün Cumhuriyette yayınlanan söyleşisinde de SSCB'nin ve sosyalizmin temellerinin yaşadığının altını çizdi: "Ama en önemli şeye dikkat çekmek istiyorum. Eski ilişkilerimizin (cumhuriyetler arası ilişkiler- D.E.) ekonomik, siyasi temeli kaldı, devam ediyor. Biraz yıprandı, ama sürüyor. Bunu da herkes biliyor." Söyleşinin bir başka yerinde de bunu şöyle

tekrarlıyor: "Temel var. Ama şimdi büyük bir siyasi savaş sürüyor. Nereye gideceğiz? Hangi yolu seçeceğiz?" Bu sözler İP'çileri değil, Devrimci Emek'i doğuluyor. Ama Devrimci Emek'in Ligaçev'i sahiplenmediği düşünülmemeli.

Ligaçev'in salonun hemen tümü tarafından alkışlanan bir sözü de oldu: "Bugün Rusya'da birçok yeni liderler çıktı. Ama ben onlardan biri değilim. Bu işi artık gençlere bırakmalıyız. Ben bir lider değilim. Yalnızca bir komünist olarak siyasi ve kamu görevlerimi yerine getirdim ve bundan sonra da bir komünist olarak buna devam edeceğim. Ama ben lider değilim."

Ancak, dediğimiz gibi, insan yıllarca bürokrasi içerisinde yer alınca ne kadar onurlu olursa olsun bürokratik kafa yapısını kıramıyor. Ligaçev'in konferansı bunun bir örneği oldu. Ligaçev kendisini dinlemeye gelen ve hepsi kendisini sosyalist sayan izleyicilere Sovyetler Birliğinin yeniden kurulması gerektiğini anlatırken kalkıp Avrupa'nın birleşme çabalarını örnek verdi. Tam bir bürokratik ve diplomatik konuşma mantığı. Bir başka örnek: Sanki kendisini izlemeye gelenler Türk işadamlarıymış gibi, kendilerinin iktidarı döneminde de yabancı işadamlarının ülkede yatırım yapabileceklerine güvence verdi. Bununla da kalmadı, çok umurumuzdaymış gibi, Türkiye'nin Orta Asya cumhuriyetleriyle ilişkilerine karışmayacaklarının güvencesini de bize verdi. Ya şuna ne dersiniz: Rusya'da çok Müslüman yaşadığı için Türkiye'yle ilişkilerimiz çok önemlidir vs. Ligaçev sanki devlet adamlarıyla konuşuyor.

Yıllarca bürokratik ve diplomatik mantıkla çalışmış insanlardan, yeni, devrimci SSCB'nin bir şey bekleyemeyeceği anlaşılıyor. Zaten Ligaçev kendi pozisyonunu, anayasaya dayanarak yasal yoldan iktidarı almak olarak görüyor ve bunu söylüyor. SBKP'yi mahkeme kararıyla açtırıp seçime girecekler ve seçimi kazanıp SSCB'yi yeniden kuracaklar. Mecliste Yeltsin'e muhalefet eden halk temsilcilerine güveniyorlar. Oysa bu temsilcilerin çoğunun yaşananların ciddiyetini kavrayan ve marksizm-leninizmi temel alan bir perspektife sahip olmadıkları görüldü.

Sovyet toprakları Ligaçev'leri değil, Stalin'leri; "muhalif" milletvekillerini değil, yürekli ve inançlı savaşçıları bekliyor!

EMPERYALİZMİN TAŞERONU BOMBARDİMANLARINA DEVAM EDİ

Sosyalizmin dünyada inisiyatifi şimdilik elinden kaçırmaması, ABD'nin jandarmalığını yaptığı dünya emperyalizmini yeni bir denge oluşturma yolunda başı boş bıraktı. 90'ların başında Irak'ın Kuveyt'i işgalini de bahane ederek Orta Doğu'da yeni bir şekillenmeye ve Orta Doğu petroleri üzerindeki denetimini ve hâkimiyetini artırmaya yöneldi. Ancak Orta Doğu'daki nazik denge, öyle hemen istediğini yapmaya el vermediği için, özellikle de giriştiği katliamların ve masum halk üzerine yağdırdığı binlerce ton bombanın dünya halklarının tepkisini çekmeye başlamasıyla bu planını tam anlamıyla gerçekleştirilmeden askeri müdahaleyi durdurmak zorunda kaldı. Ancak bu planından vazgeçmedi, büyük oranda silahsız ve güçsüz bıraktığı kendi çocuğu Irak diktatörü faşist Saddam'ı uzun vadede, savaş sonrası yıkılıp yıkılmış Irak'ın yeniden imarı sürecinde bitirip, uslu bir uşağını işbaşına getirmek istedi. Geçen süre içerisinde bunu başaramayınca bu kez, BM kararlarına uymadığı gibi basit bir gerekçeye sarılarak Irak'a yeniden saldırıp, kuzeyden ve güneyden bombalamaya başladı. Ama bu kez arkasına saklanacağı işgalci Saddam bahanesi de olmadığı için emperyalistlerin kendi aralarında da çatlaklar baş göstermeye ve Arap halklarından tepkiler gelmeye başladı. ABD'nin yeni başkanı Bill Clinton harekâtı durdurmak zorunda kaldı.

Emperyalizmin son yıllarda ön plana çıkardığı insan hakları, demokrasi ve uluslararası hukuk kuralları gibi bir takım kavramlar var. Ancak bu kavramları dünyanın soyulmasının ve yağmalanmasının baş sorumlusu ABD'ni tamamen boşaltarak gündeme getirmekte ve bu vesileyle yeni dünya düzeni adını verdikleri dünyanın bütün bölgelerinde sömürü ve yağma temelli sistemlerini yerleştirmek, dünyanın en büyük petrol rezervlerinin ve stratejik madenlerin (uranyum, plütonyum vb.) bulunduğu bölgelerdeki denetimlerini ve egemenliklerini daha da sağlama almak istemektedir.

Bu bağlamda dünyanın en önemli maden yatakları ve petrol rezervlerinin bulunduğu Orta Doğu'nun önemi daha da artmaktadır. Buna bir de Hint okyanusunu Akdeniz üzerinden Atlas okyanusuna bağlayan Kızıldenizde eklenince emperyalizmin bu bölgede oynamak istediği bütün oyun kendiliğinden gözler önüne serilmektedir.

Emperyalizmin taşeronu Birleşmiş Milletler, Afrika Boynuzu'nu işgal etmiştir. Gerekçe yaratmakta çok usta olan emperyalizm, bu işgale de Somali'deki aç insanlara yapılan gıda yardımının dağıtımını engelleyen gerillaların savaşını bahane etti. Bir önceki sayımızda Zafer Aydın arkadaşımızın yazısında bu konuyla ilgili yorumumuzu bulabilirsiniz. Ancak burada olayın bir başka yönü üzerinde yeniden durmak istiyoruz.

Afrika Boynuzu'nu işgal eden BM paravanlı ABD, derhal petrol kuyuları açmaya başlamıştır. Petrol tekelileri böylesi bir planı önceden hazırlayıp uygulamaya koymaya karar verdikleri için aylar öncesinden bu bölgede petrole yönelik araştırmalarını tamamlamış ve sondajlarını yapmışlardı. Somali'ye asker çıkarılmasıyla birlikte derhal petrol kuyuları açılmaya ve petro-dolarlar "insani" bir biçimde petrol tekelininin kasalarına akmaya başladı.

Petrolün yanı sıra Somali'de bulunan radyoaktif madenlerin bulunduğu bölgeler de Amerikan askerlerinin "insani" müdahalesine uğrayarak kontrol altına alındı. Böylelikle Kuzey Yemen ile Güney Yemen'in birleşmesinden sonra ortaya çıkan demokratik bir Yemen karşısında, hem petrol, hem önemli stratejik madenler, hem de eski dünyanın bugün en önemli su yollarından biri olan Kızıldeniz kontrol altına alınmış oldu.

Bir yandan Somali kontrol edilirken, öte yandan Arap yarımadasındaki gerici ülkeler eliyle Arap yarımadası ve yine en önemli petrol bölgesi olan Kuveyt Amerikan güvencesi altına alınmış oldular. Bölgede sadece Saddam sorun çıkarmaya yeltenmiş ve gereken cevabı da BM kararıyla almıştı. Daha sonraki ge-

ONU BİRLEŞMİŞ MİLLETLER INA VE İŞGALLERİNE EDİYOR!

İşmeler üzerine durmaya gerek yok. Irak kuzeyden ve güneyden 36 ile 32. paralellerle ayrılıp, bu bölgeler çekiç gücün denetimine verilerek Orta Doğu kontrol planı tamamlanmış oldu.

Çekiç gücün bölgedeki asıl görevi üzerinde de durmak gerekiyor. 1990 Irak'ı uslandırma operasyonunun hemen arkasından bölgeye yerleştirilen bu güç; bölgede önemli bir sorun olan Kürt ulusal sorunun anti-emperyalist bir mecrada gelişmesi durumunda olaya müdahale edip bu sorunu da ABD lehine bir çözüme kavuşturmak için görevlendirildi. Tabi yalnızca Kürt ulusal sorunu için değil, Filistin gibi, Türkiye'de olabilecek bir devrimci ayaklanma gibi ve yine bölgede radikal çıkışlara her zaman zemin teşkil edebilen İslami akımlar gibi tehlikelerin de bertaraf edilmesi, bu gücün önemli görevleri arasında bulunuyor.

12 Eylül'den bu yana ABD'nin en sadık bekçiliğini yapmaya hazır bir Türkiye, bu durumda üzerine düşeni yapmadan edemezdi. Çekiç gücün üsleneyeceği bölge böylelikle belli oldu ve Kuzey Kürdistan toprakları bu gücün emrine ayrıldı.

Türkiye, K.Kürdistan topraklarını çekiç güce açarken çok yönlü bir kazanç bekliyordu. Birincisi, Amerika'ya en sadık jandarma olduğunu ispatlayacak ve aldığı gerek ekonomik, gerek askeri malzeme ve yardımları artıracaktı. İkincisi, Kürdistan'da giderek yükselen ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı boyutlar, hareketin giderek bir halk hareketi boyutuna tırmanışı ve şehirlere doğru yaygınlık göstermesi karşısında ikinci bir önlem olarak yararlanacaktı. Üçüncüsü, Türkiye'de yaşanan devrimci durumun yol vereceği olası bir kalkışma karşısında bu güçten destek alacaktı.

İşte Türkiye bu hesaplarla çekiç güce kucak açıp yerleştirdi. Hemen arkasından da Kuzey Irak'a keşif uçuşuna giden çekiç güç uçakları K.Kürdistan köylerinin üzerinden geçerken bombalar "düşürmeye" başladılar! Son olarak da Irak'ın bombardımanı sırasında çekiç güce bağlı uçaklar kullanıldı ve İncirlik hava üssünden kalkan bu uçaklar, Güney Kürdistan topraklarını ve Irak topraklarını bombaladı. Bu gelişme üzerine günlük basında İncirlik kullanıldı mı kullanılmadı mı tartışmaları da yenilendi. Sorun İncirlik'in bu operasyonda veya daha önceki operasyonlarda kullanılıp kullanılmaması değil. Sorun, Türkiye ve Kürdistan topraklarının çekiç güce açılması, İncirlik, Piriçlik vb. üslerin yıllardan beri ABD ve NATO üssü olarak kullanılarak, hem ülkelerimizde hem de bölgemizdeki diğer ülkelerde yaşayan halklar üzerinde bir tehdit, emperyalist sömürünün devamı için bir baskı aracı olarak kullanılıp kullanılmamasıdır.

TC, hem 90 hem 93 Irak harekâtında bu üslerin kullanılmasını sağlayarak, hem çekiç güce kucak açarak, hem de BM'nin emperyalizm adına giriştiği son işgal operasyonuna asker göndererek yayılmacı emellerini, işgalci geleneğini ve emperyalist özlemlerini en açık bir şekilde gözler önüne seriyor. Yeni dünya düzeni içerisinde kendisine bu emellerine uygun bir yer sağlamaya çalışıyor.

Türkiyeli, Kürdistanlı, Iraklı, Filistinli, Arap ve Somalili emekçiler emperyalizmin bu planlarını bozmak, Orta Doğu'da yıllardır süren egemenliklerinin daha da pekişmesini önlemek ve Orta Doğu'yu emperyalizm için, ABD için yeni bir Vietnam cehennemine çevirip, bölgemizde yaşayan bütün halkların insanca yaşadığı, emperyalist yağma ve sömürünün olmadığı, halklar arasında karşılıklı çıkar ilişkisinin temel alındığı yeni bir dünyanın yaratılması için, dünya insanlığının gerçek kurtuluşu olan sosyalizmin içinde bulunduğu krizden çıkıp yeni bir atağa geçmesini sağlamak göreviyle karşı karşıyadır.

Emperyalizm aşamasındaki kapitalizm, artık çürümüşlüğüünün kokusu dünyanın her tarafına yaymış ve krizleriyle kendi sonunu da hızlandırmış bulunmaktadır. Sosyalizmin şafağı yakın. Sosyalizm, tekelci kapitalizmin bütün pencerelerinden bize bakıyor.!

KAHROLSUN YENİ DÜNYA DÜZENİ! KAHROLSUN EMPERYALİZM!

YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ! YAŞASIN SOSYALİZM!

Malatya Cezaevinde Provakasyon

Malatya Cezaevinde Provakasyon

Malatya E Tipi Cezaevinde 9 Ocak 1993 Cumartesi günü yapılan kapalı görüş sonrası olaylarda cezaevindeki tutuklu ve hükümlülere 400 dolayısıyla jandarma tarafından yapılan saldırı sonucunda çıkan olaylarda birçok tutuklunun çeşitli biçimlerde yaralandıkları bildirildi.

Malatya Barosu Avukatlarından Yıldız Kolu-açık, Hasan Özdemir ve Yılmaz Sunar'ın müvekkilleriyle olay sonrasında yapmak istedikleri görüşmeyi, cezaevi yönetimi tarafından "cangüvenliği gerekçesiyle izin verilmedi.

Avukatların 11.1.1993 tarihinde Başsavcı ve Adalet Bakanlıktan gelen tetkik ile yaptıkları

görüşmede "olayın tutukluların çıktığı bir isyan" olduğu görüşü açıklandı.

Avukatlar koğuşlara baskın yapılan tutukluları ağır biçimde dövdükten sonra, zor kullanarak hücrelere doldurduklarını, onların sağlık durumlarını ve akibetlerinden endişe duyduklarını belirttiler.

Malatya İHD Şubesi olayı araştırmak üzere bir komisyon oluşturdu. Malatya İHD Şubesi Selim Harun Özdemir, Yönetim Kurulu Üyeleri Yıldız Kolu-açık, Yılmaz Sunar'dan oluşan komisyon, olayı araştırıp bir rapor halinde kamuoyuna açıkladı.

Malatya İHD'nin cezaevine ilişkin raporu

Biz, İHD Malatya Şubesi Sekreteri Av. Harun Özdemir, üyeler Av. Yıldız Kolu-açık ve Av. Yılmaz Sunar Malatya E Tipi Kapalı Cezaevinde 9.1.1993 tarihinde meydana gelen gelişmelerle ilgili olarak tutuklu temsilcileri Hamza Kandemir ve Serdar Demirel'le yaptığımız 12.1.1993 tarihli görüşmede bize şu bilgiler verildi.

"Bir süredir, önemli bir sorun yaşanmayan cezaevinde Cezaevi 1. Müdürü-Selahattin Gül, İç Güvenlik amiri Mehmet Alataş, Cezaevi Savcısı Şefik Akyıldırım tarafından hak gasplarına yönelik, tırmandırılan bir gerginlik söz konusu idi. Bu hak gaspları bilhassa tutuklu temsilciliğinin yetkilerini kısıtlama, ziyaret günlerinde görüş mahalline girmesini engelleme, ziyaret günlerinde 1-8 yaş arası çocukların görüş mahalline girmelerini engelleme, taciz niteliğinde aramaların tekrarlanması biçiminde idi. Bu kereler tamamen tek yanlı olarak alınıyor ve bize dayatılıyordu. Biz yetkililerle çeşitli kararlar yaptığımız görüşmelerde eğer bir değişiklik yapı-

lacaksa bundan bizim de haberdar olmamız gerektiğini belirttik. Ve bir kısım tedbirleri biz de makul bularak bunları kabul edeceğimizi ancak taciz niteliğindeki tedbirleri kabul edemeyeceğimizi belirttik.

9.1.1993 günü görüş saati normal saatten önce saat 15'te kesilerek ziyaretçiler dışarı çıkarıldı. Temsilciler olarak bu durumu Müdürle görüşmek istedik. Ancak görüşemedik. Bu arada görüş mahallinde bu uygulamaya tepki olarak bazı camlar kırılmış. Biz 20 dakika süreyle savcı ve Müdürün gelmesini bekledik.

Tutuklular görüş mahallinden koğuşlara geçmek isterken iç güvenlik amiri Mehmet Alataş gardiyanlara emir vererek kapıları kapatmasını ve görüş mahallinden gelenlerin koğuşlara alınmamasını emretti. 1. Müdür Selahattin Gül ve Mehmet Alataş, gardiyanlara, tutuklulara saldırı emri verdi, ancak gardiyanlar bu emre uymadılar.

Olayların gelişimi-görüşün yarıda kesilmesi, tutukluların tecrit mahiyetinde alkonulması, vb.- bir

provokasyon olacağını haber veriyordu. Bu provokatif ortamdan kurtulmak isteyen tutuklular koğuşlara yöneldiler ancak koğuş kapıları kilitli olduğundan kilitler kaynaklarından sökülerek 5,6,8 ve 10. koğuşta bulunan tutuklular da diğer tutukluların yanına gelerek gelişmeleri cezaevi savcısı ve Müdürü ile görüşmek istediğini belirttiler.

Bu arada saat 16.00 sıralarında ana giriş kapısından cezaevi dış güvenliğinin de görevli askerlerle mavi bereli komando askerlerinin karışık olarak içeri girdiklerini gördük. Bu durum olayların idare ve jandarma tarafından planlandığının ve hakkımızda hiçde hoş olmayan hesapların yapıldığının göstergesi idi. Kendimizi savunmak için hemen maltadaki ara şebelekeri vıdayla kapattık. Biz yine jandarma komutanı Yarbay İrfan'la görüşmek istedik. Ancak bize küfürle karşılık verdi ve askerlere denerek "bunlara iyi bakın, bunlar düşman, vurun yavrularım" diyerek saldırı emri verdi.

Bu gelişme üzerine tutuklular koğuşlarına çekildi. 5. ve 6. koğuşta bulunan sayıları az olan TIKKO, TKEP, TIKB, TKP-ML Maoist Parti Merkezi davası tutukluları da 8. koğuşta kalmakta olan TDKP ve TKP-ML Hareketi tutuklularının yanına geldiler. 10. koğuşta kalmakta olan Dev-Sol tutukluları ise kendi koğuşlarına çekildiler. Bir katliam yaşanması endişesine karşılık 8. koğuşun kapısına ranza ve dolaplarla engel oluşturuldu,

Askerler koğuşlara "Katledeceğiz ne pahasına olursa olsun öldüreceğiz" diye haykırarak, Allah, Allah nidaları ve küfürlerle birlikte saldırıya geçtiler. Biz gene Jandarma Komutanına savcı ile görüşmek istediğimizi, askerlerle karşı karşıya gelmek niyetimiz olmadığını belirttik, ancak herhangi bir diyaloga girmekten kaçındı. Bu gelişmeler koğuşun alt kapısında olurken bir süre sonra üst kapıya da hücum ettiler. Gardiyanlarla birlikte kazmalarla duvarı delmeye çalıştılar ve iki mazgali da kırmaya çalıştılar. Diğer koğuşlardan getirdikleri gazete ve dergilerle ateş yakarak koğuş kapısının altından atmaya çalıştılar. Bu suretle duman zehirlenmesi ve yangın çıkarmak istiyorlardı. Biz bunları söndürüyorduk. Bir süre sonra tüm cezaevinin suyunu kestiler. Ancak biz bidonları doldurmaya zaman bulabildik. "Sizi susuzluktan öldüreceğiz" diye tehdit ettiler.

Bir süre sonra 8. koğuşa sis bombası attılar, bu bomba patladı. 2. kez atılan sis bombası patlamadan yakalanarak dış bahçeye fırlatıldı. 3. kez mazgaldan atılan sis bombası çarşafı tutuşturdu.

Daha sonra Cumhuriyet savcısı ve cezaevi savcısı gelerek temsilci Hamza Kandemir'le mazgaldan gö-

rüştüler. Bu görüşme sırasında bir sis bombası daha atıldı ve duvar tamamen delindi. Savcı tutuklulardan barikatları kaldırarak tek tek dışarı çıkmalarını istedi. Temsilci "bizim isyan çıkarma, askerlerle karşı karşıya gelme niyetimiz yok. Ancak şu durumda can güvenliğimiz sağlanmadıkça askerlerimizi çekmedikçe ve bizimle görüşmediğiniz müddetçe buradan çıkmayacağız ve olanlardan sizi sorumlu tutacağız" diye cevap verdi. Başsavcı Zafer Sipahi yarbayla görüşmek üzere süre istedi. Başsavcı döndüğünde askeri geri çekmeyeceğini, ancak kimseye zarar verilmeyeceğini garanti ettiğini belirterek koğuşlardan çıkılmasını ve müşahede tabir edilen hücrelere gidilmesi gerektiğini belirtti. Bu taahhüt karşısında teklif kabul edildi ve barikatlar kaldırılarak yapılan üst aramasından sonra hücrelere kadar sağda ve solda dörderli sıralar halinde sıralanan silahlı ve çelik yelekli askerlerin sataşma ve küfürleri arasında hücrelere götürüldük. Bu sırada kollarımıza giren gardiyanlardan bazıları (Necmettin, Hakkı, Maden, Zeynel) bizi askerlere ismen tanıtarak hedef gösteriyordu."

Buradan sonrasını diğer tutuklu temsilcisi Serdar Demirel ifade etti: "8. koğuşu hücrelere aldıktan sonra bizim bulunduğumuz 10. koğuşa yöneltiler. Başsavcı "sizi cezalandırıyoruz, hücrelere alacağız" dedi. Temsilci "Biz isyan halinde değiliz, barikat kurmuş değiliz, arama yapmaktayız istiyorsanız yapın, buna karşı değiliz. Ancak doğal savunma halindeyiz, koğuşlardan çıkmak istemiyoruz" dedi. Askerlerin küfürlü sataşmaları işitilirken başsavcı pazarlık yapılmayacağını belirtti.

Saat 19.00 civarında yarbay,

başsavcı, Mehmet Alataş gelerek tutukluların çıkmasını istedi. Ancak temsilci "ifade, tutanak, arama ne isterseniz yapın, engellemede bulunmayacağız, ancak koğuştan çıkmayacağız" diyerek savcıyla görüştü ikinci kez. Savcı gittikten sonra yarbay gelerek bize küfretti ve askere saldırı emrini verdi. Asker tahta, sopa, kalas, cop ve küfürlerle saldırıya geçti. Subaylardan biri bizi coplarken "vurmayın yarbayın emri var" diyerek alay ediyordu. Kenetlenen ve kesinlikle fiili ve aletli karşı koymada bulunmayan tutuklular birbirinden kopararak ve yerlerde sürüklenerek hücrelere götürüldü. Bundan sonrasını hatırlamıyorum, kendime geldiğimde revirdedim. Başsavcı "seni askerin elinden ben aldım, yoksa seni öldüreceklerdi" diyor. Bu sözler başsavcının da suç ortaklığını ele veriyor.

Hücreye alınanların tümü 63 kişi idi. Bir süre sonra doktor geldi. Ali Şahin, Recep İnan, Serdar Demirel devlet hastanesine götürüldü. Daha sonra Süleyman Batur, Bedri Yıldız, Kerim Yalçıntepe'de hastaneye çıkarıldı. Hastaneden dönenler tekrar hücrelere alındı. Pazartesi gününde Mürsel Bali, Özden, Kenan, Güler, Suat Kılıç hastaneye götürüldü. Suat Kılıç hayati tehlike geçirmekte olup halen devlet hastanesinde yatmaktadır. Ayrıca Fevzi Tekin, Aydın Bulmak, Abdülhalim Paçraz, Haydar Öner ve Kalender Kayapınar hafif yaralanmış ve hastaneye götürülmemişlerdir.

Hücrelere tutuklular 9.1.1993 Cumartesi günü saat 19.00 sıralarında alınmışlar ve toplam 50 saat süreyle burada tutulmuşlardır. Bu hücreler asma katlar halinde dört kattan oluşuyor ve her katta 10

hücre bulunuyordu. Zemindeki hücreler tam hücre tipi, üst kattakiler ise parmaklıklıdır. Hücrelerin içinde tuvaletler kırık ve zemin su dolu idi.

Hücrelerde "insanlık onuru işkenceyiyenecek" şeklinde sloganlara atıldı, aynı akşam su içindeki hücrelerden üst hücrelere çıkmak istedik, reddedildi. O saatten itibaren açlık grevine başladık. Ertesi gün akşama kadar, tuvalet ihtiyacı dahil en âcil ihtiyaçlarımız karşılanmadı. İdarenin tuz ve şekerli su verme, battaniye verme teklifleri tutuklular tarafından kabul edilmeyerek koğuşlara dönmek istediklerini ve hak gaspları sona erinceye kadar açlık grevi yapacaklarını belirtti.

Pazarsabahı savcı, temsilci Hamza Kandemir ile görüşerek, soruşturma açılacağını, adli mercilerin vereceği karara göre kimlerin ne kadar hücrede kalacağını belirleceğini söyledi. Temsilci ve hücredekiler ise ifade vermeyeceklerini, asil suçlunun yetkililer olduğunu belirttiler.

Pazartesi günü tutukluların tuvalete çıkma isteği yine "talimat var" denilerek reddedildi. Hastaneye götürülenler tuvalete çıkarıldı. Diğer tutuklular da tuvalete çıkabilmek için hücre kapılarını vidalarından ve kaynaklarından sökerek tuvalete çıktılar ve bir daha hücrelere girmediler.

Pazartesi günü saat 16.30 civarında temsilciler idareye çağrıldılar. Başsavcı, cezaevi savcısı ve üç kişilik Adalet Bakanlığı tetkik heyeti ile temsilciler arasında görüşme yapıldı. Görüşmede başsavcı bir değerlendirme yaparak bunun bir isyan olduğunu ve tutukluların inisiyatifi ile başladığını belirtti. Temsilciler ise "durumun tam tersi olduğunu, ge-

lişmelerin cezaevi 1. müdürü Selahattin Gül, İç güvenlik amiri Mehmet Alataş ve cezaevi savcısı Şefik Akyıldırım tarafından planlanmış bir provokasyon, hak gaspına yönelik bir eylem olduğunu olayların bu boyuta gelmesinde idarecilerin suçlu olduğunu karşılarına binden fazla silahlı asker çıkarıldığını hayatlarını korumak için meşru müdafaa zemininde kaldıklarını, hatta tüm olanlara rağmen asker ve idarecilere karşı kesinlikle pasif direniş halinde kaldıklarını ve fiili karşı koymada bulunmadıklarını belirttiler ve bir süredir yaşanan gelişmeleri ayrıntıları ile anlattılar.

Görüşmelerin sonucunda koğuşlara alınmamızı kabul ettiler. Koğuşların düzenlendiğini belirttiler. Temsilciler koğuşlara girmeden önce yeni düzenlenmiş koğuşları görmek istediklerini hücrede buldukları esnada koğuşlarda neler olduğunu bilmediklerini bu şekilde teslim almalarının mümkün olmadığını belirttiler. Ancak bu istekleri tetkik hakimleri ve başsavcı tarafından reddedildi.

Koğuşlaradöndüğümüzde eşyaların talan edildiğini, ocak ve elektrik tesisatının sökülmüş olduğunu, kitap-belge-dergi vs. dokümanların yırtılmış ve alınmış olduğunu cezaevi kimliklerimizin ve idarenin vermiş olduğu battaniyelerin, tabakların, şahsi eşya ve paralarımızın, yiyeceklerimizin alınmış olduğunu gördük. Bir kısım eşya ve camların kırıldığını gördük. Bu durumda derhal savcı ile görüşmek istedik ancak halen görüşemedik.

Hücrelere alınmayan bitişik koğuştaki tutuklulardan öğrendiğimize göre pazar günü koğuşlarımızda bir arama yapılmış ve resimlerimiz duvarlarda iken koğuşlar kamera-

ya alınmış ancak pazartesi günü yeniden koğuşlarımıza girilerek tam bir kırıp dökme, dağıtma ve talan yapıldıktan sonra yeniden kameralara çekilmiş. Biz bu tutumu, koğuşların getirildiği feci durumun sorumlusu olarak bizi göstermeyi hedefleyen bir komplo olarak yorumluyoruz ve şimdiden gerçekleri kamuoyuna açıklıyoruz. Kaldı ki tutukluların toplandıkları ve yetkililerle görüştüğü yer iki katlı olan koğuşların yemekhane bölümleri olmuştur. Talan edilen ve kırılıp dökülen kısımlar ise yatakhanelerdir. Ve buralarda olup bitenlerin tek faili jandarma ve idarecilerdir.

Tutuklu ve temsilcileri bize bunları anlattılar. Bizde olaylardan haberdar olduğumuz 11.1.1993 tarihinde tutuklularla görüşme isteğimiz başsavcı ve birinci müdür tarafından "can güvenliğini temin edemedikleri, olayın bir isyan olduğu, olayların tutuklular tarafından tamamen keyfi bir şekilde çıkarılmış olduğu ve anlam veremedikleri" belirtilerek engellendi. Bize başsavcı tarafından 63 kişinin hücrelerde olduğu söylendi. Bu kez biz hücrelerde olmayan, koğuşlarda bulunan müvekkillerimizle görüşmek istediğimizi belirttik. Ancak bu kez de koğuşlar da hiç kimsenin bulunmadığı belirtilerek bu görüşme isteğimizde reddedildi. Bu durum bir çelişki yaratmakta ve bir şeylerin gizlenmek istendiği sonucunu çıkarmaktayız. Keza orada gördüğümüz tetkik heyeti de tutukluların suçlu olduklarına, henüz onlarla görüşmeden iyice kanaat getirmişlerdi. Heyet ve başsavcı görüşmede bizimde bulunmak istediğimizi ve yardımcı olmak istediğimizi belirtmemize rağmen bu isteğimizde reddedildi.

12.1.1993

İDEOLOJİ VE POLİTİKA ÜZERİNE DEĞİNMELELER

Bir insan tasarlayalım: Çıplak beyinli bir insan. Hiç bir ideolojinin etkisinde değil. Kafası normal işliyor.

Şimdi ona şöyle bir düzen tarif edelim: Adamın biri bir koltukta oturuyor. Başka adamlar akşama kadar çalışıp ürettiklerini ona getiriyorlar. Kendisi bir şey üretmediği halde bir çok insanın ürettiği şeyler ona veriliyor. Üretenler ancak yaşamlarını sürdürüyorlar, hiçbir şey üretmeyen bu adam ise onların ürettiklerini har vurup harman savurma özgürlüğüne sahip.

Bizi dinleyen çıplak beyinli adam, büyük olasılıkla düş gücümüzü fazla zorlamamakta olduğunu düşünecek, böyle bir düzenin saçmalığı ve akıldışılığı üzerine hiçbir kuşku belirtisi göstermeyecektir.

Şimdi dersimizi almış olarak aynı düzeni "yaşamın" içinden bir insana tarif edelim ve hemen arkasından, çıplak beyinli adamın bize öğrettiklerini ona söyleyelim. Bu kez, beyni çıplak olmayan adamın tepkisi aşağı-yukarı aynı olacaktır. Koltukta oturan adamın üretilenlere sahip olma hakkının bu olduğunu, çünkü adamcağızın bu işe sermaye yatırdığını, ayrıca birileri koltukta oturup üretilenlere el koymasa hiç bir şeyin üretilmeyeceğini öne sürecektir. Üstelik bunları öne sürenin illa ki koltukta oturanlar

sınıfından olması da gerekmez.

Çıplak olan ve çıplak olmayan beyinler arasındaki tek fark, birinin koltukta oturanların ideolojisi tarafından doldurulmuş olmasıdır. O ideoloji mantığı bile ters yönde işletebilmektedir. Üstelik bu güç, yalnızca bu ideolojiye özgü bir güç değil, tüm ideolojilerin sahip olduğu bir güçtür.

İdeoloji, boşluk tanımaz; beyni normal zihinsel etkinlik sürdürebilen her insanın kafasında dünyayla ilgili düşünceler, yargılar vardır. Yani genel anlamda ideoloji "okumuş"ların bir ayrıcalığı değildir. Özel bir çaba, yani okuma, ancak yaşanan düzenin ve devletin vermediği, engellemeye çalıştığı ideolojilere yönelenler için gerekli olur. Ancak bu ideolojilere "yönelmekle" her şey bitmez, tersine, bir anlamda yeni başlar. "İdeoloji boşluk tanımaz" dedik, yöneldiğiniz ideolojide boş bıraktığınız yerler sizin doldurmanızı beklemez. Milyonlarca insanın aslında çıkarlarına olmayan bir düzene bağlayabilen egemen ideoloji için sizin dünya görüşünüzdeki çatlakları doldurmak pek zor olmasa gerek.

Okurlarımız en gençlerine belki yararlı ve ufuk açıcı gelebilir, ancak buraya kadar yazdıklarının çok genel geçer düşünceler olduğu bir gerçek. Bu yazı, ideoloji, politika, yabancılaşma, devlet kavramlarına yeni yeni yönelme-

ye başlayan genç bir marksistin bu konulardaki teorik gezintisinin ilk adımları olarak ele alınmalı, çok şey beklenmemeli ve fazla küçümsenmemeli. Konuların çok ağır olduğunu, bu konulara kafa patlatan marksist aydınların yaşamlarından bile çıkarabiliriz. Bu konulara girip de bir daha çıkamayan, benim bildiğim üç Avrupalı düşünür var: Althusser, Poulantzas ve Garaudy. Birincisi delirdi ve karısını boğdu, ikincisi intihar etti, en kötü son ise Garaudy'ninkiydi: Müslüman oldu.

Düzeyimi ve haddimi bilip kolay yoldan gideceğim. Yazdığım ve yazacağım önermelerden bazılarını örnekler yardımıyla açmaya çalışacağım.

EGEMEN İDEOLOJİ, MADDİ BİR GÜÇTÜR

Her toplum biçiminde, her sosyo-ekonomik formasyonda egemen bir ideoloji vardır. Bu ideoloji, milyonlarca kişinin kafasına yerleşmiş olması göz önüne alındığında büyük bir etkiye sahiptir ve aslında maddi bir güçtür. Maddi bir güçtür, çünkü toplum üzerindeki büyük etkisiyle düzenin sürmesindeki temel dayanaklardan biridir. Ancak başka bir düzene geçmek için bu ideolojinin egemenliğine son vermek tek başına ne mümkündür ne de yeterli. Bu ideoloji, kaynağını ve zeminini sosyo-ekonomik

sistemin kendisinde bulur ve başka bir sosyo-ekonomik sistem egemen kılınmadan başka bir ideoloji egemen kılınmaz. Bu, egemen ideolojinin, sanki egemen düzenin bir salgısıymış gibi algılanmasına yol açmamalı. Her zaman, özellikle de devrim dönemlerinde, bir, bire-birlik söz konusu değildir. Bu iki anlamda alınmalı; hem devrim dönemlerinde eski egemen ideolojinin egemenliğinde meydana gelecek çatlama anlamında, hem de yeni egemen ideolojinin devrimle birlikte bir çırpıda egemenliğini kuramayacağı anlamında. Üst yapı, her zaman, altyapıya göre daha yavaş ve tedrici olarak değişir. Bir devrimle sosyalist üretim biçimi yerleştirilse bile, topluma egemen olan yeni ideoloji içerisinde eskinin kalıntıları bir süre varlığını korur. Bunların tümüyle silinmesi bir süreç ve çaba işidir ve bu çaba kendisini eğitim, propaganda, zaman zaman da zor kullanmayla somutlar.

Birden fazla ideolojinin çarpışması -ki bu aslında sınıflı toplumalarda kaçınılmazdır- içlerinden birinin egemen ideoloji olmasına engel değildir. İşte, "okumuşlara özgü olmayan ideoloji" budur. Eğitimi, basını-TV'si ile, edebiyatı, gelenek-göreneklere, dini, hukuku ve ahlakı ile yaşatılan ve kuşaktan kuşağa aktarılan ideoloji budur ve bu, gücünü çoğu zaman sahibi olan sınıfın kalabalıklığına değil, ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliğine borçludur. Egemen olan sınıf kendi düzenini bu ideoloji aracılığıyla mutlaklık

katına çıkarır, sonsuzluk payesile süsler. Kendi değerlerini bu ideoloji aracılığıyla evrensel değerler gibi gösterir.

Bu arada bu ideolojiyi "yutmayacaklar" için geliştirilen zora dayalı önlemleri parantez içinde belirtip geçelim. Asıl konumuz, zora dayalı olmayan önlemler. Bireylerin bunlarla karşılaşması için okula başlaması ya da askere gitmesi bile gerekmez. Egemen ideolojinin egemenliği ailede, sokakta, her yerde geçerlidir ve bu önlemlerin uygulayıcıları hiç de bu düzenden çıkarı olanlar ya da bunları uygulamak için para alanlar değildir çoğu zaman. Bir gönüllülük söz konusudur ve ülkede devrimci bir fırtına büyük bir şiddetle kopmamışsa bu gönüllülük toplum için geneldir.

AYTLARIN DA İDEOLOJİSİ VARDIR

Çocukluğumu kuşatan toz pembe örtünün kalktığı ve "etrafta bir şeyler döndüğünün" farkına varmaya başladığım ilk gençlik yıllarımda, ders kitaplarının, haber bültenlerinin, şarkı sözlerinin bize anlattıklarını ilk sorgulamaya başladığım yıllarda, Orta Asya kılıklı, uzun saçlı Barış Manço'nun şarkılarındaki mesajlar özellikle dikkatimi çekmişti. Sıradan insanların düzenin sürmesi için üstlendikleri gönüllü görev çerçevesinde dillerinden düşürmedikleri yanlısamalı sözlerin ardarda getirilip bestelenmiş haliydi bu şarkılar: Bir tas çorbayla yetinip fazlasını istememekten, veri-

lene şükredip "namusuyla çalışmak"tan tutun, eski zaman konaklarında yaşanan (sanki herkes konaklarda yaşıyordu) güzel hayatlara kadar bir çok konu işleniyordu bu şarkılarda.

Barış Manço bunu yapmaya devam ediyor. Paris'te bulunduğu yıllara denk gelen ünlü 1968 yürüyüşlerine "katılmış" olması hikmetiyle midir bilinmez, şimdi düzene yönelik zerre kadar eleştiri taşımayan, aksine "olan"ı olumsuzlayan şarkılar söylüyor ve olumsuzluklardan söz ettiği şarkılarında bile bunları adeta olmak zorunda olan aksaklıklar gibi ele alıyor.

Burada yalnızca iki dizesini ele alacağımız "Ayı" "megastar" Manço'nun son bombası.

"Maksat çoluk-çocuk öğreysin hayatın çetin yollarını,

"Kaptırmasınlar kimseye, kafalarını ve de kollarını"

Kimse bu şarkıcıya düzenin ideolojisini yeniden üretsin diye maaş bağlamış değildir. Düzenin sahipleri onu yanlarına çağırıp telkinde de bulunmamışlardır. Ama bu işler kendiliğinden olur ve ideolojik egemenlik öyle bir şeydir ki bir kez sağlandı mı artık ona karşı çıkmayan her söz, onu bir biçimde onaylar.

Ne diyor Manço? Çoluk-çocuk hayatın çetin yollarını öğreysin ve kafasını-kolunu kimseye kaptırmasın, diyor. Hayatın çetin yollarını öğrenin ve kafanız-kolunuzu kimseye kaptırmayın. Sizin işiniz bu. Sakın ola ki hayatın yollarının niye çetin olduğunu ve bu

kafa-kolkapanların nereden çıktığını sormayın. Sizin işiniz varolan yolları öğrenmek ve bu yolların gerektirdiği gibi yaşayıp kafanız-kolunuzu kimseye kaptırmamak.

Bir şarkının iki dizesinde neler gizli? İşte egemen ideoloji egemenliğini böyle araçlarla sürdürür. Varolanın mutlak ve değişmez olduğunu daha iyisini aramanın gereksiz olduğunu böyle empoze eder.

Ama bunun da bir sonu vardır. Yaşam koşulları, ezdiği insanların, daha doğrusu düşünsel öncülerin kafalarında soru işaretleri yaratır. Zorlu bir süreç başlar. Birler onlara, onlar binlere, binler milyonlara yükselir ve yeni bir ideoloji öncü sınıfın ideolojisi, zamanla maddi bir güce dönüşerek, hali hazırdaki hegemonya için bir tehdit oluşturmaya başlar. Bunu kısıtlı araçlarla yapar ve egemen ideoloji konumuna gelmesi ancak bir toplumsal devrimle gerçekleşir. Zira böyle bir altüst oluş yaşanmadan ne eğitim kurumları, ne basın-TV, ne de diğer araçlar el değiştirebilir.

SİYASİ YELPAZENİN NERESİNDESİNİZ?

Bu büyük toplumsal altüst oluşun öncesinde ve gerçekleşme sürecinde bugünün komünistlerine düşen, ayıların ideolojisinin etkisini olabildiğince kırmak için alternatif ideolojiyi yaygınlaştırmak ve en başta kendi yaşamlarının tüm alanlarına yaymaktır.

Bu alternatif ideoloji, egemen

ideolojiye karşı verilen mücadeleyle yaygınlaşır. Egemen ideolojinin kafalardaki etkisini ne kadar silebilerseniz, yaymak istediğiniz ideolojiye o kadar yer açmış olursunuz. Bu mücadeleyi tek tek aydınlar, "düşünsel öncüler" başlatır. Ancak belli bir noktadan sonra bu ideoloji öncülerin tekelinden çıkar ve ait olduğu sınıfa içselleşir. Bu ideolojiyi kendisine rehber edinen örgütlenmeler yaratılır ve mücadelenin bundan sonrası bu örgütlülük eliyle yürütülür. Sözünü ettiğimiz ideoloji işçi sınıfının ideolojisi olduğuna göre bu örgütlülüğün çağdaş biçimi leninist partidir. Ancak leninist parti, kendisine rehber aldığı ideolojiyi egemen ideoloji durumuna getirecek olan toplumsal devrim için giriştiği mücadeleyi ideolojik mücadeleyle sınırlayamaz. İdeoloji kadar "ince" olmayan politik ve ekonomik mücadele biçimleri ile birlikte yürütülmedikçe ideolojik mücadele de nihai hedefine ulaşmaz. Bu üç mücadele biçimi arasında kopmaz bir bağ vardır ve bunlar koşullara göre değişen somut görünüm alacaktır. Leninist partinin başarısı elbette ideolojiyi ne kadar özümsemiş olduğuna bağlıdır, çünkü bu görünümleri saptarken elinde reçete yoktur, bu bunları saptamak onun görevidir. Bilimsel ideolojiyi kendine gerçekten rehber edinemezse bu görevi yerine getiremez. İdeolojik-politik-ekonomik mücadele biçimlerinin görünümleri, grevden, yasal ve yasadışı her türlü yayına, dernekten, gerilla eylem-

lerine kadar büyük bir çeşitlilik gösterir. Bu çeşitlilik içerisinde döneme ve koşullara uygun olanı seçmek kolay bir şey değildir. Leninist partiyi güçlü kılan, ideolojiyi özümsemiş partililerin kolektif aklını kullanabilmesi olacaktır.

Leninist partiyi burada bırakalım. Tek tek devrimci bireylere gelelim. Devrim için mücadele ettiğini söyleyen, aslında bunda gerçekten oldukça samimi olan bir devrimci, ideolojiyi eksik kavrayarsa ne olur? Eksiklikleri düzen ideolojisi tarafında doldurulur. Olacağı budur.

Burada basit bir örnekle geçeceğim: Bilirsiniz, "çok partili parlamenter demokrasiler"de bir siyasi yelpaze bulunur. Sağ-sol-merkez partilerinin derecelerine göre dizildikleri bir modeldir bu. Bir çoğumuz gözlemlemiştir ki, birçok devrimci insan, kendisinin bu yelpazenin en solunda olduğu yanlışlamasını taşır. Oysa marksizm-leninizmi hakkıyla kavramış biri yelpazenin neresinde olduğu sorulduğunda, hiç düşünmeden "karşısında" yanıtını verecektir. Biz düzen yelpazelerinde yer almayız ve en solunda bile olursa, yelpazede bulunmanın düzen içinde kalmak anlamına geldiğini biliriz. Biliriz, çünkü ideolojimizi özümsemenin gereğidir bunu bilmek.

BİR APOLİTİKLEŞME ÖRNEĞİ

Biz, tarih yapıyoruz.

Tarih yapanlar her zaman tarihyapıcılarının bilincinde olmaz-

lar. Biz komünistiz. Tarih yaptığı-
nın bilincinde olanlar türüne giri-
yoruz.

Tarih yapanlar için bazı olay-
lar karşısında tutum almak, tak-
tik hesaplarını, o anda anlaşılma
kaygısını ve hemen söz konusu tu-
tumu izleyecek olumlu yankı bek-
lentilerini aşan bir anlama sahip
olabilir.

Tarih yaptığını bilerek tarih
yapanlar, tarihe, yaptıklarıyla,
yazdıklarıyla ve aldıkları tutum-
larla kalacaklarını da bilirler.
Yaptıklarımız, yazdıklarımız ve
tutumlarımız politikada somutlan-
ır. Politika, nicel değil, niteldir.
Dünyada 6 milyar insan A politi-
kasını, ve bir tek insan B politika-
sını savunabilir. Altı milyar karşı-
sında bir tek kişinin önemsiz ol-
duğundan hareketle "dünyada
tek bir politika vardır" diyemezsi-
niz. Politika niteldir ve siz dünya-
da A ve B politikalarından, iki po-
litikadan söz etmek zorundasınız-
dır.

Kitle kuyrukçuluğu, dar pölitika-
kacılık, popülizm, özgüven eksik-
liği, güncellikte boğulan tarihsel-
lik... Her marksistin gözünde
bunlar önemli, ağır suçlamalar-
dır. Ancak bu suçlamaların sık
sık kullanılması da boşuna değil-
dir. Tarihsel akışa bilinçli bir ça-
bayla omuz vermek, Marx'tan
sonra gelen insan kuşaklarının
onurlu bir ayrıcalığı olduğu ka-
dar, iğneyle kuyu kazmak kadar
çetin bir iştir de. Karşınızda yal-
nızca ordusu, polisi, gizli açık kar-
şı-devrimci örgütlenmeleriyle
devlet değil, kendi ideolojisini ar-

tık otomatikleşmiş bir biçimde
her dakika yeniden üretebilen
bir sosyo-ekonomik düzenin ken-
disi durmaktadır. Günün 24 saati
içinde yaşanan düzenin ideoloji-
sinden sıyrılmak ancak onun yeri-
ne başka bir ideolojiyle gerçek an-
lamda doldurmakta olanaklıdır.
Bizim için bunun anlamı işçi sını-
fı ideolojisini, marksizm-leniniz-
mi derinlemesine öğrenmek, ya-
ni özümsemektir. Ne zaman ki
bunu yapamayız, tarihteki yeri-
miz yukarıdaki suçlamalardan bi-
ri ya da birkaçıyla birlikte anla-
caktır.

Bu bölümün başlığına geliyo-
rum. Baştan belirteyim: Bu böl-
ümde olumsuz olarak da olsa ör-
nek gösterip Fabrika ve İktidar
Yolu'nu ciddiye almışım gi-
bi bir duruma düşmek istemez-
dim. Aynı çevrenin çıkardığı bu
paçavralar, yalnızca düşük okuyu-
cu sayılarından ve varolan okuyu-
cularının niteliğinden dolayı de-
ğil, politik olarak da paçavra ol-
dukları için ciddiye alınmaması
gerekir. Ama konumuzla ilgili ör-
nekler sergiledikleri için burada-
lar.

Fabrika'nın Haziran 1992 ta-
rihli 2. sayısında "Sabah'a Atılan
Bomba Bizi Yaralar" başlığıyla
bir yazı çıkmıştı. Yazı, TKEP-Le-
ninist adlı bir örgütün Sabah ga-
zetesine yaptığı bombalı ve silah-
lı saldırı üzerine basit görüşler-
den oluşuyordu. Bu basit görüşle-
ri bile ifade etmekten o kadar
aciz, yetersiz bir yazıydı ki, yete-
neksiz yazar bunu fark etmiş, ya-
zının sonunda söylemek istedikle-

rini bir de maddeler halinde ver-
mişti. Bütün eveleyip-geveleme
içerisinde yazıdan çıkarabildiğim
görüşlerin özeti şuydu: Bu eyle-
min devrimcilikle ne ilgisi var,
koskoca Sabah gazetesi için bu ey-
lem ne ifade eder, sosyalizm mü-
cadelesi hep bir meşruiyet çizgisi-
ni takip etmeli, işçiler bu eylemi
desteklemez, haklılığımıza güve-
nip ideolojik mücadeleyle yetine-
lim, ideolojik mücadele alanını
da şiddete terk etmeyelim (!), on-
lar da bize saldırır, kestirme yol-
lar yanlış kapılara çıkar...

Yazar, zaman zaman "tepki
vermek gerekirdi, ama..." deyip
dursa da, "ama"dan sonra söyle-
dikleriyle cümlelerin ilk yarısında
söylediklerini tekzip ediyor.
Önerdiği tepki, Sabah gazetesini
attığı başlıklardan, devrimcilere
ve Kürt halkına karşı yaptığı ağzı
salyalı aşağılık saldırılarından do-
layı kınamaktan, ayıplamaktan
başka bir şey değil. Tabii bunu
açık açık yazmıyor. "Tepki ver-
mek gerekirdi, ama..." deyip du-
ruyor ve dişe dokunur bir alterna-
tif getirmeden söz konusu eyle-
min vereceği zararları sayıyor.

Fabrika'daki yazının muhatap-
ları ciddiye alıp cevap vermedi-
ler. Bu benim de işim değil. Bura-
da onlardan söz etmenin nedeni
farklı. Fabrika'nın yazısı ideolo-
jik ve politik mücadeleye bir ba-
kış tarzının somutlanmasıdır ve
bu nedenle burada sözü edilmek-
tedir. Marksizm-leninizmin yeter-
siz kavranması, nasıl da olaylara
burjuva ideolojisinin kavramları
ve burjuva değerleri açısından

yaklaşılmasına yol açıyor. İdeoloji dünyaya bakış için bir gözlüktür. Hangi ideolojinin etkisindeykeniz, olaylara onun gözlüğüyle bakarsınız. Söz konusu yazıdaki politikaya bakış tarzı, devrimcilerle uzaktan sempati duyan sıradan bir insanınkinden çok az farklıdır: Bu bakışla Sabah gazetesinden "bir basın organı" olarak söz edilmekte, tarihselliğinden koparılmış ve işçilerin alkışlayıp alkışlamadıkları sorununa indirgenmiş bir "meşruiyet" in sözü geçmekte, söz konusu eylemin ad duyurmak ve "basın emekçilerini vurmak" gibi amaçlarla gerçekleştirildiği öne sürülerek Fabrika'nın devrimci politikadan ve "tutum almak"tan ne kadar habersiz olduğu gösterilmektedir. Ona göre bugün elimizdeki tek araç dergilerimizdir ve saldırı ne türlü olursa olsun cevap için yalnızca dergi sayfaları seçilmelidir.

İnsan politikayı ve sosyalizmi yasal partilerin lokallerinde öğrenmişse, bildikleri arasına liberal etkilerin karışmış olması doğaldır. Liberalizm insanı "geniş" yapar. Fabrika ve İktidar Yolu okurlarının genişliğinden haberdirdik ama nedenleri üzerinde kafa yormamıştık. İktidar Yolu'nun son (6.) sayısında derginin sahibi ve yazılarının çoğunun yazarı, bu arada Fabrika'daki yazının da muhtemel yazarı S. Zeki Tombak, bir yazısında bu genişliğin nedenini açıklarken aynı zamanda söz konusu yazısıyla bu genişliğe çarpıcı bir örnek de sergiliyor.

Yazının başlığı, "Leman ve De-

li Genişletiyor Ömrümüzü" Mizah dergileri Leman ve Deli'ye övgülerden oluşuyor yazı. Leman, Limon'un yeni adı. Deli ise Limon'dan ayrılanları kurduğu dergi. Limon'u hatırlayanlar vardır: Hanişukarikatürlerindeki kadınların hiç "normal" halleriyle görünmedikleri, ya dayak yerken, ya tecavüze uğrarken ve çoğu zaman çıplak ve yatakta görüldükleri yoz bir dergi vardı ya... Onu övüyor. Leman bu açıdan Limon'dan ne kadar farklı, bilmiyorum, incelemedim. Onu da övüyor. Deli ise iyice çürümüş, çoğunlukla "eskimiş devrimci" bir kadronun çıkardığı, her yanında belden aşağı esprilerin pesimizmin ve nihilizmin fişkırdığı bir dergi. S. Z. Tombak onu da övmüş. Bunların "ömrünü genişlettiğini" yazıyor.

Marksizm-leninizmi tam anlamıyla kavrayamayan, onun boşluklarını bir biçimde doldurmak zorundadır. İdeoloji boşluk tanımaz, dedik. Anlaşılan, Fabrika ve İktidar Yolu yazarının eksikliklerini de Leman ve Deli dolduruyor. Bu tezi destekleyen bir Deli kapağını hatırlıyorum: "Mutfakta biri mi var?" Bu kapağın mesajı şu ünlü komplo teorilerinin bir tekrarından ibaretti: "Terör"ü aynı kaynak destekliyor, bu tür eylemler yapıp darbeye zemin hazırlayacaklar. Ama dikkat, sağ-solu yok, terör terördür, kaynağı biridir. S. Z. Tombak'ın övgüler düdüğü Deli'nin bir kapağı böyleydi. Şimdi, ideolojik boşluklarını bu kapaklarla dolduran biri, bir

burjuva gazetesinin basılmasına niye böyle sığ tepkiler göstermesin?

Bu bölümü ve bu yazıyı, İktidar Yolu ve Fabrika başyazarının ömrünü genişleten Leman ve Deli yazar çizerleriyle ilgili bir anımı naklederek bitiriyorum. O zaman ki Limon dergisinin kadrosu, ki çoğunluğu bugün Deli'nin kadrosundadır, oldukça kalabalık bir izleyici topluluğu karşısında bir söyleşi gerçekleştiriyordu. Söyleşicilerden Metin Üstündağ'a "Nasıl yazıyorsunuz?" diye bir soru yöneltildi. Hoşgörünüze sığınarak cevabı aynen aktarıyorum: "Ne yazması yav, ben sıcıyom siz de bakıyonuz işte."

Marksist-leninistliğine toz kondurmayan bir dergide başyazar olabilirsiniz, ama apolitikseniz ve ideolojik olarak sığ biriyseniz, nihilist ve pesimist yazarların bokunu seyrede seyrede ömrünüzü genişletirsiniz. Bu genişlik de sizi olsa olsa Sabah'ın solunda bir yerlere yerleştirir.

Komünistler Sabah'ın solunda değil, karşısındadır. Ayrıca komünistler politika belirlerken ve tutum alırken kaç kişinin alkışlayacağını hesaplamazlar. Önemli olan politikaların doğru ve tutumların tarihsel olarak haklı olmasıdır. Doğru ve haklı olan er-geç gerekli desteği bulur. Doğru ve haklı olan gerekli desteği bulduğunda S. Z. Tombak'ın İktidarsız Yol'una da kitlelerin arkasından bakmak düşer.

Gürsel ÇETİNER

DEVRİMCİLİK VE REFORMİZM

Devrimcilik sorununa, küçük-burjuva alışkanlıklar temelinde ve birey-kışı bazında sadece bir yönüyle yaklaşmak yanlıştır. Oysa, sorunun bir başka yönü, politik yönü de vardır: Reformizm. Bu ikisi birbirinden ayrı tutuldumu reformizme karşı mücadelede, dolayısıyla devrim mücadelesinde başarısız olunacağı kesindir.

İnsan bilinci, maddeyle kendisi arasındaki etkileşimle gelişirken maddi yaşamın üretiminde ve bu üretimin belli bir aşamasında ortaya çıkan özel mülkiyet, tarihsel gelişiminin bir sonucu olarak, belli bir sınıfı, işçi sınıfını, onun temel özelliği olan mülksüzlüğünü, bilincinin de özgürlüğünü getirmiştir. İşçi sınıfı, tarihsel gelişimin zorunlu bir sonucu olan mülksüzlüğü ve bunun belirlediği bilinci, onu, tarihselliğiyle en devrimci sınıf yapmıştır. Bir sınıfın devrimci karakteri ve ölçüsü, o sınıfın üretim araçları ile olan ilişkileri ile belirlenir. Mülksüzlük, mülkiyetten bağımsızlık, bilincin de bağımsızlığını getirir. Örneğin burjuvazi, maddi yaşamın üretimi süreci içerisinde yer aldığı konuma bağlı olarak, mülkü olan yani üretim araçları üzerinde sahipliği olan bir sınıftır. Dolayısıyla bilinci mülkiyetiyle sınırlıdır. Bundan dolayı, üretim araçları üzerindeki mülkiyetinden kopuk olmayışı karşı, olduğu sınıfla savaşımında onunla uzlaşmalara sokmuştur burjuvaziyi. Bunun en açık örneği, 23 Kemalist devrimini yapmış Türk burjuvazisidir. Bir başka örnek olarak; Avrupa'da, kapitalizm ile feodalizm arasındaki savaşımarda burjuvazi, sık sık aristokratlarla, feodal beylerle el ele verip, o savaşımarda aktif ve daha ilerici olan proletarya ve köylülerin ayaklanmalarını ezmişlerdir.

Sonuçta söylenecek olan şudur: Bilincin madde-olgu karşısındaki konumu, onlarla ilişkisi, onun, o oranda özgürlüğüdür. Bu nedenledir ki proletarya, üretim araçları üzerinde özel mülkiyeti olmadığı için en devrimci sınıftır.

Tarihsellik bağlamında gelişimin zorunlu olan bu aşamasına kadar, ilkel toplumdan kapitalizme kadar bilinç, olgu-madde tarafından belirlenmekteyken yani tarihsel-diyalektik hareket, önce madde-olgu sonra bilinç gelişimini izlerken, bundan sonra bu durum koşul olmak üzere, önce bilinç, sonra madde-olgu seyrini izlemeye başlayacaktır. Toplumların "ileri" olma olgusunu, bilinçli etkinliğin, toplumsal ilişkiler alanındaki, belirler. Bu anlamda da sosyalist toplum (ve sonrası komünizm) bilincin gerçek an-

lamda özgürlüğü yarattığı bir toplumdur.

Tüm bu söylenenlerden ayrı düşünülmecek bir şeyde, özgürlüğün zorunlu olanın bilincine varmak olduğudur. Bilinç, bu anlamda hareketin genel yasalarına uygun olarak nesnel ve öznel olarak birbirine diyalektik bağımlı bir gelişim izler. Kapitalizm, gelişimi sonucu, toplumun bir kısmını mülksüzleştirerek onların bilincini belirlerken, nesnel seyri, ama artık bu noktadan sonra öznelin (bilinç) onu belirlemiş olanı belirlemesiyle, gelişimin öznel seyrini izler, ama nesnel seyirde öznel, nesnel süreç içinde pasif değildir, tersine sürekli bir etkileşimle, nitel bir sıçramayla, bu kez o, belirleyici konuma gelmeye çalışır. Öznelin ve dolayısıyla bilincin madde olgu karşısında birincil konuma geldiği ve buna, proletarya özgülünde ulaştığı için artık proletaryanın yaratacağı toplum- bir önceki toplumun içinde, bir üretim ilişkisi olarak var olmadığı için, ama maddi önkoşulları olduğundan kendisi tarafından yukarıdan kurulur. Bilincin, proletarya şahsında kavuştuğu bu özgürlük, onun tarihsel konumunda ifadesini bulur. Kapitalist toplumun sınıf ve katmanlarını sıraladığımızda genel olarak; proletarya, burjuvazi ve küçük burjuva katmanları koymak durumundayız. Biz de, burada küçük burjuva özgülünde reformizmi ele alacağız.

Proletaryanın, kendisiyle beraber, kendisinden ayrı düşünülmecek bir biçimde üretici güçlerin ve üretim biçiminin gelişmiş olma seviyesi bağlamında ve şimdiye kadar ki özel mülkiyetli toplumlara ifade eden, onun ayrı ayrı biçimlerini ifade eden üretim biçimini, toplumsal mülkiyete dönüştürücü bir rol oynayacağından -kapitalizme kadar ki gelişimi mülkiyet biçimi bağlamında nesnel bir gelişim olarak ele alırsak- tarihin en devrimci sınıfı olması gerçekliğini daha önce ifade etmiştik. Aynı şekilde, küçük burjuvazinin de, nesnel olarak kapitalizmin kendi gelişim yasaları sonucu oluşmuş bir toplumsal katman (sınıf değil) olarak, mülkiyet karşısındaki konumu ve öznel olarak da proletarya ve burjuvazi arasındaki savaşımın belirlediği bir "bilinci" vardır. Bu bilinç, mülksüzlüğün ifadesi olan proletarya ile mülk-sahipliğinin ifadesi olan burjuvazi arasındaki gidip gelen bir seyir izler daima. Bundan dolayıdır ki, küçük-burjuvazi güven vermez, karallık ve cesaret göstermez. Bu durum, nesnel koşullarını küçük-burjuvazinin üretim-aracıları karşısındaki konumunda bulur.

Üretim-araçları üzerinde mülkiyet tutkusundan vazgeçemediği için bilinci de özgür olamaz. Çünkü onun bilinci bu "tutkusuyla" sınırlandırılmıştır. Hele hele sınıflar savaşının sıcak anlarında, devrim anlarında onun bu karakteri kendini iyice ortaya koyar. Artık bu noktada onun "bilinçli" tavrını belirleyecek olan, burjuvazi ve proletarya arasındaki ve kendisinin de katılmaktan kaçınmayacağı -mümkün olsa ne çok mutlu olur oysa- savaşımın, hangi sınıf lehine süre gitmekte olduğu, hangisinin güçlü olduğudur. Bu yüzden, mücadelenin sertleştiği, düşmanla açık çatışmalara dönüştüğü anlarda saflaşma, ayrışma belirginleşir, herkesin yüzü, asıl yüzü ortaya çıkar, çünkü bundan kaçınılamaz.

Kapitalizmin gelişimi içerisinde, küçük burjuvazinin mülksüzlük ile mülk sahipliği arasında gidip gelen maddi yaşamı, gene kendini böyle bir nesnellikle ortaya koyan politika, ahlak, kişilik, alışkanlıklar, vb. yaratır. Küçük burjuvazi mülksüzleşirken yani proletaryanın saflarına gelirken, önceki yaşam tarzının yukarıda saydığımız özelliklerini de beraberinde getirir. Tüm bu proleter-dışı politika tavrı, alışkanlık, kişilik ve ahlakın neye, hangi koşullara, hangi sınıf ve katmanlara dayandığını, bunlarla beraber genel olarak proleter devrimciliğin özel olarak da Türkiye'de devrimciliğin nelere dayandığını ortaya koyma amaçlıdır.

"Aslolan değiştirmektir". Mücadelenin sınıf savaşımının sıcak ortamı içinde oluşan sabırlı, inatçı, uzlaşmaz yeni proleter bilinç, eskiye düşman bu bilinç, değiştirebilme yetisine sahiptir ancak. Sınıf mücadelesi uzun soluklu bir koşudur, "dolambaçlıdır, sarptır". Bedellidir. Proletaryanın sabrını taşımalıdır, disiplinini ve uzlaşmazlığını, yılmazlığını taşımalıdır proleter devrimcilik. Yiğirlere gerçekten onların somut durumlarına ilişkin, onları bir adım daha öteye, ileriye götürecek politikalarla önderlik etmelidir.

Sınıf mücadelesi, Türkiye'de de sertleşmeye başlamıştır, saflar da belirginleşmektedir. Reformizm, küçük-burjuva unsurların bu savaşım içindeki siyasetleridir. Bir yandan "burjuvazinin yönetim krizinden" bahsederken öte yandan tam da bu krizini atlatacak için, burjuvazinin seçimlerine katılır, bununla da kalmaz zaten ondan bir beklentisi kalmamış hatıta sokaklara dökülmüş yiğirlere de seçimlere katmaya tüm gücüyle çabalar. Ama yiğirlere ona kulak dahi asmaz. (Not Son yerel seçimlerde % 54 katılım, % 46 katılmama oranı vardır)

Bir yandan Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesine Kürdistan proletaryasının önderlik etmesi gerektiği-

ni ve bunu yapacağını söylerken öte yandan, orada mücadeleden vazgeçip, Kürdistan proletaryasını küçük burjuva milliyetçi unsurların kucağına atar ve bu unsurlara övgüler düzmekten de çekinmez. Bir yandan, dergi sayfalarında boy boy, açık sokak gösterilerinden grevlerden, silahlı çatışmalardan faşist katliamlardan, serhıldanlardan resimler yer alırken, diğer yandan hemen bu resimlerin altında yiğirlere "yatıştırmak" amaçlı yazılar yayınlamaktadır reformizm. Olanlara onlar da şaşırılmaktadır çünkü.

Emek cephesinin ekonomik-demokratik ve bunlardan kopuk olmayan siyasal açık kitle-sokak gösterileri, grevleri, serhıldanlarıyla faşist barikatlar aşılma ve bu barikatlar aşılırken, toplumun devrimci ve karşı devrimci güçleri arasında bir iç savaş yaşanmaktadır. Devlet açıkça sivil ve resmi kurumlarıyla bu savaş için hızla örgütlenmekte, şimdiden toplumun muhalefet kesimlerine karşı baskı, terör, katliam, yıldırma politikaları ile saldırmaktadır. Bununla beraber, Türkiye ve Kürdistan proletaryasının gerçek temsilcileri, sınıfı küçük-burjuva reformistlerine karşı uyardırmakta çünkü devrimin önündeki en büyük engellerden biridir reformizm) sermaye cephesinin saldırılarına karşı, silahlanma çağrısı yaparak "Kürt ve Türk Halkları İç Savaşı Kazanmalıdır" şiarıyla onları savaşa çağırılmaktadır. Küçük-burjuvazinin politik akımı olan reformizm, zaten gün be gün kızışan bu savaş ortamı silip süpürecektir proletaryanın önünden.

Öyle ki, kendisine, devrimci-komünist sıfatını yakıştıran bu küçük-burjuva reformistlere bir bakın, kan ve barut kokusunun yanlarına kadar gelmesinden dolayı bas bas bağırlar korkularından. Kimileri de proletaryanın önüne "politika" diye "hiç" bir şeyi çıkarır. Görünümleri aşikâr, kış uykusuna yatmışlardır. Ama devrimci anlarda bir uyudunuz mu bir daha kalkamazsınız! Bizden söylemesi! Sürecin nesnellliğini yakalayıp, ona uygun olarak yiğirlere önüne politika koymadınız mı, bizzat sürecin kendisi sizi cezalandırır, tarihin çöplüğüne tekmeler. Çünkü reformizm ile proleter komünist devrimcilik arasındaki sis perdesi, bizzat yaşam tarafından ortadan kaldırılıyor.

Her an ve koşullarda olduğu gibi, ama özellikle devrimci anlarda, proleter devrimci öznenin, bilincin rolü on kat daha artar, belirleyici olmaya başlar. Devrim ateşi tüm Türkiye ve Kürdistan'ı sarmıştır artık, devrimin şafağı sökmektedir.

Hüseyin GÜLAY

AVRUPA'DAKİ TÜRKİYELİLER VE SORUNLARI

1960'lı yıllardan itibaren Türkiye'li insanlar (Türk, Kürt, Laz, vb.) Avrupa'nın çeşitli ülkelerine özellikle Almanya, Avusturya, Fransa vb. daha iyi bir ekonomik ve sosyal yaşam koşullarına sahip olmak için göç etmişlerdir.

Bu olay günümüzde de ekonomik, siyasi sığınma hakkı (mülteci), eğitim ve turistik amaçlı olmak üzere devam etmektedir.

Yaşadıkları ve geldikleri ülkeler arasındaki sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklar, haliyle negatif ve pozitif yansımalar göstermektedir. Bu durum bugünkü 3. kuşağı oluşturan ve sonradan Avrupa ülkelerine gelmiş olan Türkiye'li insanlar açısından daha da farklı bir durum göstermektedir.

Birinci kategoride ele alacağımız Avrupa'da doğmuş ya da çocukluğundan itibaren burada yetişmiş Türkiye'li gençlik. Yitik kuşak olarak adlandırılan bu kesimi iki farklı kültür-mentalite arasında denge kuramaması, iki farklı kültürel ve toplumsal değerler arasında kalmaları, Türkiye'ye dönmeleri durumunda oradaki şartlara adapte olamamaları, uyum sağlayamamaları kendilerini yabancı olarak hissetmeleri, görmeleri, yaşadıkları Avrupa ülkelerinin de ise yabancı olarak görülmeleri farklı bir statüye tabi tutulmaları, yabancı düşmanlığı ile karşı karşıya olmaları, Avrupa'daki sosyal, kültürel, eğitim şartlarından Avrupa'lılar gibi yararlanamamaları ayrı bir sorun teşkil etmektedir.

Bu insanların farklı bir dilde eğitim görmeleri doğal olarak istenilen verimliliği, başarıyı engellemektedir.

Aile ve yakın çevrede farklı dil, örf, adet, gelenek, töre, toplumsal değer yargıları; dış dünyada, okulda, Avrupa toplumunda tamamen farklı insan ilişkileri, değerler içinde kendilerini bulmaları doğal olarak çelişkiler yaratmaktadır.

Bu, yitik kuşak olarak adlandırılan kesimin iki

dünya arasında denge kuramaması, kötü alışkanlıkları beraberinde getirmekte (uyuşturucu bağımlı, fuhuş, insan ilişkilerinden uzaklık, insan sevgisinden uzaklık, asosyalite).

İkinci kategoride ele alabileceğimiz kesim ise "mülteci" olarak adlandırılan Türkiye'li insanların durumudur. Bu insanlar çok kötü yaşam koşulları ile karşı karşıyadırlar.

Dil, din ya da siyasi görüşlerinden dolayı Avrupa'ya sığınan Türkiye'li insanlar (Ekonomik nedenli olabiliyor) kamplarda yaşamakta, yaşayabilecekleri düzeyde ekonomik yardım almakta (ancak günlük zorunlu ihtiyacı kadar), ne zaman oturum, ne zaman terk alacakları da meçhul. Tamamen farklı bir dünyanın içinde kendilerini bulmaları, iletişim yetersizliği, yabancı dil problemi, hem ekonomik hem de kültürel ekonomik nedenlerden dolayı sosyal, kültürel faaliyetlerde bulunamamaları, geldikleri yabancı ülkede umduklarını bulamamaları, haliyle depresyon, sinirsel ve ruhsal hastalıkları yaratmaktadır.

Bu bireyler yaşamın dışında tutulmakta, üretken konuma sokulmamaları başka bir problem yaratmaktadır.

Türkiye'li insanların ekonomik, sosyal kültürel olarak daha geri ilişkilerin baskın olduğu bir toplumsal yapıdan Kapitalist üretim ilişkilerinin maksimum düzeyde geliştiği bir toplumsal yapı içinde kendilerini bulmaları doğal olarak çarpıklıklar, çelişkiler ve problemler yaratmaktadır.

Avrupa'daki bu yüksek teknoloji ve ekonomik refah öteki tarafta insani değerleri silip süpürmüş, mekanik bir toplumsal ilişkiler zinciri, yaşam biçimi, soğuk, sevgisiz, bireyci, egoist, duyarsız insanı yaratmıştır.

İnsanla hayvan arasındaki farkın, insanın amaçlarını bilinçli olarak seçme ve amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik çaba gösterme yeteneği olduğuna göre, buradaki Türkiye'li insanların

da topluma insanlığa yararlı bir birey olmasını sağlamaya yönelik sosyal, kültürel motivasyonlar, örgütlü demekler, kulüpler tarafından yaratılmak, geliştirilmek zorundadır.

İnsan toplumsal bir varlıktır ve ancak toplumun öteki bireyleriyle arasındaki iletişimle, dayanışmayla yaşamı anlam kazanabilir. Sosyalist bir toplum için yapılacak çalışmaya insanlar arası eşitsizliğin, özel mülkiyetin, insanın insan tarafından sömürülmesinin, dil, din, renk, ırk ayrımcılığının, yağmacı emperyalist savaşların vb. temellerinin ortadan kaldırılacağı bilimsel, kültürel, ekonomik başarıların insan yararına olacağı ve üretken, verimli, evrensel insanı toplumu yaratmaya yönelik maddi, toplumsal ve ahlaksal önkoşulların yaratılması için çalışan, uyumlu, gelişmiş kişilikler için Avrupa'da da gereken çaba, çalışma gösterilmeli, yapılmalıdır. Uğraşı, dar bir çerçevede düşünen yaşayan insanları evrensel düşünen, insana yaraşır bir dünya için çaba gösteren, aktivitelerde bulunan, sosyalist bilince sahip bireyler yaratmaya yönelik olmalıdır.

Türkiye'li insanların hep bir gün yurtlarına dönme umudu, özlemi içinde olmaları ve planlarını, yatırımlarını bu temelin üzerinde kurmaları, yaşadıkları Avrupa ülkelerinde amaçlarını sadece ekonomik temellere bağlamaları, sosyal kültürel ya da toplumsal ilişkilerin dışında kalmalarına yol açmakta ve çok dar, mekanik (ev, iş, kahve, cami) bir alanda yaşamlarını sürdürmelerine neden olmaktadır.

Türkiye'li insanların ev, iş vb. bir sürü problemle karşılaşmalarını ortadan kaldıracak sosyal kuruluşlar oluşturulmak zorunda. Çocukların gençlerin topluma, insanlığa yararlı bir birey olarak kazanılması için sosyal, eğitsel, kültürel programlar izlenmelidir.

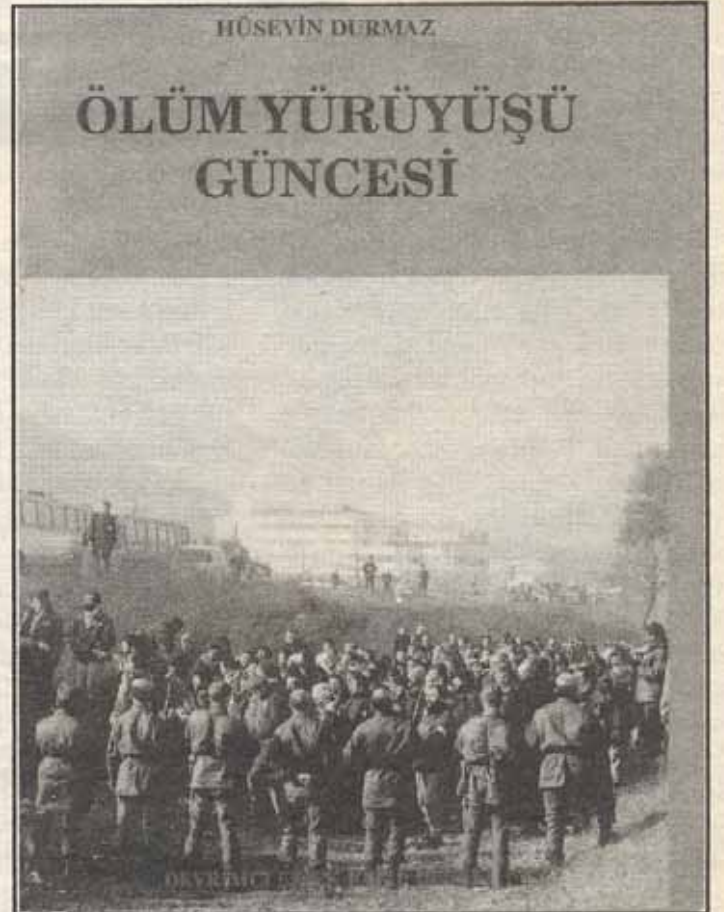
Onlarında Avrupa toprakları üzerinde yaşayan öteki insanların sahip oldukları hakları kazanmaları için mücadele, dayanışma verilmelidir. Madem ki insan toplumsal bir varlıktır diyoruz,

bu amaca uygun olarak insanı her türlü sosyal, kültürel etkinliklerle insanlığa kazandırmak için gerekli sosyal, kültürel faaliyetlerin dernek, kulüp ve kuruluş tarafından organize edilmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Avrupa'daki Türkiye'li bireylerin yetiştirilmesinde, topluma kazanılmasında, ilerici, aydın duyarlı bir yapıya sahip olabilmelerinde Avrupa'daki ilerici, demokrat, sosyalist kamuoyuna ve kuruluşlara büyük sorumluluklar ve görevler düşmektedir.

TC zaten bu insanları bir başlarına bırakmış ve sorumsuz bir tavır takınmıştır. Amaç insana, insanlığa yaraşır bir toplum ve dünya için uyumlu, duyarlı bilinçli, ilerici kişiliğe sahip insanların yaratılmasıdır, her şeyden önce SOSYALİST BİLİNÇ geliştirilmelidir.

M. Güney ORUÇ

İsteme adresi: İnebey Mah. Küçüklanga Cd. 19/4
Tel: 529 94 46
Aksaray/İSTANBUL

BUCA SSK'DA YEMEK BOYKOTU

Tarih 15 Ocak 1993. Günlerden Cuma. Kamu çalışanları sendikalar platformunun % 28.9'luk ücret artışı ve çıkması gereken yasaların bir an önce çıkarılmasını sağlamak için yaptığı taban yoklaması sonucu bugün bütün kamu çalışanlarının eyleme geçmesini, eylem biçimlerinin de her iş kolunun yapısına ve özgül konumuna göre belirlenmesini kararlaştırmıştı. Bu eylemlerde amaç, kamuoyunun bir an için 657 sayılı devlet memurlarının durumun göz önüne almasını sağlamak, kitle sendikacılığının bir gereği olarak alınan kararları tabanın sözüne ve onayına dayandırmaktı. Kamu çalışanları, şama standartlarının gerilemesi ve yoksulluklarının giderek derinleşmesiyle sendikal mücadeleye girdiler ve kendilerine sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını rehber edip mücadeleyi yükselttiler. Yaşadıkları olumsuzlukları atlatılabilmek için giriştikleri mücadele yolundan artık geri dönmeyeceklerdi. Artık savunduğu ve sıkı sıkıya inandığı bir görüşü vardı, bunu da ne pahasına olursa olsun hayata geçirecekti.

İlerleyen saatlerde artık yerimde durmaz olmuştum. İnsanları, tüm sağlık çalışanlarını yapacağı olan yemek boykotuna davet ediyor, onların da kendi sorularına sahip çıkmasını, eyleme katılmasını istiyordum. Bazıları, tabii ki müsaait olursak katılırız" diye baştan savarken, bazıları da çekimser kalmayı ve izlemiş tercih ediyorlardı. Bu sırada etrafımda olan biteni de izliyor, bazı konuşmalara ister istemez kulak misafiri oluyordum Bu arada bizim haklı mücadelemizi tasvip etmeyen uzman doktorlar kendi aralarında konuşuyorlardı. İçlerinden birisi "Saat 11.30, sakın yemeğe gitmeyin. Giderseniz oradakiler ya bizi alkışlarla protesto eder, ya da yuhalarlar." dedi.

Bunu duyunca bir sevineyim mi üzüleyim mi şaşırardım. Biz kamu

emekçileri, hiç bir zaman insanları dışlamadık. İnsanca yaşamak için gereken bir ücret alalım dedik. Ücretimizi hükümet tek yanlı ve keyfi belirlemesin, toplu pazarlık sistemiyle ve anlaşmazlık sonucunda da grev hakkımızı kullanarak belirleyelim dedik. Sendikal haklarımız istedi. Hatta TC2yi imzalandığı uluslararası sözleşmelere uymaya çağırdık. Bu da bizim en doğal hakkımızdı. Bizler, insanların birbirlerini sevdiği, birbirlerinin haklarına karşılıklı saygı gösterdiği, özgür ve mutlu yaşadığı bir dünya istiyordu.

Doktorların bu konuşmasını duyunca dayanamadım ve bu sözlerinin gerekçelerini öğrenmek istedim. "Neden böyle bir düşünceye sahipsin=" diye sordum ve bana tatmin edici bir cevap vermesini istedim. "Hükümetin bütçesi tamtakır. Sizin istediğiniz yasalar bugün çıksa bile hükümet, % 28.9'dan daha fazla zam veremez" dedi.

Kendisine, Türkiye'nin bütçesi bizden kesilen vergilerden oluşuyor. Bir de devlet işletmelerinden elde ettikleri karlardan Bu gelirlerin büyük bölümü, Kürt halkına yönelik kirli savaşta ve bizim ülkemizde hakkını arayan emekçi kitlelerine karşı kullanılıyor. Bir de hayali ihracatlarla, akrabalarını kayırmalarla ve tekeller verdikleri arpa-lık paylarıyla bu bütçe tüketiliyor. Benim emeğimin karşılığına gelince devlet bunu ödeyemiyor. Yaşama hakkım açlığa mahkûm edilmem nedeniyle elimden alınıyor, cezalandırıyorum. Asıl bütçeyi talan edenler, kendi kirli savaşlarında tüketenler cezalandırılmalı. Oysa cezalandırılanlar hep biz emeğiyle geçinenler oluyor, dedim.

Kendini aydın bir insan olarak tanıtan doktor, konuşmayı yarım keserek uzaklaşıp gitti. Bir anda ayaklarının boşa kaldığını fark ettiğinden olsa gerek. Benim amacım onu küçümsemek değil, bir aydın olarak yapması gerekeni yapıp top-

lumu aydınlatması gerektiğini söylemekti. Sanıyorum o da söylediklerimin gerçekliğini biliyordu, ama onda olmayan bir şey, bildiklerini haykırabilmekte ve bu da kamu emekçilerinde var. Tabii üzücü olan onun da bir kamu çalışanı olması, ancak bunun bilincinde olmasıdır. İşte kamu çalışanları, yaşam koşullarının iyi olmadığını, toplumsal yapıdaki bozuklukları, yaşam koşullarının iyi olmadığını, toplumsal yapıdaki bozuklukları daha iyi haykırabilmek ve düzeltilmesini sağlamak için örgütleniyor eyleme geçiyorlar.

15 Ocak'ta çalışanların büyük bölümünün katılımıyla yemek boykotu eylemini gerçekleştirdik. Aynı gün İzmir'in bir çok bölgesinde kamu çalışanları planladıkları eylemlerini gerçekleştirdiler. Biz Buca SSK'daki kamu çalışanları olarak açtığımız dövizler ve attığımız sloganlarla eylemimizin coşkusunu daha da artırdık.

Biz sağlık çalışanları olarak üstümüze düşüne yerine getirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bizlerin bu kararlı davranışı gören, aktif olarak eyleme katılmayan, düşüncelerini söylemeyenler de bizim yaptığımızı öylesine benimsemiş ve kendilerinin içinde bulunduğu durumu hiç de beğenmemiş olacaklar ki, kendilerinin de bu ortam içinde bulunmak istemeleri bizi ayrıca sevindirdi.

Kitleler, reformistlerin gerçek yüzünü de eylemlilikler içerisinde görmeye başladılar. Reformizm, bulunduğu her fırsatta bir takım yalan yanlış şeyler söyleyerek insanların kafasını bulandırmakta, mücadeleden geri durmalarını sağlama-ya çalışmaktadır. Bu eylem ve sonrası gelişmelerle bir kez daha tökezlediler, gerçek yüzleri açığa çıktı.

**Buca SSK'dan
Bir Devrimci Emek Okuru**

TÜM SAĞLIK SEN'İN RADYASYONLA İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

26 Nisan 1986 tarihinde Çernobil Nükleer Satura-lin'in patlamasıyla genelde komşu ülkelerinde özel-de Türkiye'nin Doğu Karadeniz, Trakya sınırındaki bazı köylerinde yüz bine yakın kişi Türkiye ortalama-sının üzerinde radyoaktif kontamisyona (bulaş-ma) maruz kalmıştır.

Birkaç gündür burjuva basınında Sanayi ve Tica-ret eski Bakanı Cahit Aral'ın itirafları ve sorumluluktan kaçan bilim adamlarının günah çıkarmaları yer aldı. Tüm sağlık çalışanları sendikasının haziran 92 tarihli bülteninde kamuoyunu ve yetkilileri uyarıcı, Çernobil felaketinin etkilerini somut bir şekilde ortaya koyan bir yazı yayınlamıştık.

Peki ne gibi tedbirler aldılar? Soruya binlerce kanserli çocuğun ölümü ve yüzlerce sakat doğan çocuklarımız cevaptır.

26.4.1987'de İzmit Devlet Hastanesine de peş peşe doğan on bebeğin ölüm olayları, bir kısmının kafalarında oluşan kocaman yaralar... Bunların çoğuna teşhis konulamamış, akraba evliliği denilmiş, bir kısmının otopsi raporlarını adli tıp cevaplandırmamış, Düzce Özel Hastanesi de 5 ansefali doğuma ta-nıklık etmiş, radyasyondan olabilir denilmiştir.

Ankara Elmadağ Çay Paketleme Fabrikası işçi-lerinden Abuzer Gönen, mesane kanserinden Ankara Numune Hastanesinde ölmüştür. 155 arkadaşı Abuzer Gönen'in radyasyondan öldüğünü kendileri-nin de her an ölebileceklerini söylemektedirler.

Peki ya Artvin'in Şavsat ilçesi köyünde yıllardır hayvancılık yapan Enlu Bulut'un koyunlarına ne de-meli? 160 koyunu düşük yapmış, 90'ın üzerinde ko-yunu sakat doğum yapmıştır. Köylüler, daha önce böyle bir olayla hiç karşılaşmadıklarını söylemekte-dirler.

Çernobil kazası olmadan Lösemili çocuklar vakfi-na günde iki üç kanserli hasta müracaatta bulunur-ken, bugün ise günde 19-20 kanserli çocuk müraca-atta bulunmaktadır. Bu da özellikle ülkemizde ço-cukların Çernobil olayından daha fazla etkilendiği-ni gösteren bir gerçektir.

26 Nisan 1986'da Çernobil'deki patlama sonrası, ölüm olayları ve meydana gelebilecek hastalıklara ilişkin ne Türkiye'de ne de Sovyetler Birliği'nde yet-kili mercilerden doyurucu bilgilendirme ve alına-

cak tedbirler konusunda açıklama yapamamakla be-raber, televizyonda halkla alay edercesine "Çaylar-da radyasyon yok" manevraları yapılmaktaydı.

Ülkemizi bir karabasan gibi kaplayan bu felake-te çay tiryakilerinin tepkisi, kaygılarının gerektiği kadar oldu. Çaya düşkün gazeteciler, yazar çizerler olayın üstüne gittikçe dönemin sorumluları başta Kenan Evren, ticaret Bakanı Cahit Aral ellerinde kristal bardaklarla gülerek poz vermekteydiler. On-ların o dönemde objektiflere bakarak "RADYAS-YON OLSA BİZ ÇAY İÇER MİYİZ" demeleri halkı-mıza karşı işlenen en büyük suçtur, İHANETTİR.

1991-1992 tarihinde Ukraynalı kazazedeleri Tür-kiye'ye getiren dönemin sorumluları ve hayır ku-rumları, ölümü her an bekleyen bu turist çocukları-nı yapmacık şefkat ve güler yüz gösterileriyle karşı-lamış, turistik amaçlı gezilerden bir tanesinde de her nedense radyasyondan en çok etkilenen Kara-deniz bölgesi seilmiştir.

nayarak insanların en doğal hakkı olan yaşama hakkını kötüye kullananlara karşı 12.1.1993 salı günü saat 12.30 'da Cerrahpaşa Tıp Fakültesi çocuk kliniği önünde basın açıklaması yapılacağını duyuruyor, Zonguldak'ta madencilerin, Erzincan depreminde ve Şırnak'ta çığ felaketinden yüzlerce insanın ölmü ile bu olay arasında hiç bir fark olmadığından kamuoyunun bilgisine sunarız.

Ayrıca dönemin sorumluları, yani halkına ihanet edenlerin yargılanması için imza kampanyası başlatmış bulunmaktayız. Tüm insanları duyarlı olmaya çağırıyor ve diyoruz ki, Uluslararası sağlık kuruluşları atom enerjisi ve nükleer araştırma merkezi, Karadeniz ve Trakya bölgesinde radyasyonun insan üzerindeki etkileri ilgili kapsamlı bir araştırma yapmalı ve radyasyona maruz kalanların maddi ve manevi zararları karşılanmalıdır.

**ANALAR SAKAT ÇOCUK DOĞURMAMALI.
ÇOCUKLARIMIZ ÖLME MELİ
DÜN EZGİ, BUGÜN NAİM RADYASYONDAN
ÖLDÜ. YA YARIN SIRA KİMDE.**

**TÜM SAĞLIK SEN GENEL MERKEZİ
TÜM SAĞLIK SEN GENEL MERKEZİ**

Tüm Enerji Sen I. Genel Kurulu Yapıldı

Enerji işkolunda faaliyet gösteren Tüm Enerji Sen 20 ilden gelen temsilcilerin katılımıyla I. olağan genel kurulunu yaptı. Kurulda enerji işkolunda faaliyet gösteren diğer sendikalarla birleşme kararı alındı. (Devlet güdümlü Türk Enerji Sen dışında)

Genel kurulda; hak verilmez alınır ilkesi ile mücadelecı bir anlayışta, tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesinde, sınıf ve kitle sendikacılığında, hak alma mücadelesi ile demokrasi mücadelesini bir arada gören anlayışta, bağımsız bir sendikal anlayışta birlik ve grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar uğruna mücadele anlayışı benimsenerek hayata geçirilmesi karar altına alındı.

Genel başkanlığına Güven Gerçek'in seçildiği Tüm Enerji Sen I. genel kurulunda ayrıca görev bölümü yapılarak oluşturulacak komisyona her ili temsilen de bir kişi ve bunların arasından her bölgeyi temsilen birer kişinin değerlendirme yapmak amacıyla oluşturulması ilke olarak kabul edilmiş durumda.

Çağdaş olmanın gereği olarak emeğin tek yanlı fiyat belirlenmesiyle satılmasını istemediklerini belirten emekçiler onurlu ve insanca yaşamak istediklerini bu yüzden mücadelelerini yükselteceklerini ve yetkililerin toplu sözleşme masasına oturmaları gerektiğini, aksi takdirde hizmet ve üretimden gelen güçlerini kullanacaklarının bilinmesini ve grev hakkını da yine grev yaparak alacaklarını belirttiler.

ÖĞRENCİ GENÇLİK MÜCADELESİNE DEVİRİMCİ YAKLAŞIM

GENÇ YOLDAŞ KİTAP DİZİSİ-1

İsteme adresi: İnebey Mh. Küçüklanga
Cad. 19/4 Aksaray/İST. Tlf: 529 94 46

BASKILAR KİNİMİZİ, KİNİMİZ GÜCÜMÜZÜ ARTIRIYOR

Selam Yoldaşlar!

Selam baskıya, işkenceye boyun eğmeyenler, selam yüreğinde insan sevgisi taşıyıp, her şeye karşı insanlığı savunanlar, selam canını ortaya koyup insanlık için mücadeleye atılanlar, selam size yoldaşlar.

1 Ocak 1993 günü faşist basının hemen hemen bütün gazetelerinde sizler vardınız. Yeni bir yılın ilk gününde böyle bir haberle karşılaşmak gerçekten bir şok oldu benim için. Gazetelerin hepsini tek tek karıştırıp defalarca okudum. Bunun bir şaka olduğunu, yanıltığını düşünmeye çalıştım. Ama değildi. Gerçek gözlerimin önünde duruyordu. Kafam allakbullak olmuştu. Gözlerim doldu, kelimeler boğazımda düğümlendi. O an hiçbir şey hissedemiyordum. Bir yana, bir bu yana doluştım evin içinde. Beynim durmuş, düşünme fonksiyonunu kaybetmişti sanki. Sonra sadece KAHROLSUN diye hıçkırabildim ve ağlamaya başladım. 15-20 dakika sonra kendime gelmiştim. Gazetelerin başına geçtim, hepsini tekrar okudum. Artık düşünabiliyor, konuşabiliyordum. Okudukça, gazetelere baktıkça kinim artıyordu faşizme. Ama rahatlıyordum da bakışlarınızı gördükçe. D. Emek dergisinde de söylendiği gibi "gözlerinizde parlayan sınıf kini, dosta güven, düşmana korku salmaya yeter" ve yetiyordu.

Yeni bir yılın ilk günüydü. Sizler yeni yıla sevdiğinizden uzakta, işkencehanelerde girdiniz. Ama biliyorum ki, fiziken olmasanız da, yüreğiniz, sevdiğinizle bizlerleydi. Sizler güzel bir dünya için, insanlığın kurtuluşu için mücadele ediyorsunuz. Siz halkınızı seviyor, onlar için her şeyin en iyisini, en güzelini istiyorsunuz. Buna rağmen sizlere yapılanları aklım almıyor. Sizlere işkence yapanlar, sizleri halkın gözünde tehlikeli birileri olarak göstermeye çalışıyorlar, ancak halk, insanlık düşmanları olabilir. Halkın düşmanlarının çok fazla ömrü kalmadı yoldaşlar! Onlar ne derlerse desinler, halklarımız sizin haklılığınızı biliyor ve arkanızdan inançla, umutla, coşkuyla geliyor.

Gazetelere bakarken içinizden kimilerinin ayakta bile zor durduğunu gördüm. Yüreğim kinle doldu iyice. Kim bilir 15 gün boyunca ne işkenceler gördünüz. Gene de dirençli inançlık ve güven doluydunuz. Acaba dedim, acaba ben de onlar gibi olabilir miyim? Gözlerim önüme düştü, kızardım. Küçük bir çocuk bir iş başardığında nasıl mahcubiyetten kızarsa öyle bir kızarmaydı benimki. Çünkü bende bir iş başarmıştım. Bir karar almıştım ve beni bu karardan kimse döndüremeyecekti. Sizler gibi olacaktım, sizler kadar bilinçli, dirençli, cesaretli ve güven dolu. Bende halkım için

düşündüklerimi hayata geçirmek için çalışacaktım. Birden mahcupluğum geçti ve yüreğimde doğruyu görmenin ve ona bir adım daha yaklaşmanın sevinci ile gülümsedim. Belki bir gün benim sizler için hissettiklerimi, sizlere duyduğum sevgi ve saygıyı birileri de benim için hisseder. Belki bende bir gün sizin beni etkilediğiniz gibi birilerini etkilerim. Neden olmasın dedim ve işe giriştim. Şimdi okuyorum yoldaşlar. Hem de arılar gibi. Güzel günler yakında ve ben o günlerde bilinçli olarak sizlerle ön safları paylaşmak istiyorum.

Yoldaşlar!

Faşist TC'nin bütün baskılarına işkencelerine karşı göstermiş olduğunuz dirençten ve sınıfınıza ideolojinize duyduğunuz inanç ve güvenden dolayı sizlere tüm kalbimle kutluyorum. Son söz olarakda size;

Siz ikiyüzmilyonsunuz

İkiyüz milyon susturulabilir mi?

Mücadeleden uzak kalabilirsiniz siz

Ama sizinkiler geliyorlar!..

Diyorum ve gözünüz arkada olmasın sınıfın evlatları yerinizi dolduruyor demeyi de unutmuyorum. Baskılar kinimizi, kinimiz gücümüzü artırıyor.

**KAHROLSUN FAŞİZM
YAŞASIN SOSYALİZM**

BİR D. EMEK OKURU

EMEKÇİ KADINLAR KURULTAYI TOPLANIYOR

Bu yıl, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne yönelik olarak gerçekleştirilmesi düşünülen "Emekçi Kadınlar Kurultayı" projesi çalışmalarını değişik kadın çevrelerinin katılımıyla devam ediyor.

Çalışmayı yürüten kadın grupları, kadın dernekleri temsilcileri, sendika temsilcileri kadınların ortak ilkesi, kadın sorununun çözümüne sınıf perspektifiyle bakmak.

Türkiye çapında örgütlenen kurultayın, işçi ve emekçi kadınların kendi sorunlarını tartışacağı, çözüm

nin ve sendikal mücadeleye katılımın geliştirilmesi olarak iki noktada topluyoruz.

Kurultay tarihi olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü hedeflenmektedir. Çünkü 8 Martı Şikagolu dokuma işçisi kadınlar, çalışma koşullarının kısaltılması için verdikleri mücadelede, Şikago sokaklarını kanlarıyla sulayarak kazanmışlardır. Bu nedenle egemen sınıfların 8 Martın içeriğini boşaltarak, onun bir başkaldırı günü olarak yaşatılmasını engellemesine izin vermemek gerekiyor.

KADIN BÜLTENİ BASIN AÇIKLAMASI

yollarını arayacağı, örgütlenme perspektiflerini sunacağı bir kürsü olması hedeflenmekte.

İşçi sınıfı mücadelesinin içinde yerini alması gereken ve olmazsa olmaz durumdaki güç olan emekçi kadın kitlelerinin önünü açmaya hizmet edecek, sınıf mücadelesine ivme kazandıracak bir adım olması düşünülen kurultayın hedefine ulaşma için desteğimizi sunacağımızı açıklıyor, kadın platformunun gönderdiği basın açıklamasını yayınlıyoruz.

Bizler 6-7 Mart 1993 tarihinde İstanbul'da Türkiye çapında emekçi kadınların katılımıyla gerçekleşecek. Emekçi Kadınlar Kurultayı'nın çalışmaları

başlatılmış bulunuyoruz.

Kurultayın amacı, emekçi kadının sorun ve talepleri, sorunları çözme, talepleri elde etme noktasında olması gereken mücadele perspektifi, örgütlenme biçim, yol ve araçlarının tartışılması ve bu konularda somut adımlar atılması için tartışma zemini oluşturmaktır. Bu amaçla en geniş işçi ve emekçi kadın kitlesinin doğrudan ve etkin bir şekilde kurultaya katılımı ve kendi sorunlarını sahiplenme temeli üzerinde bir çalışma yürütülecektir.

- 1- Emekçi kadınların sorunları ve mücadele talepleri
- 2- Kadın işçi ve emekçileri sendikal örgütlenmesi-

93, 8 Martını emekçi kadınların kendi sorunlarını tartıştıkları, mücadele talep ve perspektiflerini inşa ettikleri kurultayla en anlamlı bir şekilde selamlamasını istiyoruz.

Biz kadın sorununa sınıf perspektifiyle bakan devrimci, demokrat, yurtsever kadınlar ve kadın çevreleri olarak, emekçi kadınları, aydın kadınları, demokratik kitle örgütlerini, işçi ve memur sendikalarını, meslek odalarını ve diğer kadın gruplarını çalışmaya destek vermeye, etkin olarak katılıp yer almaya, birlikte iş yapmaya, ortak çalışmalar örgütlemeye çağırıyoruz.

Emekçi Kadınlar Bülteni

YENİ OLGULAR IŞIĞINDA ÖĞRENCİ GENÇLİK

Bir dönem modaydı marksizm, marksist kavramlar sözlükleriyle yığınlara ulaştırılırdı. Bir çok insan marksizmi öğrenmeden kavramların sözlük anlamlarını ezberleyerek işe başladılar. Bunu söylerken marksizmdaki kavramları küçümsediğimiz anlamı çıkmamalıdır. Elbette ki her ideoloji kendi dilini ve jargonunu oluşturur. Marksizm de kendinden önce gelen ideolojilerden etkilenmiş ve bir çok kavramı bu ideolojilerin dilinden kendi diline kazandırmıştır. Fakat kesinlikle bambaşka içeriklerle donatarak. Örneğin, Feuerbach'ın pratik kavramı marksizm de vardır. Fakat bu, Feuerbach'ta "dünyayı beş duyuyla algılamaktır". Biz marksistler ise pratik sözünden "dünyayı değiştirme eylemini" anlarız. "Artı değer" kavramı Marx'tan önceki ekonomi-politikçiler tarafından da kullanılmıştır. Ancak artı değer marksizmin düşünce sistematığı içerisinde farklı bir içerik taşır. Sadece kavramın sözlük anlamında değil, fakat marksist formasyondaki yeri, önemi, diğer kavramlarla bağlamı, kendinden önce kullananlardan çok farklıdır. Başka bir örnek "üretim tarzı" kavramıdır. Bu kavram ilk defa Marx tarafından ortaya atılmıştır ve formasyonunda çok önemli bir boşluğu doldurur. Kavramların önemini vurgulamak için bu kadar örnek yeter. Anlamalarını kavramak ise daha fazla bir çabayı gerekli kılıyor.

Sözlüklerle öğrenme yöntemi, marksist klasiklerin dilimize ilk

çevrildiği yıllara, 60-70'li yıllara aittir. Temelinde, sosyalizm mücadelesinin o dönemler küçük burjuvazi tarafından sırtlanması etkileri vardır. Gerçekten o yıllarda sosyalizm mücadelesinin öncüleri hep öğrenci ve aydın kesiminden çıkmıştır. TİP'in önderleri ya yazar-çizer ya da üniversite hocasıdır. THKO, THKP-C önderliğinin çoğu öğrencidir. Marksizmi sözlüklerden öğrenmek kesinlikle bu kişilerin mirası değildir. Bu isimleri anarken anlatmak isteğimiz farklıdır, o yıllarda sosyalizme en önemli kan küçük burjuva katmanlardan pompalanmıştır. Bu durum küçük burjuva dünya görüşünün harekete taşınmasını beraberinde getirdiği gibi; küçük burjuva mentalitesini ve mantık dizgesini de egemen kıldı. Küçük burjuva düşünme tarzını belirleyen onun maddi gerçekliğidir: "O, her düğünde damat, her cenazede de ölü olmak ister" (Gorki). Kendi bulunduğu durumu mutlak gerçeklik sayar. Çünkü küçük üreticidir. Küçük üreticilik karakteriyle toplumun diğer sınıf ve katmanlarıyla ilişkileri ileri düzeyde değildir. Tecrit edilmiş ve dağınıktır. Küçük üreticilik kendi toplumsal gerçekliğini algılamasında engel oluşturur. İşte bu nedenle küçük burjuva kendi gerçekliğini toplumun değişmez gerçekliği sanır. Onun için ya ak vardır ya da kara. Maddi gerçekliği, diyalektik kavrayışının önünde engel olur. Bütün bu nedenlerden dolayı küçük burjuvazi, kavramları diyalektik açı-

dan değil, donuk şekliyle algılayan, sonuçta bu kavramları her zaman ve durumda geçerli sayan öğrenme biçimlerine açık olmuştur. Sırası gelmişken parantez açıp, yanlış anlamaları önlemek için bir açıklama yapmakta yarar var. Biz, bu söylediklerimizle kesinlikle THKO, THKP-C önderliğini, reformizmin yaptığı gibi küçük burjuva maceracıları olarak değerlendirmiyoruz. Aksine onlar burjuvaziyle hiç bir çizgide uzlaşmamak zemininde, parlamento dışı yollarla, silah zoruyla bir devrimin olacağını vurgulayarak, işçi sınıfına yol gösterdiler. Öğrenci mücadelesi içinde yetişmiş olmalarıyla, nesnel zeminleri küçük burjuva olabilir, fakat yaratıkları siyasal hareketlilikle, proletaryanın önünü açtılar, esin kaynağı oldular.

Şimdiye kadar işçi sınıfı, öğrenci mücadelesine yeterli ilgiyi göstermemiştir. Fakat öğrenciler 70'li yıllarda hem kendi alanlarında hem de işçi sınıfının yanında mücadele içinde oldular. Proletaryanın partisinin olmayışıyla birlikte öğrenci dernekleri sınıf partisi gibi davranmaya, öğrencilerde sınıf gibi kavranmaya başladı. Bu nedenle öğrenci gençlik kendi alanına ilişkin olarak, işçi sınıfı mücadelesinden aldığı kavramları ve ifadeleri olur olmaz kullanma yanlışlığına düştü.

Fakat, artık proletarya kendi içinden önderler çıkartıp kendi siyasal hattını oluşturacak denli olgunlaşmıştır. Öğrenci ve köken-

siz aydınların yol göstericiliğine ihtiyacı yoktur. Proletarya partisi, devrimci proletaryaya dayanarak hem aydınlara hem de öğrencilere yol gösterecek siyasal gelişkinliğe sahiptir. Öğrenci gençlik şimdi kendi alanını tahlil etmede daha fazla olanağa sahiptir. Artık bazı tahlil yanlışlıklarından sıyrılacak toplumsal pratiği yeterince yaşamıştır. En basitinden, öğrenci gençliğin toplumun en hareketli kesimini oluşturduğu tahlili, hemen her halk kesiminin devrimci eyleminin yükseldiği günümüzde, öğrenci gençliğin utanç verici sessizliğini açıklayamamaktadır.

PRATİK, DEVİRİMCİ ROLÜNÜ TEORİ ALANINDA DA OYNUYOR

Her mücadele biçimi ve her mücadele kulvarı, kendini farklılaştıran sınıf karakteri ve siyasal hedefleri yanında dili ve söylemiyle de bir farklılığı ifade eder. Sosyalizm mücadelesine küçük burjuva tonların hakim olduğu yıllardan kalma bir takım genelleme-

ler artık geçerliliğini yitirmişse birileri onu teorik olarak alt ettiği için değil, pratiğin ayrıştırıcılığında ve sınıf mücadelesinin kızgın örsünde dövülüp şeklini kaybettiği içindir.

Öğrenci gençliğin herkesçe kabul gören ana mirası Dev-Genç'in, öğrenci gençliği tanımlamasında, "toplumun en dinamik kesimi" derken abarttığı düşünülerek haksızlık yapılmamalı. Dev-Genç bu genellemeyi yaparken 60 ihtilali ve 68 hareketinin çok taze anılarıyla hareket ediyordu. Gerçekten de 27 Mayıs'a giden yolda, öğrenci gençlik toplumun bütün kesimlerinin sözcüsü olacak büyük hareketlilik içine girmiştir. O zamanın CHP'si, DP'ye karşı verdiği mücadelede öğrenci gençliği yanına kazanarak büyük bir avantaj elde etmiştir.

68 yılının anti-emperyalist ve anti-militarist ruhuyla sokakları siyasal forum alanına çeviren Paris ve Chicago üniversite öğrencilerine Berlin'den yanıt gelince tüm dünyayı sarsan 68 hareketi başlamış oldu. Kısa sürede amfi işgalle-

ri, sokak çatışmalarına döndü. Daniel Cohn-Bandit ve Deniz Gezmiş gibi öğrenci gençlik içinden çıkan önderler, öğrenci mücadelesini de aşan bir etkiye sahip oldular. Cohn-Bandit 68'in anarşist liderliğinden sosyal demokrasinin sağ kolu durumuna gelen "dönüşü" gerçekleştirirken, Deniz Gezmiş idam sehпасına kadar taşıdığı mücadelede Türk ve Kürt halklarına son sözleriyle dahi bir miras bırakmıştır. Liderlerin tasfiyesiyle durmayan 68 hareketliliği, kendini 70'li yılların geniş boyutlu işgallerine ve boykotlarına taşımıştır.

Gerçekten, oldukça hareketli bir öğrenci gençlik pratiğinde, "toplumun en hareketli kesimi" türünden genellemeler abartı sayılmamalı. Fakat, değil siyaset yapmak, siyaset konuşması bile yasalarca yasaklanmış memurların bile, her şeyi göze alıp sokakları doldurduğumuzda, her devrimci grubun en özgür propagandasını yapabildiği kampüslerden ses çıkmıyorsa, tarih, "toplumun en hareketli kesimine" akıl almaz bir oyun oynuyor demektir.

Doğrusu, öğrenci gençlik toplumun en dinamik kesimi oluşunu kendi yarattığı mücadeleye borçludur denilse çok çığ bir mantık olurdu. Fakat öyle değil, keramet onun "aydın karakterli" olmasında. Böyle bir cevap daha ilk adımda, öğrenci gençliğin homojen bir yapı olmasını kabullenişe götürerek, arasındaki sınıf farklılıklarını aydın karakteri noktasında dümdüz ediyor. Genel kural bozulmuyor, öğrenci örgütlerinin parti gibi davrandığı pratik, öğrencinin bir sınıf gibi kavrandığı teorisiyle kendine bir dil yaratmış oluyor.

Sınıflı toplumlarda, sınıf karakteri-

ri taşımayan bir aydın düşünülebilir mi? 70'li yıllar kimlik arayışı içindeki aydınların, sosyalizm durağında soluklandıkları bir dönem olarak tarihe geçecek, fakat devrimin en güçlü silahı, parti aygıtı ve onun ideolojisi proleterleştikçe, proletarya, toplumun tüm diğer kesimlerinden çıkarları ve öncü karakteriyle apayrı bir konuma tarihsel olarak arkadan itildikçe, sosyalizm durağı birçok aydına dar gelmeye başladı. Öyle ya, bu durağın sahibi proletaryadır artık. Sınıf mücadeleleri keskinleştikçe, her sınıf toplum içinde kendi safını belirleyip, tüm ideolojik yanlısamları parçalayıp, pratiğin ayrıştırıcılığında, her toplumsal katmanı gerçekte bulunması gereken yere savurdukça, aydınlarımızın bu fırtınanın dışında kalacağı düşünülemez. Öyle de oldu, bir zamanlar küçük burjuva konumlarından hareketle sosyalizm durağında konaklayan Mehmet Barlas, Çetin Altan gibi aydınlar sınıf mücadelesinin tozu dumana içerisinde palazlanarak birer burjuva aydını oldular. Günümüz hiç bir aydına tarafsızlık lüksü tanımıyor.

Sanırız aydın karakterli öğrenci gençlik her aydının yaşadığı tarihsel dönüşümü yaşıyor; tüm ideolojik yanlısamlarından sıyrılıp, sınıf bölünmelerine uygun bir sınıf karakterine bürünmek.

Şimdi politik bir belirleme yapmakta yarar var. Öğrenci gençlik tanımlamaları ve ortaya atılan kavramların genel toplumsal tanımlamalar ve analizlerden ayrı olduğu düşünülmemeli. Mücadelenin ana kanalının anti-emperyalizmde aktığı bir politik formasyonda tüm sınıf ayrımlarının -işbirlikçi tekelcilik hariç- halk kav-

ramının çağrıştırdığı ortak noktalar içinde eritildiği ve yok edildiği bir devrim stratejisinin, öğrenci gençliğe bakışında sınıfsal ayrımları göz önünde bulundurması düşünülemez.

Günümüz artık, sınıf karakteri taşımayan tarafsız aydınlarımızı ve "toplumun en hareketli kesimini" yanlısamlar dünyasına çoktan göndermiştir. Bundan böyle meydana gelecek her türlü öğrenci hareketliliğinin açık bir taraflılık taşımadan, toplumun devrimci dönüşümünün bir parçası olmadan atılım yapabilmesinin olanakları tükenmiştir. Tarih sözünü bir kez daha söylüyor; Hic Rhodus, hic Salta; "İşte hendek işte deve". Fakat durun, ... Tarihin şu garip cilvesine bakın... Öğrenci gençliğe en hareketli kesim tanımlaması yapanlar, şimdilerde bir apolitiklik söylemi tutturmuş gidiyorlar. Onlara göre öğrenci gençlik içinde en asli hastalık "apolitiklik". En kolay savruluş, bir uçtan diğer uca savruluş oluyor.

Lenin bir yazısında, "Eğer öğrencilerin siyasal gruplaşması, bü-

tün toplumlardaki siyasal gruplaşmalara uygun düşmeseydi, öğrenciler öğrenci olamazlardı." diyerek, toplum ile öğrenci arasındaki dinamik etkileşimi dile getiriyor. Öğrenciler en çok toplumdan öğreniyorlar. Toplumun politikayı sokakta hayata geçirdiği, her halk kesiminin ateş çemberiyle örülü devrim mücadelesine kaçınılmaz bir biçimde sürüklendiği günümüzde, bir "Kürt sorunu" düşünmeden, bir "devlet terörü" kavramını duymadan ve kendi kafasında bu olguları kendince şekillendirmeden, üniversiteye gelen öğrenci halen var mıdır? Eğer apolitiklik, gelişen olaylar karşısında eyleme bir tavır alış anlamında kullanılıyorsa, o zaman, dönüşmeyen reformistlerden daha apolitik bir kesim bulamazsınız.

Gerçek şu ki; reformistler kendi kabuklarına ne kadar çok çekilirse çekilsin, toplum, öğrencileri apolitiklik zincirinden çoktan koparmıştır. Fakat, öğrenciler, her toplumsal ayrışmayı ve gelişimi en kararlı, en keskin ve en bilinç-

li bir şekilde ifade eden oldukları için, bu "son sözünü söylemiş" savaşa girmeleri için, toplumunda son sözünü söylemiş ve bütün köprüleri atmış bir mücadele içine girmesi gerekir. Öğrenciler toplumdaki ancak onun gelişkinlik düzeyinde öğrenir, daha fazlasını değil.

«HEDEFLERİN BELİRSİZLİĞİ» ZAYIFLIĞINI AŞALIM

Daha önceki yazılarımızda, dilimize pelesenk olmuş, bir türlü atamadığımız, "paralı eğitime son" şiarının bir komünist açısından hedef olarak gösterilemeyeceğini anlatmıştık. Kapitalist toplum içinde kaldıkça, eğitimin devlet tarafından finanse edilmesinin, vergi yükünün emekçi ve işçilere bindiği ülkemizde, burjuvaların da eğitiminin bu kesim tarafından karşılanacağı düşüncesinden hareket etmiştik. Son günlerin moda söylemi "Özelleştirmeye Hayır" için de aynı düşüncüyü hareket noktası alıyoruz. Biraz abartma gibi görünebilir, ama "özelleştirmeye hayır" demek, "bizi tekeller

değil, devlet sömürsün" demekten daha fazla bir politik içeriğe sahip değil. Tabii şimdi özelleştirmenin karşısında olmanın ne kadar devrimci olduğundan ya da, taktik olarak savunulduğundan bahsedilecektir. Her taktik, stratejik yönelime bağlı olmak zorundadır. Tekelci kapitalizmin sermaye yasalarının şekillendirdiği bir devletin elinden üniversitelerin alınıp tekellere verilmesine karşı çıkmak, hangi stratejik hedeflerle uyumaktadır. Söylediklerimizden, özelleştirmeyi desteklediğimiz sonucunu çıkarmaya çalışmak, boşuna bir çaba olacaktır. Biz, özelleştirmeyi hangi politikanın uzantısı olduğuna ve sonuçlarına göre değerlendirir, bu yönleriyle ortaya politika sunarız. Fakat bunu "özelleştirmeye hayır"la değil, "emekçi çocuklarına üniversite kapıları kapatılmaz"la yaparız. Böylesi daha politik, öğrencilerin daha kararlı ve bilinçli mücadelesine daha açık bir hedef sunmak değil midir? Özelleştirmeye hayır diyen iktidarsız bir yığın yerine, emekçi

düşmanı bir politikanın karşısına çıkmış daha iktidardlı bir grup olmayı yeğleriz.

Yöneldiği hedef bakımından, içinde iktidarsızlık tohumları taşıyan bir başka slogan, "öğrencilerin yönetime katılması"dır. Düşünün, faşizmin tüm devlet aygıtları içinde kurumlaştığını, üniversitelerin bu kurumlaşmanın dışında kalmadığını söyleyeceksiniz ve sonra da öğrencileri yönetime katılmaya çağıracağız. Bu kapitalist sınırlar içerisinde, işçilerin söz sahibi olmaları için mücadele etmek kadar safçadır. Ve ancak kapitalist işletmelerin hisse senetlerini kendi işçilerine satmasında sosyalizmin üretim ilişkilerini bulan politik hamlığa denk bir saçmalaktır. Öğrencilerin yönetime katılması, bu faşist kurumlaşmayı yıkmadan mümkün müdür?

Diyelim ki öğrenciler yönetimde söz sahibi oldular, bu söz sahipliği kendi otoritesini öğrencilerin devrimci eylemine dayandırmazsa, sırf bu söz sahipliğinin faşizmi dağıtacağını düşünmek, burjuvaziye hak etmediği bir güven duymaktan başka bir şey değildir. Öğrencilerin devrimci eylemi de bu faşist kurumlaşmaya yönelmeden, hiç bir sorunu çözümleyemez. Doğrusu, o faşizme yönelme bile, faşizmin devrimci eylemin karşısına dikileceği ve onu dağıtmaya çalışacağını görmek için, arif olmaya gerek yok.

Dilimizi ve sloganlarımızı proletaryanın ideolojik hattına uygun hale getirmediğimiz, komünist ideallerimizi ve proleter ideolojinin gücünü, "politikleşme" sürecindeki aydın yığınımıza bayrak yapmak iradesi eksik kalacaktır. Pratik, ideolojik arınmanın da öncüsüdür artık.

Setenay Berdan

FAŞİST TC İKİ HALKIN DA ORTAK DÜŞMANIDIR!

Merhaba Devrimci Emek okurları ve çalışanları. Derginizi yaklaşık üç aydan beri takip ediyoruz. Bizler bir gurup Hasanoglanlı Kürt ve Türk devrimcileriz.

Kasabamızın nüfusu 10.000 civarındadır. Nüfusun çoğunluğu gerici ve yobazdır. Diğer bölümü ise Kürdistandan şu ya da bu şekilde sürgün edilmiş Kürtler oluşturmaktadır. Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi buradaki Kürt'leri de etkilemektedir. Bununla beraber faşist ve şoven devletin yalan ve demagojileriyle, basın ve TV'leriyle Türk halkı Kürt halkına karşı kışkırtılmaktadır.

İlerici ve devrimci hareketin zayıf ve güçsüz olmasından dolayı her an çatışmaya dönüşebilecek bir hava hakimdir. Kürt ve Türk insanlar arasındaki her türlü ilişki askıya alınmış durumdadır. Bundan bir süre önce kasabamızda bir arkadaşımız sırf devrimci olduğu için karakola götürülmüş ve günlerce işkence yapılmıştır.

Kasabamızda bir öğretmen lisesi vardır bizzat buradaki ırkçı ve faşist eğitimci kadrolar tarafından genç insanlara gerici ve faşist ideoloji verilerek faşist yetiştirilmektedir. Okulda özellikle Kürt-Türk ve Alevi-

Sünni ayrımı yapılarak soğuk bir terör havası estirilmektedir. Yatılı olan bu okulda burjuva-demokratik yazarların kitaplarının dahi okunmasına izin verilmemektedir. Yurt koşullarındaki öğrenci dolapları tek tek aranarak bu tür kitapları yanında bulunduran öğrenciler okuldan atılmaktadır. Nitekim geçen yıl bir arkadaşımız yanında Server Tanilli'nin "Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz?" adlı kitabını bulundurduğu için okuldan atılmıştır.

Biz buradaki Kürt ve Türk devrimcileri olarak bu şovenist ve karşı devrimci dalgayı yıkmak için birlikte mücadele etmeye kararlıyız. Çünkü bizzat karşı devrimin merkezi olan faşist TC devletinin kendisi her iki halkında baş düşmanıdır.

**YAŞASIN TÜRK VE
KÜRT HALKLARININ
MÜCADELE BİRLİĞİ**

**YAŞASIN KÜRT-TÜRK
ÖĞRENCİ GENÇLİĞİN
MÜCADELE BİRLİĞİ**

**KAHROLSUN FAŞİZM-
KAHROLSUN ŞOVENİZM**

**HASANOĞLANDAN
BİR GRUP
DEVİRİMCİ EMEK OKURU**

DİRENME TÜRKÜSÜ

*İşkence ettiler ona günlerce,
ne bir söz çıktı ağzından,
ne bir çığlık, ne bir inilti.*

*Bir gün ağız yanıldı,
Antonio, dedi durup dururken,
söylemişti kendi adını.*

*Sonra gene sustu tam bir hafta.
Yara içindeydi tek mil vücudu,
irin akıyordu yaralardan boyuna.*

*«Söyle, seninkiler nerde?»
Direnme birliğini getirdi gözünün
önüne,*

*kapadı gözlerini ve titredi.
Kalleşlik yok bizim sözlükte.
Bir polis, gömleksiz bir polis,*

*öfkeden kıpkırmızı,
ateş ediyordu sağına soluna,
Antonio baktı kırpmadan gözünü:
«Bana ateş et, katil, bana!»*

*Tuz basmışlardı korkunç
yaralarına,*

*keskin acı işlemişti kemiklerine
kadar,*

*o gık demeden sıkıyordu dişlerini.
Nasıl dayanabilmişti bağırmadan
Tükenmiş, nefretle dolmuştu içi,
bu herifler ne zalimdiler, ne vahşi!
Kıvrandı acılarla daha bir zaman,
ama kaçırmadı ağzından tek bir
söz,*

*ve yavaş yavaş kesildi soluğu.
Baktılar korkuyla, şaşkın şaşkın
ona,*

*o sessiz soluksuz, o onurlu ada-
ma.*

*Yutmuşlardı sanki dillerini.
Mırıldandı zorla faşist ajan:*

*«İnsan değil, taş bu!»
«Taş değilim, hayır,
bir savaştı, direnme gücünden!»
Dedi Antonio yavaşça
ve canını soludu.*

Vesselin Andreev

İKİTELLİ MİLLİ GENÇLİK VAKFI TKEP/L, LENİNİST GERİLLA BİRLİKLERİ TARAFINDAN YAKILDI

İkitellide faşizmin sivil örgütlenmesini sağlamak üzere Milli Gençlik Vakfı adı altında bir kuruluş şubesi açıldı. Öteden beri faşizme kitle tabanı edinmek için bu tür çalışmalar yapılıyor ve devlet tarafından da bunlara etkin destek sağlanıyordu.

İkitelli'de emekçi halk tarafından da tepki ile karşılanan bu faşist yuva, henüz halk üye-

rinde terör estirmeye başlayan bir terör yuvası haline gelmeden bunu buradan kaldırılması, kapatılması istemi yükseltildi.

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Komünist Emek Partisi / Leninist, Leninist Gerilla Birlikleri bu faşist odağı basıp, içerdekileri etkisiz hale getirdikten sonra burayı yakmış, ve bu faşist yuvanın kapısına «HALK DÜŞMANI FAŞİSTLERİ İKİ-

TELLİ'DE BARINDIRMAYACAĞIZ! TKEP/L LENİNİST GERİLLA BİRLİKLERİ» yazılı bömbe bir pankart asarak gittiler.

**DEVİRİMCİ
emek**

**OKU, OKUT!
ABONE OL!
ABONE BUL!**

ГЕРОИЧЕСКАЯ ПРЕСНЯ
1905 ГОД

БЕЗ «ГЕНЕРАЛЬНОЙ РЕПЕТИЦИИ» 1905 ГОДА ПОБЕДА ОКТЯБРЬСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ 1917 ГОДА БЫЛА БЫ НЕВОЗМОЖНА

БÜYÜК EKİM DEVRİMİNİ HAZIRLAYAN ŞUBAT 1905 RUS DEVRİMİNİ ANLATAN BİR TABLO

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

«İNSANİ»
OLARAK
SOMALİYİ
YAĞMALIYOR

